

Karar Sayısı : 2016/8631

26 Şubat 2015 tarihinde Seul'de imzalanan ve 7/1/2016 tarihli ve 6659 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığınının 8/2/2016 tarihli ve 10451141 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 14/3/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Ahmet DAVUTOĞLU

Başbakan

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

Y. AKDOĞAN

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKER

Başbakan Yardımcısı

L. ELVAN

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

S. RAMAZANOĞLU

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

V. BOZKIR

Avrupa Birliği Bakanı

F. IŞIK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

S. SOYLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. G. SARI

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. ÇAVUŞOĞLU

Dışişleri Bakanı

M. ELİTAŞ

Ekonomi Bakanı

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

E. ALA

İçişleri Bakanı

C. YILMAZ

Kalkınma Bakanı

M. ÜNAL

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

N. AVCI

Millî Eğitim Bakanı

İ. YILMAZ

Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KORE CUMHURİYETİ ARASINDA SERBEST TİCARET ALANI TESİS EDEN ÇERÇEVE ANLAŞMA KAPSAMINDA YATIRIM ANLAŞMASI

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti (bundan sonra “Akit Taraflar” veya uygun olduğu yerlerde, “Türkiye” veya “Kore” olarak anılacaktır);

1 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşmayı (bundan sonra “Çerçeve Anlaşma” olarak anılacaktır) **HATIRLATARAK**;

Çerçeve Anlaşma'nın, yatırımları kapsayan Türkiye-Kore Serbest Ticaret Alanı tesis etme taahhüdünü yansıtan, 1.4 (Diğer Anlaşmalarla İlişkiler) ve 1.5 (Liberalizasyon) Maddelerini **AYRICA HATIRLATARAK**;

Çerçeve Anlaşma'nın yatırımların serbestleştirilmesi yoluyla Türkiye ve Kore arasındaki ekonomik işbirliğini güçlendirme ve ekonomik bütünleşmeyi derinleştirme hedeflerini **DİKKATE ALARAK**;

Şeffaflığı ve öngörülebilirliği artırmak için Türkiye ve Kore arasında yatırımlar konusundaki işbirliğini güçlendirmeye **GAYRET GÖSTEREREK**; ve

Uzun süreli ekonomik ilişkiler tesis etmek amacıyla yapılan, ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan, Akit Taraflar arasındaki sermaye ve teknoloji akışını güçlendiren ve Akit Taraflar'ın ekonomik refahını artıran ikili yatırımların teşviki ve korunması ihtiyacını **KABUL EDEREK**;

aşağıdaki hususlarda **ANLAŞMIŞLARDIR**:

MADDE 1.1: TANIMLAR

1. İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından:

Anlaşma kapsamındaki yatırım, bir Akit Taraf açısından, bu Akit Taraf'ın ülkesinde, diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısına ait olan ve bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut bulunan ya da daha sonra kurulan, edinilen ya da genişletilen; işbu Madde'de tanımlanan şekliyle bir yatırımı ifade eder.

uyuşmazlığın tarafları uyuşmazlık içindeki bir yatırımcı ve Akit Taraf'ı ifade eder;

uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf, Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) kapsamında aleyhine bir iddia ileri sürülen Akit Taraf'ı ifade eder;

Çerçeve Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma'yı ifade eder;

serbestçe kullanılabilir para birimi, Uluslararası Para Fonu'nca, Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma veya Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma'da yapılmış değişiklikler kapsamında bu şekilde tanımlanmış olan herhangi bir para birimini ifade eder;

ICSID Ek İmkan Kuralları, Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi Sekretaryasınınca Yargılamanın Yürütülmesi için Ek İmkanı Düzenleyen Kurallar'ı ifade eder;

ICSID Sözleşmesi, 18 Mart 1965 tarihinde Vaşington'da imzalanmış olan "*Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü Sözleşmesi*"ni ifade eder;

Ortak Komite, Çerçeve Anlaşma'nın 7.1'inci Madde'si (Ortak Komite) ile tesis edilen Ortak Komite'yi ifade eder;

yatırım, bir yatırımcının sahip olduğu veya kontrol ettiği ve sermaye ya da diğer kaynakların taahhüdü, kazanç ya da kar beklentisi, risk varsayımı ya da belirli bir süre gibi özellikleri de içerecek biçimde bir yatırımın özelliklerini haiz her türden varlığı ifade eder. Bir yatırım aşağıda belirtilen şekillerde biçim alabilir:

- (a) bir işletme;
- (b) paylar, pay senetleri ve bir işletmeye iştirakin diğer her türlü şekli;
- (c) borç senetleri, tahviller, krediler ve bir işletmenin diğer borçlanma araçları;¹

¹ Borç senetleri, tahviller ve uzun vadeli bonolar gibi bazı borçlanma biçimlerinin yatırım özelliğini taşıma ihtimali daha fazlayken; diğer borçlanma biçimlerinin böyleleri bir özelliği taşıma ihtimali daha düşüktür.

- (d) anahtar-teslim projeler, inşaat, işletme, üretim, imtiyaz, gelir paylaşımı sözleşmeleri ve diğer benzeri sözleşmeler;
- (e) fikri mülkiyet hakları;
- (f) lisanslar, yetkilendirmeler, izinler ve iç hukuka uygun olarak verilmiş benzeri haklar;² ³ ve
- (g) diğer maddi ve maddi olmayan, taşınır veya taşınmaz mallar ve kira sözleşmesi, ipotek, hapis hakkı veya rehin gibi ilgili mülkiyet hakları;⁴

İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, yalnızca mal ve hizmetlerin ticari satışından kaynaklanan bir alacak hakkı, yatırım karakteristiğini haiz bir kredi olmaması halinde, bir yatırım teşkil etmez.

Anlaşma'ya Taraf olmayan bir ülkenin yatırımcısı, Akit Taraflar'dan biri açısından, söz konusu Akit Taraf'ın ülkesinde yatırım yapmış, yapmakta olan ya da yapma teşebbüsünde bulunan ve Akit Taraflardan herhangi birisinin yatırımcısı olmayan bir yatırımcıyı ifade eder;

bir Akit Taraf'ın yatırımcısı, çifte vatandaşlığı haiz bir gerçek kişinin, münhasıran baskın ya da etkili vatandaşlığının ait bulunduğu Devlet'in uyuğunda sayılması koşuluyla, diğer Akit Taraf'ın ülkesinde yatırım yapmış, yapmakta olan ya da yapma teşebbüsünde bulunan bir Akit Taraf'ı ya da o Akit Taraf'a ait devlet işletmesi veya o Akit Taraf'ın bir vatandaşı ya da işletmesini ifade eder;

işletme, uygulanabilir hukuk çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş, özel teşebbüs ya da devlet tarafından sahip olunan veya kontrol edilen, kar amaçlı olsun olmasın herhangi bir şirket, vakıf, ortaklık, şahıs şirketi, ortak girişim, dernek veya benzer bir teşekkül ve bir işletmenin şubesi⁵ de dahil olmak üzere her türlü kuruluşu ifade eder;

bir Akit Taraf'ın işletmesi, her bir Akit Taraf'ın iç hukuku çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş bir işletmeyi ve bir Akit Taraf'ın ülkesinde yer alan ve iş faaliyetlerini orada sürdüren bir şubeyi ifade eder;

² Belirli bir lisans, yetkilendirme, izin ya da benzeri araçların (böylesi bir özelliği haiz olması ölçüsünde imtiyazları da içerecek şekilde) yatırım özelliği taşıyıp taşınamaması hak sahibinin her bir Taraf'ın iç hukuku çerçevesinde sahip olduğu hakkın mahiyeti ve kapsamı gibi etmenlere bağlıdır. Yatırım özelliğini haiz bulunmayan lisans, yetkilendirme, izin ve benzeri araçlar, iç hukuk tarafından korunan herhangi bir hak yaratmayan araçlardır. Kesinliğin sağlanması açısından; yukarıda geçen lisans, yetkilendirme, izin ya da benzeri bir araçla ilişkili ifade bağlamında, bunlarla ilgili herhangi bir varlığın, yatırım karakterini haiz olup olmamasına ilişkin hakları saklıdır.

³ "Yatırım" terimi, adli ya da idari bir davada kayıt altına alınmış olan kararları veya emirleri içermez.

⁴ Kesinliğin sağlanması açısından; pazar payı, pazara giriş, beklenen kazançlar ya da kar fırsatları kendi başına yatırım teşkil etmez.

⁵ Kesinliğin sağlanması açısından; işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülkenin bir tüzel kişinin bir şubesi, bir Akit Taraf'ın tüzel kişisi olarak kabul edilmeyecektir.

uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, bir yatırım uyuşmazlığının tarafı olmayan Akit Taraf'ı ifade eder;

korunan bilgi, işe ilişkin gizli bilgiyi veya her bir Akit Taraf'ın iç hukukuna göre ayrıcalıklı olan ya da diğer bir şekilde açıklanmaktan korunan bilgiyi ifade eder; ve

UNCITRAL Tahkim Kuralları, 2010 yılında revize edilmiş haliyle, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Aralık 1976 tarihinde kabul edilmiş olan, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu tahkim kurallarını ifade eder.

2. Çerçeve Anlaşma'nı 1.3 Maddesi'nde (Genel Tanımlar) yer alan tanımlar, işbu Anlaşma'nın amaçları bakımından uygulanacaktır.

Bölüm B: Yatırım

MADDE 1.2: KAPSAM VE UYGULAMA ALANI

1. Bu Anlaşma, bir Akit Taraf'ın;
  - (a) diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına;
  - (b) Anlaşma kapsamındaki yatırımlara; ve
  - (c) Madde 1.8 (Performans Şartları) ile Madde 1.16 (Çevre ve Sağlık Önlemleri) açısından ise bu Akit Taraf'ın ülkesindeki tüm yatırımlara

ilişkin aldığı veya sürdürdüğü önlemlere uygulanır.

2. İşbu Anlaşma, 14 Mayıs 1991 tarihinde Seul'de imzalanmış olan ve işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte sona erecek olan *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma*'yı ikame eder ve yerini alır. İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra tahkime götürülen uyuşmazlıklar, işbu Anlaşma'nın hükümlerine göre çözülecektir.

3. Kesinliğin sağlanması açısından; işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkmış herhangi bir olgu ya da olay ya da ortadan kalkmış herhangi bir durumla ilgili olarak, işbu Anlaşma herhangi bir Akit Taraf'ı bağlamaz.

4. İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, **bir Akit Taraf'ın aldığı ya da sürdürdüğü önlemler**;

- (a) merkezi, bölgesel ya da yerel idare ve yetkililer; ve
- (b) merkezi, bölgesel ya da yerel idare ya da otoriteler tarafından yetki verilen devlet idaresinin dışındaki organlar

tarafından alınan ya da sürdürülen önlemleri ifade eder.

5. İşbu Anlaşma,

- (a) kamu alımlarına;
- (b) Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) hariç olmak üzere, münhasıran yerli yatırımlara ve yatırımcılara verilir verilmemesine bakılmaksızın, bir Akit Tarafça sağlanan devlet desteklerine ya da hibelere ya da bu devlet destekleri ile hibelerin alınmasına veya alınmış olanlarının devamına ilişkin belirlenen şartlara; veya
- (c) Hizmet Ticareti Anlaşması'nın D Eki'nde bulunan, hizmetin sunulduğu Akit Taraf'ın Taahhüt Listesi'nde hizmet sektörlerinin⁶ yer alıp almadığına bakılmaksızın, diğer Akit Taraf'ın bir hizmet sağlayıcısı tarafından o Akit Taraf'ın ülkesinde ticari varlık⁷ yoluyla hizmet sunulmasına ilişkin o Akit Tarafça alınan ya da sürdürülen önlemlere uygulanmaz.

6. 5. Madde'nin (c) bendine bakılmaksızın, Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı), Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.11 (Transferler), Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat), Madde 1.13 (Halefiyet), Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü)⁸ ve Madde 1.21 (Yürürlük Süresi), Hizmet Ticareti Anlaşması'na uygun olarak bir Akit Taraf'ın hizmet sağlayıcısı tarafından diğer Akit Taraf'ın ülkesinde ticari varlık yoluyla hizmet sunulmasına yönelik tüm önlemlere, bu önlemler sadece Anlaşma kapsamındaki bir yatırıma ilişkin olduğu ölçüde, kıyasen uygulanır.

MADDE 1.3: DİĞER ANLAŞMALAR İLE İLİŞKİLER

1. Bu Anlaşma ile Çerçeve Anlaşma altındaki diğer bir Anlaşma arasında herhangi bir tutarsızlık olması halinde, tutarsızlık ölçüsünde diğer Anlaşma geçerli olacaktır.

2. Bir Akit Tarafça, diğer Akit Taraf'ın bir hizmet sağlayıcısı tarafından sınır ötesi hizmet sunulması için borç senedi ya da diğer bir mali teminat türü verilmesi şeklinde bir şart koşulması kendi başına, işbu Anlaşma'yı, söz konusu Akit Taraf'ın bu türde bir sınır ötesi hizmet sunulması ile ilgili olarak aldığı ya da sürdürdüğü önlemlere uygulanır kılmaz. İşbu Anlaşma, ilgili Akit Taraf'ın sunulan borç senedi ya da verilen mali teminata ilişkin aldığı ya da sürdürdüğü önlemlere, bu borç senedi veya mali teminatın Anlaşma kapsamındaki bir yatırım olması halinde uygulanır.

⁶ Hizmet Ticareti Anlaşması ve Yatırım Anlaşması arasındaki ilişkinin amaçları açısından: Akit Taraflar, hizmetlerin, 10 Temmuz 1991 tarihli MTN.GNS/W/120 dokümanındaki DTÖ Hizmet Sektörleri Sınıflandırma Listesi'nde sınıflandırılmış olan hizmet sektörleri, alt sektörleri ve faaliyetlerini de içeren, ancak bunlarla sınırlı olmayan tüm hizmetleri kapsadığını teyit ederler.

⁷ İşbu Anlaşma'nın amaçları bakımından, "hizmetler" ve "ticari varlık" Hizmet Ticareti Anlaşması Madde 1.2 (Tanımlar) I(a) ve I(l) fıkralarındaki anlamı ifade eder.

⁸ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.17 (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlık Çözümü), Madde 1.21 (Yürürlük Süresi) hariç olmak üzere, sadece bu fıkrada belirtilmiş olan, Maddeler kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiğinin iddia edildiği, bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısı arasındaki, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara ilişkin yatırım uyumsuzluklarına uygulanır.

3. İşbu Anlaşma, bir Akit Taraf'ın aldığı veya sürdürdüğü önlemlere, bu önlemlerin Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki (Mali Hizmetler) tarafından kapsandığı ölçüde uygulanmayacaktır.

MADDE 1.4: MİLLİ MUAMELE

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve kendi ülkesindeki bu yatırımcıların Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına, bu yatırımların kuruluşu, edinimi, genişletilmesi, yönetilmesi, sürdürülmesi, işletilmesi, satışı veya elden çıkarılması ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ve kendi yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

2. 1'inci fıkraya uyarınca, bir Akit Tarafça uygulanacak muamele, bölgesel seviyedeki bir idare açısından, söz konusu bölgesel idare tarafından, bu idarenin bağlı olduğu Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve bu yatırımcıların yatırımlarına benzer bir durumda uygulanan en elverişli muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleyi ifade eder.

MADDE 1.5: EN ÇOK GÖZETİLEN ULUS MUAMELESİ⁹

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına, Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcılarına, ülkesindeki yatırımların kuruluşuna, edinimine, genişletilmesine, yönetilmesine, sürdürülmesine, işletilmesine, satışına veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

2. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara, Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarının kuruluşuna, edinimine, genişletilmesine, yönetilmesine, sürdürülmesine, işletilmesine, satışına veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, benzer durumlarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunacaktır.

MADDE 1.6: ASGARİ MUAMELE STANDARDI¹⁰

1. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara, adil ve hakkaniyete uygun muameleyi ve tam koruma ve güvenliği içeren uluslararası örf ve adet hukukuna uygun bir muamelede bulunacaktır.

2. Kesinliğin sağlanması açısından; 1. fıkraya, uluslararası örf ve adet hukukunun yabancılarla yönelik asgari muamele standardını Anlaşma kapsamındaki yatırımlara uygulanacak asgari muamele standardı olarak tayin eder. "adil ve hakkaniyete uygun muamele" ve "tam koruma ve güvenlik" kavramları bu standardın gerektirdiğine ek olarak ve

⁹ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi) Bölüm C'de (Bir Akit Taraf'ın Yatırımcısı ile Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) düzenlenenler gibi yatırımcı-devlet uyuşmazlık çözüm mekanizmalarına uygulanmaz.

¹⁰ Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) Ek A'ya (Uluslararası Teamül Hukuku) uygun olarak yorumlanacaktır.

bu standardın ötesinde bir muameleyi gerektirmez ve maddi olarak ek haklar yaratmaz. 1. fıkrada düzenlenen:

(a) “adil ve hakkaniyete uygun muamele” sağlama yükümlülüğü, dünyanın temel hukuk sistemlerindeki adil yargılama ilkesine uygun biçimde, cezai, adli veya idari yargı süreçlerinde yargılamadan kaçınmama yükümlülüğünü içerir; ve

(b) “tam koruma ve güvenlik” sağlama yükümlülüğü, her bir Akit Taraf'ın, uluslararası örf ve adet hukukunun gerektirdiği seviyede, polis koruması sağlamasını gerektirir.

3. İşbu Anlaşma'nın bu Madde'den başka bir hükümünün veya başka bir uluslararası anlaşmanın ihlal edilmiş olduğunun saptanması, işbu Madde'nin ihlal edilmiş olduğu sonucunu doğurmaz.

MADDE 1.7: KAYIPLARIN TAZMİNİ

Bir Akit Taraf, ülkesinde, Anlaşma kapsamındaki yatırımları savaş ya da diğer silahlı çatışma hali, olağanüstü hal, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle kayba uğrayan, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına, zararların iadesi, tazmini, telafi edilmesi veya diğer bir şekilde halli ile ilgili olarak kendi yatırımcılarına veya Anlaşma'ya taraf olmayan herhangi bir ülkenin yatırımcılarına benzer koşullarda uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise o muameleyi uygulayacaktır.

MADDE 1.8: PERFORMANS ŞARTLARI

1. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ya da Anlaşma'ya taraf olmayan ülkelerin yatırımcılarına, yatırımların kurulması, edinilmesi, genişletilmesi, yönetilmesi, sürdürülmesi, işletilmesi, satışı veya diğer bir şekilde elden çıkartılmasıyla ilgili olarak aşağıdaki şartlardan herhangi birini uygulayamaz, zorunlu kılamaz; veya bunlara ilişkin herhangi bir taahhüt ya da yüklenme zorunluluğu getiremez.¹¹

- (a) belirli bir seviyede veya oranda yerli girdi kullanılması;
- (b) ülkesinde üretilmiş malların satın alınması, kullanılması veya alınmasına öncelik verilmesi ya da ülkesindeki kişilerden mal alınması;
- (c) ithalat miktar veya değerinin, ihracat miktarı veya değeriyle ya da yatırımla bağlantılı döviz girişlerinin miktarı ile ilişkilendirilerek kısıtlanması;
- (d) söz konusu yatırım tarafından üretilen malların, ülkesinde satışının, bu yatırım tarafından yapılmış olan ihracat miktarı veya değeri ya da bu yatırımın döviz getirileri ile ilişkilendirilerek kısıtlanması;

¹¹ Kesinliğin sağlanması açısından; 2. fıkrada bahsedilen bir yararın elde edilmesi ya da sürdürülmesi için gerekli bir şart, 1. fıkranın amaçları açısından “taahhüt ya da yüklenme” oluşturmaz.

- (e) belirli bir seviye veya oranda mal ihracatı yapılması;
- (f) ülkesindeki bir kişiye, belirli bir teknolojinin, üretim sürecinin veya yatırıma ait diğer özel bilgilerin aktarılması;
- (g) söz konusu yatırım tarafından üretilen mal veya malların, münhasıran ülkesinden, belirli bir bölgesel piyasaya ya da dünya piyasasına sunulması.

2. Hiçbir Akit Taraf, ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının ya da Anlaşma'ya taraf olmayan ülkelerin yatırımcılarının, yatırımların kurulması, edinilmesi, genişletilmesi, yönetilmesi, idare edilmesi, işletilmesi, satışı veya diğer bir şekilde elden çıkartılmasıyla ilgili olarak bir fayda sağlamasını ya da sağlanmış olan bu faydayı sürdürmesini aşağıdaki şartlardan birine uyma koşuluna bağlayamaz:

- (a) belirli bir seviye veya oranda yerli girdi kullanılması;
- (b) ülkesinde üretilmiş malların satın alınması, kullanılması veya alınmasına öncelik verilmesi ya da ülkesindeki kişilerden mal alınması;
- (c) yapılacak ithalat miktar veya değerinin, söz konusu yatırım tarafından yapılmış olan ihracat miktarı veya değeriyle ya da yatırımla bağlantılı döviz girişlerinin miktarı ile ilişkilendirilerek kısıtlanması; veya
- (d) söz konusu yatırım tarafından üretilen mal veya malların, ülkesindeki satışının, bu yatırımın ihracat veya döviz girişi miktar veya değeriyle herhangi bir şekilde ilişkilendirilerek kısıtlanması.

3. Keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması ve uluslararası ticaret ya da yatırımlar üzerinde gizli kısıtlama teşkil etmemesi kaydıyla, 1(a), (b), (f) bentleri ve 2 (a) ve (b) bentleri bir Akit Taraf'ı,

- (a) işbu Anlaşma ile uyumsuz olmayan kanun ve düzenlemelere uygunluğu sağlamak için gerekli olan;
- (b) insan, hayvan, bitki hayatı ya da sağlığı için gerekli olan; veya
- (c) canlı ya da cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasına ilişkin;

çevresel önlemler de dahil olmak üzere, önlem almaktan ya da sürdürmekten alıkoymaz.

MADDE 1.9: YÖNETİM KURULLARI ve ÜST DÜZEY YÖNETİM

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşma kapsamında yatırımı teşkil eden bir işletmesinin üst düzey yönetici pozisyonlarına belirli bir ülkenin vatandaşı olan gerçek kişilerin atanması zorunluluğu getirmeyecektir.

2. Bir Akit Taraf, yatırımcının yatırımı üzerindeki kontrol ehliyetine temelinden zarar vermemesi kaydıyla, işbu Anlaşma kapsamında yatırımı teşkil eden, ülkesindeki bir işletmenin yönetim kurulu veya yönetim kurulu özelliğini haiz herhangi bir kurulunun

üyelerinin çoğunluğunun, ülkesinde yerleşik olmasını veya belirli bir ülke vatandaşı olmasını zorunlu kılabilir.

MADDE 1.10: İSTİSNAİ ÖNLEMLER

1. Madde 1.4 (Milli Muamele)¹², Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümleri aşağıdakilere uygulanmayacaktır:

- (a) bir Akit Taraf'ın Ek I Listesi'nde yer alan mevcut istisnai önlemleri;
- (b) (a) bendinde belirtilen herhangi bir istisnai önlemin devam ettirilmesi ya da ivedi olarak yenilenmesi;
- (c) söz konusu önlemin Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümlerine işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan uyumunu azaltmayacak şekilde, (a) bendinde belirtilen istisnai önlemlerden herhangi biri ile ilgili yapılan değişiklik.

2. Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.8 (Performans Şartları) ve Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim) hükümleri bir Akit Taraf'ın, o Akit Taraf'ın Ek II Listesi'nde belirlendiği üzere, sektörlere, alt sektörlere ya da faaliyetlere yönelik alacağı ya da sürdüreceği herhangi bir önleme uygulanmayacaktır.

3. Hiçbir Akit Taraf, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra alınan ve o Akit Taraf'ın Ek II Listesi'nde kapsanan herhangi bir önlem çerçevesinde diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarını, haiz olduğu vatandaşlık sebebiyle, önlemin yürürlüğe konduğu zamanda mevcut olan yatırımını satmaya ya da diğer bir şekilde elden çıkarmaya zorlayamaz.

4. İşbu Anlaşma'da yer alan hiçbir hüküm, fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik olarak, Akit Taraflar'ın taraf olduğu, Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) himayesinde yapılan diğer anlaşmalar da dahil olmak üzere, uluslararası anlaşmalar kapsamındaki hak ve yükümlülüklerinden sapma sonucunu doğuracak şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 1.11: TRANSFERLER¹³

1. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımlara ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri veya dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına izin verir. Bu transferler aşağıdakileri içerir:

¹² Kesinliğin sağlanması açısından; yeterlilik şartları ve süreçleri, teknik standartlar ve lisanslama şartlarına ilişkin, Madde 1.4 (Milli Muamele) kapsamında milli muamele kısıtlaması oluşturmeyen önlemlere Ek-I Listesi'nde yer verilmeyecektir.

¹³ Kesinliğin sağlanması açısından; Ek C (Geçici Korunma Önlemleri) bu Madde'ye uygulanır.

- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) kârlar, temettüer, faiz, sermaye kazançları, royalti ödemeleri, lisans ücretleri, teknik destek ücretleri, yönetim ücretleri ve Anlaşma kapsamındaki herhangi bir yatırımdan doğan diğer cari gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen gelirler;
- (d) kredi sözleşmesi de dahil olmak üzere, bir sözleşme kapsamında yapılan ödemeler;
- (e) Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini) ve Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) çerçevesinde yapılan ödemeler;
- (f) bir uyumsuzluğun çözümünden doğan ödemeler.

2. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırımla ilgili transferlerin serbestçe kullanılabilir bir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılmasına izin verecektir.

3. Her bir Akit Taraf, Anlaşma kapsamındaki yatırıma ilişkin aynı gelirlerin o Akit Taraf ile Anlaşma kapsamındaki yatırım ya da diğer Akit Taraf'ın yatırımcısı arasında yazılı bir anlaşmada belirtildiği ya da yetkilendirildiği şekilde yapılmasına izin verecektir.

4. 1'inci ve 2'nci fıkra hükümlerine bağlı kalınmaksızın, bir Akit Taraf aşağıdaki hususlara ilişkin kanun ve düzenlemelerinin hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyet çerçevesindeki uygulamaları kapsamında, bir transferin yapılmasını önleyebilir:

- (a) iflas, ödeme aczi veya alacaklı haklarının korunması;
- (b) menkul kıymetler, vadeli işlemler, opsiyonlar veya türevlerin ihracı, ticareti ya da bunlarla ilgili faaliyetler;
- (c) cezai suçlar;
- (d) adli ya da idari yargılama kararlarına uyulmasının sağlanması; veya
- (e) kanunların uygulanması ya da finansal düzenleyici kurumlara destek amacıyla gerekli olan hallerde, transferlerin finansal olarak raporlanması ya da kaydının tutulması.

MADDE 1.12: KAMULAŞTIRMA VE TAZMİNAT¹⁴

¹⁴ Bu Madde Ek A (Uluslararası Teamül Hukuku) ve Ek B (Kamulaştırma) ile uyumlu olarak yorumlanacaktır.

1. Hiçbir Akit Taraf, aşağıda belirtilen koşullara uyulmadıkça, Anlaşma kapsamındaki bir yatırımı, doğrudan veya devletleştirme ya da kamulaştırmaya (bundan sonra "kamulaştırma" olarak anılacaktır) eş etkili önlemler yoluyla dolaylı olarak devletleştirmeyecek ya da kamulaştırmayacaktır:

- (a) kamulaştırmanın kamu yararı kapsamında gerçekleştirilmesi;
- (b) kamulaştırmanın kanunda belirlenen adil yargılama ilkesi ve işbu Anlaşmanın Madde 1.6. hükümlerine (Asgari Muamele Standartları) uygun olması;
- (c) kamulaştırmanın ayrımcı olmaması; ve
- (d) hızlı, yeterli ve etkin bir tazminat ödenmesi.

2. 1(d) bendinin amaçları açısından, tazminat:

- (a) kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapılmasından hemen önceki (kamulaştırmanın yapıldığı tarih) adil piyasa değerine eşit olacaktır;
- (b) kamulaştırma niyetinin önceden öğrenilmesinden doğan herhangi bir değer farkını yansıtmayacaktır;
- (c) gecikme olmaksızın ödenecektir; ve
- (d) paraya çevrilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Eğer adil piyasa değeri serbestçe kullanılabilir bir para birimi üzerinden belirlenmekte ise, 1(d) bendinde belirtilen tazminat, kamulaştırmanın gerçekleştirildiği tarihteki adil piyasa değerinden ve buna ek olarak kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede tahakkuk eden, ilgili para birimi üzerinden uygun ve makul bir orandan hesaplanacak faizden az olmayacaktır.

4. Eğer adil piyasa değeri serbestçe kullanılabilir bir para birimi üzerinden belirlenmiyor ise, 1(d) bendinde belirtilen tazminat -ödeme tarihinde geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden ödeme yapılacak para birimine çevrilmiş şekilde:-

- (a) kamulaştırma tarihindeki adil piyasa değerinin o tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden serbestçe kullanılabilir bir para birimine dönüştürülmüş tutarı, ve buna ek olarak;
- (b) kamulaştırma tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede tahakkuk eden, söz konusu serbestçe kullanılabilir para birimi üzerinden uygun ve makul bir orandan hesaplanacak faiz tutarından az olmayacaktır.

5. Bu Madde, TRIPS Anlaşması kapsamında fikri mülkiyet haklarına ilişkin sağlanmış olan zorunlu lisansların düzenlenmesine veya Çerçeve Anlaşma Fasal 2 (Fikri Mülkiyet Hakları) hükümlerine uygun olduğu sürece, fikri mülkiyet haklarının oluşturulması, düzenlenmesi, iptal edilmesi veya sınırlandırılmasına uygulanmaz.

MADDE 1.13: HALEFİYET

1. Bir Akit Taraf ya da yetkili kurumu, o Akit Taraf'ın herhangi bir yatırımcısına, ticari olmayan risklere karşı yatırımcılarının yatırımlarına sağlanan bir güvence, sigorta sözleşmesi ya da diğer bir teminat türü kapsamında bir ödeme yaparsa, diğer Akit Taraf o yatırım ile ilgili haklar ya da taleplerin halefîyetini ya da transferini tanıyacaktır. İlgili Akit Taraf ya da yetkili kurumu halefîyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan ya da transfer edilen haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşmayacaktır.
2. Bir Akit Taraf ya da Akit Taraf'ın yetkili kurumu yatırımcısına bir ödeme yapar ve yatırımcının hak ve taleplerini üstlenirse, o yatırımcı, ödemeyi¹⁵ yapan Akit Taraf ya da yetkili kurumu adına hareket etmek için yetkilendirilmediği sürece, söz konusu hak ve talepleri diğer Akit Taraf'a karşı ileri süremez.

MADDE 1.14: ÖZEL İŞLEMLER VE BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Madde 1.4'de (Milli Muamele) yer alan hiçbir hüküm, bir Akit Taraf'ı, Anlaşma kapsamındaki yatırımlarla ilişkili özel işlemleri düzenleyen, Anlaşma kapsamındaki yatırımların bu Akit Taraf'ın kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kurulmuş olması gerekliliği gibi, önlem almaktan ya da sürdürmekten, bu gibi işlemlerin işbu Anlaşma ile bir Akit Taraf'ın, diğer Akit Taraf'ın yatırımcılarına ve Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına sağladığı korumaya zarar vermemesi kaydıyla, alıkoymayacaktır.
2. Madde 1.4 (Milli Muamele) ve 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi) hükümlerine bağlı kalınmaksızın, bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcısından ya da Anlaşma kapsamındaki yatırımından, yalnızca bilgi ya da istatistiksel amaçlarla, yatırımla ilgili bilgi talep edebilir. İlgili Akit Taraf, yatırımcının ya da Anlaşma kapsamındaki yatırımın rekabetçi pozisyonunu etkileyecek herhangi bir gizli işletme bilgisini ifşa edilmekten koruyacaktır. Bu fıkradaki hiçbir hüküm, bir Akit Taraf'ın iç hukukunun eşit ve iyi niyetli uygulamasıyla ilişkili olarak diğer bir şekilde bilgi temin etmesi ya da açıklamasını engelleyecek şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 1.15: FAYDALARIN REDDİ

1. Bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Taraf'ın bir işletmesi olan bu Akit Taraf'ın bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu şirketin kanunları çerçevesinde teşekkül etmiş olduğu Akit Taraf'ın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması veya Anlaşma'ya taraf olmayan bir ülkenin yatırımcısının veya Anlaşma'nın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Taraf'ın yatırımcılarının bu işletmeye sahip olması veya idare etmesi halinde reddedebilir.

¹⁵ Kesinliğin sağlanması açısından; Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.11 (Transferler), ve Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) hükümleri, bir Akit Taraf ya da yetkilendirdiği kuruma, 1. ve 2. fıkralarda öngörüldüğü şekilde hak ve taleplerin tanınması ve ödemenin transferine ilişkin yapılacak ödemeye ilişkin kıyasen uygulanır.

2. Reddeden Akit Taraf, menfaatleri reddetmeden önce, mümkün olduğu ölçüde, diğer Akit Taraf'a bildirimde bulunacaktır. Reddeden Akit Taraf'ın böyle bir bildirimde bulunması halinde, diğer Akit Taraf'ın talebi üzerine o Akit Taraf'la istişarede bulunacaktır.

MADDE 1.16: ÇEVRE VE SAĞLIK ÖNLEMLERİ

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf'ın yatırımcıları tarafından yapılan yatırımları çevresel önlemleri esnetme yoluyla teşvik etmenin uygun olmadığını kabul eder. Bu açıdan, Akit Taraflar yatırımların kurulumu, edinimi ya da genişletilmesinin teşvik edilmesi için bu alanlarda söz konusu çevresel önlemleri kaldırmayacak ya da diğer bir şekilde zayıflatmayacaktır.

2. Bu Anlaşmadaki hiçbir hüküm bir Akit Taraf'ın, ülkesindeki yatırım faaliyetinin çevresel ya da sağlıkla ilgili konulara duyarlı bir şekilde yürütüldüğünü garanti etmek için uygun olduğunu düşündüğü, ayrımcı olmayan veya diğer bir şekilde işbu Anlaşma ile uyumlu olan herhangi bir yasal önlem almasını, sürdürmesini ya da zorunlu koşmasını engelleyecek şekilde yorumlanamaz.

Bölüm C: Yatırımcı ile Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

MADDE 1.17 YATIRIMCI-DEVLET UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜ

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraf'ın bir yatırımcısı arasındaki, Madde 1.4 (Milli Muamele), Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi), Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı), Madde 1.7 (Kayıpların Tazmini), Madde 1.8'in (Performans Şartları) 1. fıkrası ile 2. fıkrasının (d) bendi, Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim), Madde 1.11 (Transferler), Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat), Madde 1.13 (Halefiyet) ve Madde 1.14 (Özel İşlemler ve Bilginin Değerlendirilmesi) hükümlerinin ihlali sonucunda:

(a) Anlaşma kapsamındaki yatırımlarına ilişkin yatırımcının; veya

(b) ilgili yatırımcı tarafından gerçekleştirilmiş olan Anlaşma kapsamındaki yatırımların, yönetilmesi, sürdürülmesi, faaliyetleri, satışı ya da diğer bir şekilde elden çıkarılmasına yönelik söz konusu yatırımın kayıp veya zarara uğradığı iddia edilen uyuşmazlıkların çözümüne uygulanır.

2. Bir Akit Taraf'ın uyuşmazlıkta bulunan veya vatandaşlığına sahip olan bir gerçek kişi işbu Anlaşma kapsamında o Akit Taraf aleyhine iddia ileri süremez.

3. Bir yatırım işbu Madde kapsamında iddia ileri süremez.

4. İşbu Madde kapsamında bir yatırım uyuşmazlığı ortaya çıkması durumunda, uyuşmazlığın tarafları, dostane bir çözüme ulaşmak amacıyla, uyuşmazlığı mümkün olduğu ölçüde danışmalar ve müzakereler yoluyla çözmeye çalışacaklardır. Bu görüşmeleri başlatmak üzere yazılı bir talepte bulunulacaktır.

5. Danışmalar için iletilmiş olan yazılı talepten itibaren 6 aylık süre içerisinde çözülmemiş olan uyuşmazlıklar tahkime ya da söz konusu iddialar üzerinde yargı yetkisini haiz olmaları şartıyla, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın yetkili mahkemelerine veya idari yargı yerlerine sunulabilir. Uyuşmazlığın tahkime sunulması durumunda, yatırımcı aşağıdakilerden herhangi birini seçme hakkına sahiptir:

(a) Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf'ın ikisinin de ICSID Sözleşmesi'ne taraf olmaları koşulu ile, ICSID Sözleşmesi ve ICSID Tahkim Yargılaması Usul Kuralları;

(b) Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf ile uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf'tan yalnızca birinin ICSID Sözleşmesi'ne taraf olması koşulu ile, ICSID Ek İmkân Kuralları;

(c) UNCITRAL Tahkim Kuralları; veya

(d) Uyuşmazlığın taraflarının üzerinde anlaşması koşuluyla, herhangi başka bir tahkim kurumu veya tahkim kuralları.

6. Yatırımcı uyuşmazlığı, 5'inci fıkrada belirlenmiş olan, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın mahkemelerine veya idari yargı yerlerine veya tahkim mekanizmalarından herhangi birine sunduğunda bu forumun seçimi nihai olacaktır.

7. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşma ile, bir uyuşmazlığın işbu Madde'ye uygun olarak 5. fıkra kapsamında uluslararası tahkime sunulmasına aşağıdaki koşulların karşılanması kaydıyla onay verir:

(a) işbu Anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerden birinin ihlalden ve Anlaşma kapsamındaki yatırım açısından kendisinin veya bu yatırımın uğradığı kayıp veya zarardan haberdar olduğu veya makul şartlarda haberdar olması gerektiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı tarafından uyuşmazlığın tahkime sunulmuş olması;

(b) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, iddiasını tahkime sunma niyetini belirten yazılı bildirimini uyuşmazlık tarafı olan Akit Taraf'a, iddia tahkime sunulmadan en az doksan gün önce iletmış olması ve bu yazılı bildirim:

(i) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının ve Anlaşma kapsamındaki yatırımın adını ve adresini içermesi;

(ii) 5'inci fıkrada düzenlenen forumlardan birini uyuşmazlık çözüm forumu olarak seçmesi;

(iii) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, 8'inci fıkrada düzenlenen geçici önlemler hariç olmak üzere, 5'inci fıkrada düzenlenen diğer tüm uyuşmazlık çözüm forumlarında ilgili uyuşmazlık konusuna yönelik yargılama başvurusunda bulunma hakkından feragat ettiğini bildirmesi; ve

(iv) uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın işbu Anlaşma bağlamında iddia olunan ihlalinin (ihlal edildiği iddia edilen maddeleri de içermek üzere) ve

Anlaşma kapsamındaki yatırımlar ya da yatırımcının Anlaşma kapsamındaki yatırımı açısından uğradığı iddia edilen kayıp veya zararı kısaca özetlemesi;
ve

c) bir yatırım uyuşmazlığının ICSID'in görev alanı ve tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi içerisinde bulunup bulunmadığına yönelik karar verirken; 5'inci fıkranın (a) veya (b) bentleri kapsamında teşkil etmiş olan tahkim mahkemesi, Türkiye Cumhuriyeti'nce 3 Mart 1989 tarihinde, hangi uyuşmazlıkların ICSID yargılamasına sunulmaya uygun olup olmadığına ilişkin ICSID Sözleşmesi'nin 25'inci Maddesi'nin 4'üncü fıkrası doğrultusunda ICSID'e sunulmuş olan bildirimde işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olarak uyar.

8. 6. fıkra hükümlerine bağlı kalmaksızın, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın mahkemeleri veya idari yargı yerlerinde geçici önlemlere yönelik olan, parasal tazminat ödenmesini içermeyen ve uyuşmazlığın esasının çözümüne yönelik olmayan davaları, yalnızca tahkim yargılaması sırasında uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının haklarının ve menfaatlerinin korunması amacıyla yürütülmesi şartıyla, açabilir veya devam ettirebilir.

9. Bir Akit Taraf, kendi yatırımcılarından biri ile diğer Akit Taraf'ın işbu Madde kapsamında tahkime sunduğu veya sunmayı kararlaştırdıkları bir uyuşmazlığa ilişkin, diğer Akit Taraf bu uyuşmazlığa yönelik alınmış kararlara uyduğu ve bağlı kalmaktan ayrılmadığı sürece, diplomatik koruma sağlamayacak veya uluslararası bir iddia ileri sürmeyecektir. Diplomatik koruma, bu fıkranın amaçları açısından, resmi olmayan ve yalnızca uyuşmazlığın çözülmesi amacıyla yönelik olarak gerçekleştirilen diplomatik teatileri içermez.

10. 5'inci fıkra kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi uyuşmazlık konularına ilişkin, işbu Anlaşma'ya ve uluslararası hukukun uygulanabilir kurallarına göre karar verir.

11. İşbu Bölüm kapsamında kurulmuş olan tahkim mahkemesi, iddianın esasına ilişkin olduğu ölçüde, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın iç hukukunu dikkate alabilir.¹⁶

12. Tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın, uyuşmazlığın tahkim mahkemesinin yargılama yetkisi veya görev alanı içerisinde olmadığına veya öne sürülmüş olan iddianın, hukukun bir gereği olarak, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcı yararına 19'uncu fıkra kapsamında bir karar alınamayacak türde bir iddia olmadığına ilişkin itirazlarına ön sorun olarak karar verecektir.

13. Aksi uyuşmazlığın taraflarınca kararlaştırılmadıkça, tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın her bir tarafınca atanacak olan birer hakem ile üçüncüsü heyete başkanlık etmek üzere uyuşmazlığın taraflarının uzlaşmalarıyla atanacak olan üç hakemden oluşacaktır.

14. Uyuşmazlığın tarafları işbu Maddenin 5'inci fıkrasında belirlenmiş olan uygulanabilir tahkim kuralları kapsamında tahkim yerine karar verebilirler. Uyuşmazlığın tarafları bu karar üzerinde uzlaşamazlarsa; tahkim mahkemesi uygulanabilir tahkim kuralları

¹⁶ Kesinliğin sağlanması açısından; uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf'ın iç hukuku vakta temelinde değerlendirilmeye alınacaktır.

çerçevesinde, New York Sözleşmesi'ne taraf olan Devletler'den birinin ülkesinde olmak şartıyla, tahkim yerine karar verir.

15. Uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, işbu Anlaşma'nın yorumlanmasına ilişkin sorulara yönelik tahkim mahkemesine sözlü veya yazılı kayıtlar sunabilir. Uyuşmazlığın tarafı olmayan Akit Taraf, uyuşmazlığın bir tarafının talebi üzerine sözlü kayıtlarını tekrar yazılı olarak sunar.

16. İşbu Anlaşma'nın herhangi bir hükmüne ilişkin Akit Taraflarca ortak olarak düzenlenmiş ve üzerinde uzlaşmış olan bir yorum, işbu Bölüm kapsamında teşkil etmiş olan herhangi bir tahkim mahkemesi için bağlayıcı olacaktır.

17. Tahkim mahkemesi, uyuşmazlığın bir tarafının haklarını muhafaza etmek veya tahkim yargılamasının tam olarak etkili yürütülmesini sağlamak ya da tahkim yargılamasını korumak amacıyla, uyuşmazlığın bir tarafının hakimiyetinde veya mülkiyetinde bulunan delillerin muhafaza edilmesine yönelik kararlar da dahil olmak üzere geçici tedbir kararı alabilir. Tahkim mahkemesi, haciz kararı alamaz veya 1'inci fıkra kapsamında ihlal teşkil ettiği iddia edilen önlemlerin uygulanmasını yasaklayamaz. Bu fıkranın amaçları açısından, karar tavsiye kararlarını da içerir.

18. Uyuşmazlığın tarafı olan Akit Taraf, savunma, karşı-dava veya takas hakkı adı altında veya herhangi başka bir sebeple, uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcının, Madde 1.13 (Halefiyet) hükümlerince sağlanmış olan herhangi bir halefiyet durumuna ilişkin olanlar haricinde, bir sigorta ya da garanti sözleşmesine uygun olarak, iddia edilen zararın bir kısmına veya tamamına yönelik tazminat veya buna benzer başka bir ödeme aldığını ya da alacağını ileri süremez.

19. Tahkim mahkemesince verilmiş olan karar:

(a) uyuşmazlığın tarafı olan yatırımcıya ve yatırımlarına ilişkin Madde 1.17.1'de atıf yapılmış olan hükümler kapsamındaki yükümlülüklerden herhangi birinin uyuşmazlığın tarafı olan Akit Tarafca ihlal edilip edilmediğine ilişkin hükmü; ve

(b) ihlal olduğuna hükmedilirse buna ilişkin çözümü içerir. Çözüme yönelik hüküm, aşağıdaki bentlerde düzenlenenlerle sınırlı olmak üzere, bunlardan birini veya her ikisini içerir:

(i) parasal zararların ve buna uygulanacak faizin ödenmesi; ve

(ii) uyuşmazlığın tarafı olan Akit Tarafca mülkiyetin iadesi yerine parasal zararların ve buna uygulanacak faizin ödenebileceğini belirten, mülkiyetin iadesi.

Yargılama masraflarına da, uygulanabilir tahkim kuralları ile uyumlu olarak, hükmedilebilir.

20. Tahkim mahkemesince verilmiş olan karar uyuşmazlığın tarafları için nihai ve bağlayıcı olacaktır. Tahkim kararı, yalnızca uyuşmazlığın tarafları arasında ve üzerinde karar verildiği olay için bağlayıcı olacaktır. Her bir Akit Taraf, ilgili kanunları ve düzenlemeleri ile uyumlu olarak, ülkesinde tahkim kararlarının etkili olarak uygulanmasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacak ve karar hükümlerini gecikmeksizin uygulayacaktır.

Bölüm D: İstisnalar

MADDE 1.18: VERGİLENDİRME

İşbu Anlaşma'daki hiçbir hüküm herhangi bir Akit Taraf'ın taraf olduğu herhangi bir vergi anlaşması kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir. İşbu Anlaşma ile anılan türde herhangi bir anlaşma arasında tutarsızlık bulunması durumunda bu tutarsızlık ölçüsünde diğer anlaşmanın hükümleri geçerli olacaktır.

MADDE 1.19 GÜVENLİK İSTİSNALARI

Çerçeve Anlaşma'nın 8.3'üncü Maddesi (Güvenlik İstisnaları) kıyasen, işbu Anlaşma'ya dercedilmiş ve işbu Anlaşma'nın bir parçası haline getirilmiştir.

Bölüm E: Nihai Hükümler

MADDE 1.20: YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu Anlaşma, Akit Taraflarca kendi usullerine uygun olarak onaylanacaktır.
2. İşbu Anlaşma, Akit Taraflar'ın birbirlerine, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri yazılı bildirimlerin diplomatik kanallar vasıtasıyla teati edildiği tarihten sonraki ikinci ayın ilk günü, veya Akit Taraflar'ın kararlaştırabileceği diğer bir tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 1.21: YÜRÜRLÜK SÜRESİ

1. İşbu Anlaşma süresiz olarak geçerlidir.
2. Herhangi bir Akit Taraf, işbu Anlaşma'yı yürürlükten kaldırma niyetini diğer Akit Taraf'a yazılı olarak bildirebilir.
3. Yürürlükten kalkma, 2'nci fıkra kapsamında diğer Taraf'a yapılan bildirimden altı ay sonra geçerli olacaktır.
4. İşbu Anlaşma'nın veya Çerçeve Anlaşma'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın yürürlükten kalkması durumunda, Madde 1.4 (Milli Muamele) ve Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) kapsamındaki, yatırımların kuruluşu, edinimi veya genişlemesine ilişkin milli muamele hükümleri hükümleri hariç olmak üzere, işbu Anlaşma'nın hükümleri ve yukarıda anılan diğer Anlaşmalar'ın yürürlükten kalkma tarihinden sonra işbu Anlaşma'nın uygulanması açısından gerekli veya zorunlu olan hükümleri söz konusu Anlaşma'nın yürürlükten kalkma tarihinden önce edinilmiş veya gerçekleştirilmiş yatırımlar açısından, genel uluslararası hukuk kurallarının uygulanması saklı kalmak üzere, yürürlükten kalkma tarihinden itibaren on sene daha geçerli olmaya devam edecektir.

MADDE 1.22: TADILAT

Akit Taraflar, işbu Anlaşma'yı, yazılı olarak, tadil etmeyi kararlaştırabilirler. Tadilat, Tarafların uygulanan yasal yükümlülüklerini ve usullerini yerine getirdiklerini tasdik eden yazılı bildirimlerin teatisinden sonra ya da Tarafların kararlaştırabileceği diğer bir tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 1.23: EKLER

işbu Anlaşma'ya ait Ekler Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 1.24: MUTEBER METİNLER

işbu Anlaşma, hepsi eşit derecede muteber olmak üzere, Türkçe, Korece ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir. Farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

BUNUN KANITI OLARAK aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu hususta tam yetkili olarak, ereve Anlaşma kapsamında işbu Yatırım Anlaşması'nı imzalamışlardır.

İki bin on beş yılı şubat ayının yirmi altıncı günde, Kore Cumhuriyeti, Seul'de iki nüsha olarak **DÜZENLENMİşTİR.**

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Kore Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Nihat ZEYBEKÇİ
Ekonomi Bakanı

Sang-Jick YOON
Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanı

EKA
ULUSLARARASI TEAMÜL HUKUKU

Akit Taraflar, “uluslararası teamül hukuku”nun genel olarak ve özel olarak Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) ile Ek B’de (Kamulaştırma) atıfta bulunulduğu haliyle Devletler’in hukuksal yükümlülük bağlamında takip ettikleri genel ve sürekli uygulamalarından kaynaklandığı konusundaki ortak anlayışlarını teyit ederler. Madde 1.6 (Asgari Muamele Standardı) açısından, uluslararası hukukun yabancılara yönelik asgari muamele standardı, yabancıların ekonomik hak ve menfaatlerini koruyan tüm uluslararası teamül hukuku ilkelerini kapsar.

Akit Taraflar aşağıda belirtilen hususlar üzerinde ortak anlayışlarını teyit ederler:

- (a) Akit Taraflar'dan birinin eylem veya eylemleri bir yatırımdaki maddi veya gayri maddi bir mülkiyet hakkına müdahale etmediği sürece bir kamulaştırma teşkil edemez.
- (b) Madde 1.12.1 (Kamulaştırma ve Tazminat) iki durumu işaret etmektedir. Birinci durum; usullere uygun olarak bir yatırımın devletleştirilmesi ya da mülkiyetinin el değiştirmesi veya doğrudan mülkiyete el konulması yoluyla diğer bir şekilde gerçekleşen doğrudan kamulaştırma türüdür.
- (c) Madde 1.12.1'de (Kamulaştırma ve Tazminat) işaret edilmekte olan ikinci durum ise, bir Akit Taraf'ın eylem veya eylemlerinin, mülkiyet el değiştirmeksizin veya doğrudan mülkiyete el konulmaksızın doğrudan kamulaştırmaya eşdeğer etkiler ortaya çıkarttığı dolaylı kamulaştırma türüdür.
  - (i) Bir Akit Taraf'ın belirli bir fiili durumda gerçekleştirdiği eylem veya eylemlerinin dolaylı kamulaştırma oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi, her olay için vakıa temelinde aşağıdaki etkenlerin de dikkate alındığı bir inceleme yapılmasını gerektirir:
    - (A) devletin eyleminin ekonomik etkisi; şöyle ki, Akit Taraf'ın eylem veya eylemlerinin bir yatırımın ekonomik değeri üzerinde olumsuz etki oluşturduğunun tespiti, tek başına, dolaylı kamulaştırma gerçekleştiği sonucunu doğurmaz;
    - (B) devlet eyleminin yatırıma dayalı belirgin ve makul beklentilere müdahalesinin ölçüsü;¹⁸ ve
    - (C) kapsam ve amaçları dahil olmak üzere, devlet eyleminin niteliği. Bununla alakalı incelemeler, yatırımcının, kamu yararı için özel olarak feragatta bulunmak gibi, yatırımcı veya yatırım tarafından katlanılması beklenen durumu aşan orantısız bir yük üstlenmek durumunda kalıp kalmadığının incelenmesini içerebilir.
  - (ii) Önlem veya önlemlerin amacı bağlamında ağır ya da orantısız etki oluşturması gibi nadir durumlar hariç olmak üzere, bir Akit Taraf'ın, kamu sağlığı, güvenlik, çevre, gayrimenkul fiyat istikrarının sağlanması (düşük gelirli ailelerin barınma koşullarını iyileştirmeye yönelik önlemler yoluyla yapılması gibi) ve benzeri meşru kamu refahı hedeflerini korumak üzere tasarlanan ve uygulanan, ayrımcı olmayan, düzenleyici eylemleri dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.¹⁹

¹⁷ Madde 1.12 (Kamulaştırma ve Tazminat) ve bu Ek'in amaçları bakımından, Çerçeve Anlaşma'nın Madde 8.1 (Vergilendirme) hükümleri uygulanmayacaktır.

¹⁸ Kesinliğin sağlanması açısından; yatırımcının yatırıma dayalı beklentilerinin makul olup olmaması, ilgili sektörlerdeki devlet düzenlemesinin doğası ve kapsamına bağlıdır. Örneğin, bir yatırımcının düzenlemelerin değişmeyeceğine yönelik beklentileri, sıkı düzenlemelerin olduğu bir sektörden ziyade daha az sıkı düzenlemelerin olduğu bir sektöre yönelik makul karşılanabilir.

¹⁹ Kesinliğin sağlanması açısından; (c) (ii) fıkrasındaki "meşru kamu refahı hedefleri" listesi sınırlayıcı değildir.

EK C
GEÇİCİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

1. İşbu Anlaşma'da, Hizmet Ticareti Anlaşması'nda ve Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki'nde (Mali Hizmetler) yer alan hiçbir hüküm:

- (a) ciddi ödemeler dengesi ve dış finansal güçlükler veya buna yönelik tehdit bulunması durumunda; veya
- (b) istisnai durumlarda ödemeler veya sermaye hareketlerinin ilgili Akit Taraf'ta parasal politikalar veya döviz kuru politikaları açısından zorluklara neden olması veya neden olma tehdidi oluşturması halinde

bir Akit Taraf'ın ödemeler ve sermaye hareketlerine ilişkin geçici korunma önlemleri almasını veya sürdürmesini önleyecek şekilde yorumlanmaz.

2. 1'inci fıkrada belirtilen önlemler:

- (a) bir yılı geçmemek üzere geçerli olacak; bununla beraber, ilgili Akit Taraf'ın bahse konu önlemleri uzatma girişiminde bulunmasını gerektirecek, son derece istisnai durumlar ortaya çıkması durumunda, bu Akit Taraf, uzatma yapılmadan önce, önerilen uzatmanın uygulanmasını diğer Akit Taraf ile koordine edecektir ;
- (b) el koyma etkisi yaratacak şekilde olmayacaktır;
- (c) ikili veya çoklu döviz kuru uygulaması teşkil etmeyecektir;
- (d) yatırımcının, ilgili Akit Taraf'ın ülkesinde herhangi bir kısıtlanmış malvarlığı üzerindeki piyasa oranı üzerinden bir getiri elde etme yetisine müdahalede bulunmayacaktır;²⁰
- (e) *IMF Anlaşması* (değişik hali dahil olmak üzere) ile uyumlu olacaktır;
- (f) diğer Akit Taraf'ın ticari, ekonomik ve finansal menfaatlerine gereksiz zarar vermekten kaçınacaktır;
- (g) 1'inci fıkrada tanımlanan durumların üstesinden gelmek için gerekli olan önlemleri aşmayacaktır;
- (h) geçici olacak ve 1. fıkrada belirtilen durum düzeldikçe aşamalı olarak kaldırılacaktır;
- (i) işbu Anlaşma'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın Ek I, Ek II ve diğer ilgili Ekleri'nde düzenlenmiş olan Taahhüt Listeleri'ne tabi olarak, Yatırım Anlaşması'nın Madde 1.4 (Milli Muamele) ve Madde 1.5 (En Çok Gözetilen

²⁰ Kesinliğin sağlanması açısından; (d) bendinde bulunan "kısıtlanmış varlıklar"; Kore açısından, yalnızca, Kore'nin dışına transfer edilmeci kısıtlanmış olan, Kore'de Türkiye'nin bir yatırımcısı tarafından yatırım yapılmış olan varlıkları ifade etmektedir.

Ulus) hükümleri ile Hizmet Ticareti Anlaşması'nın Madde 1.5 (Milli Muamele) ve Madde 1.7 (En  ok Gözetilen Ulus (MFN) Muamelesi ve Geleceğe Yönelik Serbestleştirme) hükümleriyle uyumlu olarak uygulanacaktır; ve

(j) derhal diğer Akit Taraf'a bildirilecektir.

3. İşbu Anlaşma'nın, Hizmet Ticareti Anlaşması'nın veya Hizmet Ticareti Anlaşması'nın C Eki (Mali Hizmetler) hükümlerinde yer alan hiçbir Őey, bir Akit Taraf'ın *Uluslararası Para Fonu'na dair Anlaşma*'ya taraf olması sonucu elde edilmiş olan haklarda veya üstlenilmiş olan yükümlülüklerde değişikliğe yol ağacak Şekilde yorumlanmayacaktır.

EK-1
AÇIKLAYICI HÜKÜMLER

1. Bir Akit Taraf'ın işbu Ek'e dercedilen Listesi, Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) hükümleri doğrultusunda, o Akit Taraf'ın yürürlükte bulunan, aşağıdaki bentlerde yer alan yükümlülüklerden bazılarına veya hiçbirine tabi olmayacak önlemlerini düzenlemektedir:

- (a) Madde 1.4 (Milli Muamele);
- (b) Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi);
- (c) Madde 1.8 (Performans Şartları); veya
- (d) Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim).

2. Her bir Liste girdisi aşağıdaki unsurları düzenlemektedir:

- (a) **Sektör**, girdinin ilgili olduğu sektörü ifade eder;
- (b) **İlgili Yükümlülükler**, Madde 1.10.1(a) kapsamında, kanun, düzenleme veya diğer önlemlerin uyumlu olmayan kısımlarına, 3'üncü paragrafta düzenlenen şekilde, uygulanmayacak olan 1'inci paragrafta belirtilen maddeleri belirler;
- (c) **Önlemler**²¹, ilgili girdinin yapılma amacını taşıyan kanunları, düzenlemeleri veya diğer önlemleri belirtmektedir. **Önlemler** unsurunda yer verilen önlem:

(i) işbu Anlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihi itibariyle sürdürülmekte olan, değiştirilmiş veya yenilenmiş şekilleri de dahil olmak üzere önlemi ifade eder; ve

(ii) önlem kapsamında ve önlemlerle uyumlu olarak çıkarılan veya uygulanan herhangi ikincil bir önlemi içerir; ve

(d) **Açıklama**, işbu Anlaşma'nın yürürlüğe gireceği tarihte gerçekleşecek serbestleştirme taahhütlerini (böyle bir taahhüte yer verildi ise) düzenler ve girdide belirtilen önlemin diğer uyumsuz kısımlarını belirtir.

3. Liste'deki bir girdinin yorumunda, girdinin bütün unsurları dikkate alınacaktır. Bir girdi, işbu Anlaşma'nın girdide atıfta bulunulan ilgili maddeleri ışığında yorumlanacaktır.

(a) **Önlemler** unsurunun **Açıklama** unsurundaki bir serbestleştirme taahhüdü ile nitelendirilmesi durumunda; **Önlemler** unsuru bu haliyle diğer bütün unsurlara üstün gelecektir.

²¹ Kesinliğin sağlanması açısından; önlemi düzenleyen veya uygulayan hükümet seviyesindeki bir değişiklik, tek başına, Madde 1.10.1'de atıfta bulunulan yükümlülükler ile önlemin uyumunu azaltmaz.

(b) **Önlemler** unsurunun (a) bendinde belirtilen şekilde nitelendirilmemesi durumunda; önlemler unsuru ile diğer unsurlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, **Önlemler** unsurunun üstün gelmesinin makul olmayacağı sonucuna varılmasına sebep olacak nitelikte önemli ve maddi bir tutarsızlık olması durumu haricinde, **Önlemler** unsuru üstün gelecektir. İfade edilen sonucu doğuracak önemde bir tutarsızlık olması durumunda ise diğer unsurlar bu tutarsızlık ölçüsünde **Önlemler** unsuruna üstün gelecektir.

4. Madde 1.10.1(a) kapsamında ve Madde 1.10.1(c) doğrultusunda, işbu Anlaşma'nın, bir girdinin **İlgili Yükümlülükler** unsurunda belirtilen maddeleri, o girdinin **Önlemler** unsurunda belirtilmiş olan kanunların, düzenlemelerin veya diğer önlemlerin uyumlu olmayan kısımlarına uygulanmayacaktır.

5. **Yabancı kişi**, her bir Akit Taraf açısından, yabancı bir gerçek kişiyi veya diğer Akit Taraf'ın ya da Anlaşma'nın tarafı olmayan herhangi bir ülkenin iç hukuku kapsamında teşekkül etmiş bulunan bir işletmeyi ifade eder.

EK I
KORE LİSTESİ

Sektör:	Tarım ve Hayvancılık
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5 Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı Tebliği (Tebliğ No: 2013-37, 30 Mayıs 2013), Ek Tablo-2
Açıklama:	Yabancı kişiler: (i) pirinç veya arpa çiftçiliği yapan bir işletmeye yatırım yapamaz; veya (ii) et üretimi amacıyla sığır yetiştiriciliği alanında faaliyet gösteren işletmelerde %50 veya daha fazla sermaye payına sahip olamazlar.

Sektör:	Biyolojik Ürün Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Önlemler:	Ecza İşleri Kanunu (Kanun No: 12450, 18 Mart 2013), Madde 42 Ecza Güvenliği Yönetmeliği (Başbakanlık Yönetmeliği No: 1081, 9 Mayıs 2014), Madde 11
Açıklama:	Kan ürünleri üreten kişiler, kan hammaddelerini Kore'deki bir kan idaresi kurumundan temin etmek zorundadır.

Sektör:	Enerji Sanayii-Elektrik Enerjisi
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	<p>Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168</p> <p>Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 24697, 27 Ağustos 2013), Madde 187</p> <p>Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 ve 5</p> <p>Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararı No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5</p> <p>Yabancı Yatırımlara İlişkin Birleştirilmiş Tebliğ (Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı Tebliği No: 2014-163, 10 Nisan 2014), Ekli Tablo</p> <p>Kamu Şirketi Kuruluş Kararı (Maliye ve Ekonomi Bakanlığı Tebliği, No: 2000-17, 28 Eylül 2000)</p> <p>Finansal Yatırım Hizmetleri Mevzuatı (Finansal Hizmetler Komisyonu Tebliği No: 2013-44, 31 Aralık 2013), Bölüm 6-2.</p>
Açıklama:	<p>Kore Elektik Enerjisi Şirketi'nin (KEPCO) ihraç edilmiş paylarında toplam yabancı payı %40'ı geçemez. Yabancı bir kişi KEPCO'nun en büyük pay sahibi olamaz.</p> <p>Bölgesel ısınma sistemine (DHS) yönelik faaliyet gösteren enerji ve ısı kojenerasyon tesisleri de dahil olmak üzere, enerji üretim işletmelerinin paylarındaki toplam yabancı payı Kore'deki tüm işletmelerin %30'unu geçemez.</p> <p>Elektrik enerjisi iletim, dağıtım ve satış işlerindeki toplam yabancı payı %50'den az olmalıdır. Ayrıca, yabancı bir kişi en büyük pay sahibi olamaz.</p>

Sektör:	Enerji Sanayii – Gaz Sanayii
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önemler:	<p>Kamu İşletmelerinin Özelleştirilmesi ve İdari Yapılarının Geliştirilmesi Kanunu (Kanun No: 11845, 28 Mayıs 2013), Madde 19</p> <p>Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168</p> <p>Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4 ve 5</p> <p>Kore Gaz Şirketi Ana Sözleşmesi (9 Ağustos 2012), Madde 11</p>
Açıklama:	Yabancı kişiler, Kore Gaz Şirketi'nin (KOGAS) sermayesinin toplamda %30'undan fazlasına sahip olamaz.

EK I
TÜRKİYE LİSTESİ

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	Türk Medeni Kanunu (2 Ocak 2003 tarihli ve 4778 sayılı Kanun ile değişik 4721 sayılı Kanun), 92. ve 117. Maddeler
Açıklama:	Kâr amacı gütmeyen yabancı işletmeler, Türkiye’de bir işletme kurmak veya kurulu bir işletmenin paylarını edinmek veya diğer ticari faaliyetleri yürütmek için İçişleri Bakanlığı’ndan önceden izin almak zorundadır.

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	Türk Ticaret Kanunu (6102 sayılı Kanun, 14 Şubat 2011), 40. Madde
Açıklama:	Merkezi yurt dışında bulunan bir işletmenin Türkiye’de bir şubesinin kuruluşu için bu işletme tarafından yerleşim yeri Türkiye’de bulunan tam yetkili bir ticari mümessil atanır.

Sektör:	Eczai ve Tıbbi Ürünler
İlgili Yükümlülükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	İспенçiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu (08 Şubat 1954 tarihli ve 6243 sayılı Kanunla değişik 1262 sayılı Kanun), 5. Madde
Açıklama:	Eczai veya tıbbi ürünler üretecek bir işletme, Türk vatandaşı bir tıp doktoru, eczacı veya kimyager veya Kanun'da belirtilen uzmanlık gerektiren alanlara ilişkin veteriner veya diş hekimi olan bir "mesul müdür" tarafından yönetilmek zorundadır.

Sektör:	Madencilik
İlgili Yükümlülükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	Maden Kanunu (3213 sayılı Kanun, 4 Haziran 1985), 16. Madde
Açıklama:	Denizden kokolit, sapropel ve hidrojen sülfür çıkarma lisansı bulunan işletmeler Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı veya bağlı şirketlerinden en az bir kişiyi yönetim kurulu üyesi ve en az bir kişiyi denetçi üye olarak atayacaktır.

Sektör:

Petrol

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Performans Şartları (Madde 1.8)

Önlemler:

Türk Petrol Kanunu (6491 sayılı Kanun, 30 Mayıs 2013), 18. ve 22. Maddeler

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği (17 Haziran 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır), 7. Madde

Benzin Türlerine Etanol Harmanlaması Hakkında Tebliğ (7 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır), 5. Madde

Açıklama:

Petrol ürünleri rafine edilmesi için lisans başvurusu yapacak yabancı bir kişinin Türkiye'de yerleşik olması, ticari veya sanayi siciline kayıtlı olması ve Türkiye'de gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması zorunludur.

Rafineri lisansı sahibi tarafından kara tankeri dolumu üniteleri vasıtasıyla teslim edilen benzin türleri *Benzin Türlerine Etanol Harmanlaması Hakkında Tebliğ*'de belirtilen yerel üretim gerekliliklerini karşılayacaktır.

Sektör:	Su Ürünleri
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4)
Önlemler:	<p><i>Su Ürünleri Kanunu</i> (1380 sayılı Kanun, 22 Mart 1971), 21. Madde</p> <p><i>Su Ürünleri Yönetmeliği</i> (10 Mart 1995 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 5. Madde</p> <p><i>Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ</i> (Tebliğ No: 2012/65, 18 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır), 21. Madde</p>
Açıklama:	<p>Yabancı kişiler Türk kara sularında ve iç sularda balık avcılığı faaliyetinde bulunamazlar. Doğrudan Yabancı Yatırım mevzuatına uygun kurulmuş işletmeler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın ön izin ve lisans gerekliliklerine tabidir.</p> <p>Yabancı kişiler Türk gemilerini kiralama yoluyla Orkinos avcılığı faaliyetinde bulunamaz.</p>

Sektör:	Tarım
İlgili Yükümlülükler:	Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Önlemler:	<i>Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Ana Sözleşmesi, 30. ve 37. Maddeler</i>
Açıklama:	Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin tüm yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri Türk vatandaşı olmak zorundadır.

EK II AÇIKLAYICI HÜKÜMLER

1. Bir Akit Taraf'ın işbu Ek'e dercedilen Listesi, Madde 1.10 (İstisnai Önlemler) hükümleri doğrultusunda, aşağıdaki bentlerde bulunan hükümlerdeki yükümlülüklerle uyumlu olmayan, o Akit Taraf'ın uygulamakta olduğu mevcut önlemlere veya alacağı yeni ya da daha kısıtlayıcı önlemlere ilişkin sektörleri, alt sektörleri veya faaliyetleri düzenlemektedir:

(a) Madde 1.4 (Milli Muamele);

(b) Madde 1.5 (En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi);

(c) Madde 1.8 (Performans Şartları);

(d) Madde 1.9 (Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim).

2. Her bir liste girdisi aşağıdaki unsurları düzenlemektedir:

(a) **Sektör**, girdinin bulunduğu sektörü ifade eder;

(b) **İlgili Yükümlülükler**, Madde 1.10.2 hükümleri doğrultusunda, 1. paragrafta atıfta bulunulmuş olan maddelerin uygulanmayacağı, bir girdide belirtilen sektörleri, alt sektörleri veya faaliyetleri belirler;

(c) **Açıklama**, girdide kapsanan sektör, alt sektör ve faaliyetlerin kapsamını belirtir; ve

(d) **Mevcut Önlemler**, şeffaflık açısından, girdide kapsanan sektör, alt sektör veya faaliyetlere uygulanmakta olan mevcut önlemleri belirtir.

3. Madde 1.10.2 hükümleri doğrultusunda, bir girdinin **İlgili Yükümlülükler** unsurunda belirtilmiş olan işbu Anlaşma'nın maddeleri o girdinin **Açıklama** unsurunda belirlenmiş olan sektör, alt sektör veya faaliyetlere uygulanmayacaktır.

4. **Yabancı kişi**, her bir Akit Taraf için, yabancı bir gerçek kişiyi veya diğer Akit Taraf'ın ya da Anlaşma'nın tarafı olmayan herhangi bir ülkenin iç hukuku kapsamında teşekkül etmiş bulunan bir işletmeyi ifade eder.

EK II KORE LİSTESİ

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4) Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	

1. Kore, bir yatırımın kuruluşu veya edinimine ilişkin, Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (2014) Madde 4 ve Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (2014) Madde 5'e uygun olarak, kamu düzeninin sürdürülmesi için gerekli her türlü önlemi uygulama hakkını, böyle bir önlem almış olduğunu derhal yazılı olarak Türkiye'ye bildirmek şartıyla saklı tutar. Bu yazılı bildirimde önlemin;

- (a) Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu'nda (2014), Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi'nde (2014) ve uygulanabilir hukukun geri kalan kısımlarında düzenlenen usuli şartlara uygun olarak uygulandığı;
- (b) yalnızca, yatırımın toplumun temel çıkarlarına karşı yeterli derecede ciddi ve gerçek bir tehdit doğurduğu durumda uygulamaya alındığı ve sürdürüldüğü;
- (c) haksız veya keyfi olarak uygulanmadığı;
- (d) yatırım üzerinde, gizli bir kısıtlama oluşturmadığı ve
- (e) gerçekleştirmek üzere uygulandığı amaçla orantılı olduğu

hususları yer alacaktır.

2. Madde 1.17'ye (Yatırımcı-Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü) uyumlu olarak tahkime sunulabilecek herhangi bir iddiaya hâle getirmeksizin, iddia sahibi Yatırım Anlaşması'nın Bölüm C (Yatırımcı ve Anlaşmazlık Tarafı Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümü) hükümleri kapsamında:

- (a) Kore'nin Paragraf 1'e uygun olarak bildirimde bulunduğu bir önlemi almış olduğu; ve
- (b) iddia sahibinin veya duruma göre iddia sahibinin doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettiği tüzel kişiliği haiz bir Kore İşletmesi'nin bu önlem dolayısıyla veya bu önlem sonucunda kayıp veya zarara maruz kaldığına ilişkin bir iddiayı tahkime sunabilir.

Böyle bir iddiada bulunulması durumunda Yatırım Anlaşması Bölüm C (Yatırımcı ve Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) hükümleri kıyasen uygulanacaktır. Ayrıca, Yatırım Anlaşması Bölüm B (Yatırım) hükümleri kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlaline veya ihlali iddiasına ilişkin Yatırım Anlaşması Bölüm C (Yatırımcı ve Uyuşmazlığın Tarafı Olan Akit Taraf Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü) hükümlerinde yapılan atıflar, bu girdi açısından, Yatırım Anlaşması Bölüm B (Yatırım) hükümleri kapsamındaki bir yükümlülüğün ihlalini teşkil eden ilgili önleme yapılmış sayılacaktır. Bununla birlikte, Kore tahkim mahkemesinde, ilgili önlemin (a) bendi ile (e) bendi arasında listelenmiş olan koşulları karşıladığını ortaya koyarsa, yatırımcı lehine karar verilemez.

Mevcut Önlemler:

Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 4

Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25249, 11 Mart 2014), Madde 5

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.4), En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	<p>Kore savunma sanayiine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.</p> <p>Bir savunma sanayii şirketinin (Savunma Edinim Programı Kanunu Madde 3 hükümlerinde tanımlanmış olan işletmeler) yeni piyasaya sunulanlar dışında kalan tedavüldeki paylarını alma niyeti olan Yabancı Yatırımcılar (Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu Madde 2'de tanımlanmaktadır) Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı'ndan bir ön izin alacaklardır.</p>
Mevcut Önlemler:	<p>Yabancı Yatırım Teşvik Kanunu (Kanun No: 12225, 10 Ocak 2014), Madde 6</p> <p>Savunma Alımları Programı Kanunu (Kanun No: 12748, 11 Haziran 2014), Madde 35</p>

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, devlet işletmeleri ve devlet kurumlarının elinde bulunan sermaye payları veya varlıklarının transfer edilmesi veya elden çıkarılması ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bu tür bir önlem, Çerçeve Anlaşma'nın Fası 4 (Şeffaflık) hükümleriyle uyumlu olarak uygulanacaktır.

Bu girdi, daha önce özel sektör işletmesi olan ve kurumsal yeniden yapılanma süreci ile devlet sahipliğine geçen firmalara uygulanmaz.

Bu girdinin amaçları bakımından;

Devlet işletmesi, sadece devlet işletmelerinin veya devlet kurumlarının sermaye payları ve varlıklarının satışı veya elden çıkarılması amacıyla teşekkül etmiş olan, her türlü işletmeyi içerir.

Kore, Ek I ve Ek II kapsamında üstlendiği taahhütlere hael getirmeksizin, devlet otoritesince yürütölmekte olan uygulamalar kapsamında sağlanan hizmetlerin kısmen veya tamamen özel sektöre aktarılmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler:

Finansal Yatırım Hizmetleri ve Sermaye Piyasaları Kanunu (Kanun No: 12383, 28 Ocak 2014), Madde 168

Sektör: Arazi Edinimi

İlgili Yükümlülükler: Ulusal Muamele (Madde 1.4)

Açıklama: Kore, yabancı kişilerin arazi edinimi ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar. Ancak:

1. Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu Madde 2 hükümleri kapsamında yabancı addedilmeyen tüzel kişilerin; veya
2. Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu kapsamında yabancı addedilen tüzel kişiler veya aynı Kanun kapsamında onay ve bildirim konu olan yabancı tüzel kişilerin şubeleri olan tüzel kişilerin, arazinin:

(a) mutlak iş etkinlikleri;

(b) üst yönetimin barınması; veya

(c) ilgili kanunlarda şart koşulan arazi sahipliği gereksinimleri karşılanması

amaçları ile sınırlı olmak üzere bu meşru iş amaçlarından herhangi biri kapsamında kullanılması kaydıyla, arazi edinmelerine izin verilmeye devam edilecektir.

Kore, yabancı kişilerin çiftlik arazisi edinimi ile ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler: Yabancıların Arazi Edinimi Kanunu (Kanun No:12591, 20 Mayıs 2014), Madde 2 - 6

Çiftlik Arazisi Kanunu (Kanun No:11998, 6 Ağustos 2013), Madde 6

Sektör:

Ateşli Silahlar, Kılıçlar, Patlayıcılar ve Benzeri Ürünler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, gaz spreyleri, elektrik şoku ve yaylı tüfek sektörlerinde üretim, kullanım, satış, depolama, taşıma, ithalat, ihracat ile ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, gaz spreyleri, elektrik şoku ve yaylı tüfek bulundurma ilgili olarak her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Dezavantajlı Topluluklar

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4),
En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)
Performans Şartları (Madde 1.8)
Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, etnik azınlıklar, devlete seçkin hizmetler sunmuş kişiler, ve engelliler gibi, sosyal veya ekonomik açıdan dezavantajlı olan topluluklara ayrıcalıklı haklar ve öncelikler sunan herhangi bir önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Açıklama:

Kore, yürürlükte bulunan veya işbu Anlaşma yürürlüğe girmeden önce imzalanmış olan tüm ikili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar kapsamındaki ülkelere ilişkin farklı muamele sağlayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Kore, aşağıdaki sektörlerle ilişkin yürürlükte bulunan veya işbu Anlaşma yürürlüğe girdikten sonra imzalanan tüm ikili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar kapsamındaki ülkelere ilişkin farklı muamele sağlayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar:

(a) havacılık;

(b) balıkçılık; veya

(c) kurtarma dahil olmak üzere, denizciliğe ilişkin konular.

Sektör:

Tüm Üretim Sektörleri

İlgili Yükümlülükler:

Performans Şartları (Madde 1.8)

Açıklama:

Kore, ürünlerin ve paketleme malzemelerinin geri dönüşüm yükümlülükleri, geri dönüşüm performans planları ve sonuçlarının sunumu ve geri dönüşüme ilişkin harçların ödenmesi ile ilgili her türlü önlemleri alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Geri dönüşüm yükümlülüğü altında bulunan üreticiler ve bu üreticilerin geri dönüşüm yükümlülüklerini tevdii ettiği kişiler ürünlerin ve paketleme malzemelerinin geri dönüşümüne ilişkin Çevre Bakanlığınca belirlenen standartlara uyacaktır.

Ayrıca, yukarıda anılan kişiler geri dönüşüm yükümlülüğü performans planlarını ve sonuç raporlarını her yıl sunacak ve belirlenen geri dönüşüm miktarını yerine getiremedikleri takdirde geri dönüşüm harcını ödeyecektir.

Mevcut Önlemler:

Kaynakların Korunması ve Geri Dönüşümünün Teşvik Edilmesi Hakkında Kanun (Kanun No: 12319, 21 Ocak 2014), Madde 16, 17, 18, 19 ve 27

Elektrikli ve Elektronik Teçhizat ve Araçların Kaynak Geri Dönüşümü Hakkında Kanun (Kanun No: 11913, 16 Temmuz 2013), Madde 15, 16, 16-2, 16-3, 16-4, 17, 18, 18-2, 18-3 ve 21

Sektör:	Düşük Emisyonlu Motorlu Araçlar
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	<p>Kore, düşük emisyonlu motorlu araçların belirli oranda dağıtımı ile ilgili yükümlülükler ve düşük emisyonlu motorlu araç dağıtımına ilişkin planların sunulması ve onaylanmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.</p> <p>Motorlu araç dağıtıcısı, düşük emisyonlu araçların yıllık yaygınlaştırılması standardına uygun olarak, emisyonlu motorlu araç dağıtımına ilişkin yıllık bir plan sunacaktır. Dağıtıcı, planın uygunluğuna ilişkin onayı Çevre Bakanlığında alacak ve iş faaliyetlerinin sonuçlarını aynı Bakanlığa raporlayacaktır.</p>
Mevcut Önlemler:	<p>Metropol Hava Kalitesini Geliştirme Özel Kanunu (Kanun No: 11909, 16 Temmuz 2013), Madde 23</p> <p>Metropol Hava Kalitesini Geliştirme Özel Kanunu'nun Uygulama Kararnamesi (Başkanlık Kararnamesi No: 25080, 14 Ocak 2014), Madde 26</p>

Sektör:

Atom Enerjisi Sanayii

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, atom enerjisi sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Enerji Sanayii – Elektrik Enerjisi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, elektrik enerjisi sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bu türde herhangi bir önlem, elektrik enerjisi sanayiinde, Kore'nin EK I kapsamındaki Listesi'nde Enerji Sanayii'ne (elektrik enerjisi) ilişkin girdide düzenlenen şekilde izin verilen yabancı sahipliği oranını azaltmayacaktır.

Bu girdideki hükümlere bağlı kalınmaksızın, Kore, Madde 1.8.1(f) hükümlerine uygun olmayan bir önlem almayacak veya sürdürmeyecektir.

Sektör:

Enerji Sanayii – Gaz Sanayii

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Kore, gaz sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Bu türde herhangi bir önlem, gaz sanayiinde, Kore'nin EK I kapsamındaki Listesi'nde Enerji Sanayii'ne (gaz sanayii) ilişkin girdide düzenlenen şekilde izin verilen yabancı sahipliği oranını azaltmayacaktır.

Sektör: Balıkçılık

İlgili Yükümlülükler: Milli Muamele (Madde 1.4)

Açıklama: Kore, karasularındaki ve Mûnhasır Ekonomik Bölgesi'ndeki balıkçılık faaliyetleri ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

EK II TÜRKİYE LİSTESİ

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Milli Muamele (Madde 1.5) En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5) Performans Şartları (Madde 1.8) Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)
Açıklama:	Türkiye, devlet işletmelerinin veya devlet kurumlarının elinde bulunan payların veya varlıkların transferi veya elden çıkarılmasına ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, yabancı gerçek kişiler veya yabancı işletmeler tarafından bir yatırımın kurulması veya edinilmesine ilişkin kamu düzeninin yürütülmesi için gerekli her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Tüm Sektörler

İlgili Yükümlülükler:

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Açıklama:

Türkiye işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan veya imzalanmış olan herhangi ikili veya çok taraflı uluslararası bir anlaşma kapsamındaki ülkelere farklı muamele uygulayan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Tüm Sektörler
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	Türkiye, tehlikeli kimyasallara ve tehlikeli atıklara ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Çevre Kanunu</i> (26 Nisan 2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunla değişik 2872 sayılı Kanun), 13. Madde

Sektör:

Taşınmaz ve Sınırlı Ayni Hak Edinimi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Açıklama:

Türkiye, yabancı kişilerin ve yabancı kişilerin pay sahibi olduğu Türkiye’de kurulu işletmelerin taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinimine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Yabancı bir gerçek kişi²², Türkiye Cumhuriyeti’nde en fazla 30 hektar taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinebilir. Taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinimi Türkiye Cumhuriyeti’nin kanun ve düzenlemelerinde belirlenen sınırlamalara tabidir.

Yabancı uyruklu gerçek kişiler bir ilçede, toplamda, özel mülkiyete konu ilçe yüz ölçümünün % 10’undan fazla taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinemez.

Kendi ülkelerinin kanuna göre kurulu tüzel kişiliği haiz yabancı şirketler yalnız özel kanun hükümleri çerçevesinde (Turizmi Teşvik Kanunu, Türk Petrol Kanunu ve Serbest Bölgeler Kanunu) taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinebilirler. Bu tanıma uymayan diğer işletmeler bu alanlarda taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinemezler.

Kendi ülkelerinin kanununa göre kurulu tüzel kişiliği haiz şirketler 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda tarım arazisi olarak sınıflandırılan taşınmazları ve/veya bunların üzerinde sınırlı ayni hak edinebilmek için Türkiye Cumhuriyeti Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’ndan ön izin almak zorundadır.

Bakanlar Kurulu, ülke menfaatlerinin veya güvenliğinin gerektirdiği hallerde yabancı kişilerin taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak edinimlerini; ülke, kişi, coğrafi bölge, süre, sayı, oran, tür, nitelik, yüzölçüm ve/veya miktar olarak belirleyebilir, sınırlandırabilir, kısmen veya tamamen durdurabilir veya yasaklayabilir.

Yabancı kişiler bir taşınmaz üzerinde gerçekleştirecekleri projeyi iki yıl içerisinde ilgili Bakanlığın onayına sunmak zorundadır.

²² Ulusal ilişkiler açısından gerekli görüldüğü durumlarda, yalnızca, bir Bakanlar Kurulu Kararı’nda belirlenmiş olan ülkelerin vatandaşları Türkiye Cumhuriyeti’nde taşınmaz ve/veya sınırlı ayni hak sahibi olabilir.

Tapu Kanunu'nun 35. Maddesinin hükümlerine aykırı olarak edinilen veya edinim amacına aykırı olarak kullanıldıkları ilgili Bakanlık veya Kurum tarafından tespit edilen veya süresi içinde ilgili Bakanlığa/Kuruma başvurulmayan veya süresi içinde projeleri gerçekleştirilmeyen ya da birinci fıkra kapsamındaki sınırlamalar dışında miras yoluyla edinilen taşınmaz veya sınırlı ayni haklar Maliye Bakanlığınca verilecek bir yılı geçmeyen süre içinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilir ve tasfiye bedeli hak sahibine ödenir.

Türk Kanunları'na uygun olarak kurulmuş ve kaydedilmiş bir şirket, yabancı kişilerin bu şirkette yüzde elli veya daha yüksek paya sahip olmaları ya da yönetim hakkını haiz kişilerin çoğunluğunu atayabilme veya görevden alabilme yetkisine sahip olmaları durumunda, sadece şirketin ana sözleşmesinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti ve/veya sınırlı ayni hak edinebilir.

Bir üst paragrafta belirtilen şirketlerin Türkiye'de kurulu başka bir şirkete doğrudan veya dolaylı olarak ortak olması durumunda ve yabancı kişilerin ortak olunan şirketteki toplam ortaklık payının yüzde elli veya daha fazla olması halinde ortak olunan şirket Tapu Kanunu'nun 36. Maddesi 1. fıkrasında belirtilen koşullara tabi olur. Aynı koşullar, taşınmaz sahibi bir şirkette (Türkiye'de kurulu, tüzel kişiliği haiz) yabancı kişilerin toplam payının yüzde elliye ulaşması veya geçmesi halinde de uygulanır.

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki hükümlerde belirtilen tüzel kişiliği haiz şirketlerin, askeri yasak bölgeler, askeri güvenlik bölgeleri ve aynı Kanun'un 28. Maddesi'nde belirtilen bölgelerdeki taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinimi Genelkurmay Başkanlığı'nın ya da yetkilendireceği komutanlıkların iznine tabidir. Bu şirketlerin özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz veya sınırlı ayni hak edinimi ise taşınmazın bulunduğu yerdeki Valiliğin iznine tabidir.

Tapu Kanunu'nun 36. Maddesi kapsamında edinilen taşınmazların kullanım amacı Valilikler tarafından izlenir.

Mevcut Önlemler:

Tapu Kanunu (03 Mayıs 2012 tarihli ve 6302 sayılı Kanunla değişik 2644 sayılı Kanun), 35. ve 36. Maddeler

Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu (2565 sayılı Kanun, 22 Aralık 1981)

Sektör:

Ateşli Silahlar, Kılıçlar, Patlayıcılar, Mühimmat, Savaş Gereçleri ve Benzeri Ürünler

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, ateşli silahlar, kılıçlar, patlayıcılar, mühimmat ve savaş gereçleri sektörüne ilişkin üretim, kullanım, satış, depolama, nakliyat, ithalat, ihracat ve bunların sahipliği dahil olmak üzere her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Savunma Sanayii

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye savunma sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Biyolojik Ürünlerin Üretimi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)
Performans Şartları (Madde 1.8)

Açıklama :

Türkiye, kan ürünlerinin üretimine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Atom Enerjisi ve Nükleer Enerji, Atomik Maddeler,
Radyoaktif Maddeler, Radyoaktif Atık Yönetimi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, atom enerjisi ve nükleer enerji üretimi, satışı, atomik ve radyoaktif maddelerin üretimi ile radyoaktif atık yönetimi dahil atom enerjisi ve nükleer enerji sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Su Ürünleri

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

Açıklama:

Türkiye, iç suları, kara suları ve münhasır ekonomik bölgesi dahilindeki sulardaki su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerine yönelik her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:	Şeker Üretimi
İlgili Yükümlülükler:	Performans Şartları (Madde 1.8)
Açıklama:	Türkiye, şeker üretimi ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.
Mevcut Önlemler:	<i>Şeker Kanunu</i> (13 Şubat 2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla değişik 4364 sayılı Kanun), 5. Madde <i>Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği</i> (28 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır), 4. ve 5. Maddeler

Sektör:

Tütün Mamulleri Üretimi

İlgili Yükümlülükler:

Performans Şartları (Madde 1.8)

Açıklama:

Türkiye tütün mamulleri üretimine yönelik her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler:

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (13 Şubat 2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla değişik 4733 sayılı Kanun), 8. Madde

Sektör:

Doğal Gaz

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, doğal gaz sanayii ile ilgili her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Bor, Toryum ve Uranyum

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye bor, toryum ve uranyum minerallerine ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Mevcut Önlemler:

Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanun (2840 sayılı Kanun, 13 Haziran 1983)

Maden Kanunu (3213 sayılı Kanun, 04 Haziran 1985), 50. Madde

Sektör:

Elektrik Enerjisi Üretimi

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, elektrik üretimi sektörüne ilişkin her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

Sektör:

Dezavantajlı Topluluklar

İlgili Yükümlülükler:

Milli Muamele (Madde 1.4)

En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi (Madde 1.5)

Performans Şartları (Madde 1.8)

Yönetim Kurulları ve Üst Düzey Yönetim (Madde 1.9)

Açıklama:

Türkiye, engelliler gibi sosyal veya ekonomik açıdan dezavantajlı olan topluluklara ve devlete seçkin hizmetler sunmuş kişilere ayrıcalıklı haklar ve öncelikler sunan her türlü önlemi alma veya sürdürme hakkını saklı tutar.

터키공화국과 대한민국 간의
자유무역지대를 창설하는 기본협정에 따른
투자에 관한 협정

서문

터키공화국과 대한민국(이하 적절한 경우 “양 당사국” 또는 “터키” 또는 “한국”이라 한다)은

터키공화국과 대한민국 간의 자유무역지대를 창설하는 기본협정(이하 “기본협정”이라 한다)이 2013년 5월 1일 발효하였음을 상기하고,

더 나아가 투자를 포함하는 터키-한국 자유무역지대를 창설하겠다는 그들의 의지를 반영한 기본협정 제 1.4 조(다른 협정과의 관계) 및 제 1.5 조(자유화)를 상기하며,

투자자유화를 통하여 터키와 한국 간의 경제협력을 증진하고 경제통합을 심화한다는 기본협정의 목적에 주목하고,

투명성과 예측가능성을 제고하기 위하여 투자에서의 터키와 한국 간의 협력 증진을 위하여 노력하며,

지속적인 경제관계의 수립, 경제발전에 대한 공헌, 그리고 양 당사국 간의 자본 및 기술 이동의 장려라는 목적을 위하여 이루어질 양자 간의 투자를 촉진하고 보호하며 양국의 경제번영을 증진할 필요성을 인정하여,

다음과 같이 합의하였다.

제1절 정의

제1.1조 정의

1. 이 협정의 목적상,

적용대상투자란 한쪽 당사국에 대하여, 이 협정의 발효일에 존재하거나 그 이후 설립·인수 또는 확장된, 그 당사국 영역 내에서의, 다른 쪽 당사국 투자자의 투자로서, 이 조에서 정의된 것을 말한다.

분쟁 당사자란 분쟁 중인 투자자와 분쟁 당사국을 말한다.

분쟁 당사국이란 제1.17조(투자자와 국가 간 분쟁해결)에 따라 청구가 제기된 당사국을 말한다.

기본협정이란 터키공화국과 대한민국 간의 자유무역지대를 창설하는 기본협정을 말한다.

자유사용가능통화란 국제통화기금(IMF)이 그 협정의 조항 및 그에 대한 모든 개정에 따라 지정한 모든 통화를 말한다.

국제투자분쟁해결센터 추가절차규칙이란 「국제투자분쟁해결센터의 사무국에 의한 절차행정을 위한 추가절차를 규율하는 규칙」을 말한다.

국제투자분쟁해결센터 협약이란 1965년 3월 18일 워싱턴에서 체결된 「국가와 다른 국가 국민 간의 투자분쟁의 해결에 관한 협약」을 말한다.

공동위원회란 기본협정 제7.1조(공동위원회)에 따라 설립된 공동위원회를 말한다.

투자란 투자자가 소유하거나 지배하는 모든 종류의 자산으로서, 자본 또는 그 밖의 자원의 약속, 이득 또는 이윤에 대한 기대, 위험의 감수 또는 일정한 기간과 같은 특징을 포함하여, 투자의 특징을 가진 것을 말한다. 투자가 취할 수 있는 형태는 다음을 포함한다.

가. 기업

나. 주식, 증권과 기업에 대한 그 밖의 형태의 지분 참여

- 다. 채권, 회사채, 대부 및 기업의 그 밖의 채무증서¹
- 라. 완성품인도, 건설, 경영, 생산, 양허, 수익배분과 그 밖의 유사한 계약
- 마. 지식재산권
- 바. 면허, 인가, 허가 와 국내법에 따라 부여되는 유사한 권리^{2,3}, 그리고
- 사. 그 밖의 유형 또는 무형의 자산, 동산 또는 부동산, 그리고 리스·저당권·유치권 및 질권 같은 관련 재산권⁴

이 협정의 목적상, 상품 및 서비스의 상업적 판매로부터만 발생하는 지급청구권은 그것이 투자의 특징을 가진 대부가 아닌 한 투자가 아니다.

비당사국의 투자자란 한쪽 당사국에 대하여, 그 당사국의 영역에 투자하고자 시도하거나, 투자 중이거나, 또는 이미 투자한 투자자로서, 어느 한쪽 당사국의 투자자도 아닌 투자자를 말한다.

한쪽 당사국의 투자자란 다른 쪽 당사국의 영역에 투자하려고 시도하거나, 투자 중이거나, 또는 이미 투자한 당사국 또는 그 공기업, 또는 당사국의 국민 또는 기업을 말한다. 그러나, 이중국적자인 자연인은 그의 지배적이고 유효한 국적국의 국민으로만 본다.

기업이란 회사·신탁·파트너십·단독소유기업·합작투자·협회 또는 그 밖의 이와 유사한 조직, 그리고 기업의 지점⁵을 포함하여, 영리목적인지 여부와 민간이나 정부가 소유하거나 지배하고 있는지 여부에 관계 없이, 적용가능한 법에 따라 구성되거나 조직된 모든 실체를 말한다.

당사국의 기업이란 각 당사국의 국내법에 따라 구성되거나 조직된 기업과 당사국

¹ 채권, 회사채 및 장기어음과 같은 일부 형태의 부채는 투자의 특징을 가질 가능성이 보다 높은 반면, 그 밖의 형태의 부채는 그러한 특징을 가질 가능성이 보다 낮다.

² 특정한 유형의 면허, 인가, 허가 또는 이와 유사한 수단(그러한 수단의 성격을 가지는 한도 내에서 양허를 포함한다)이 투자의 특징을 가지는지 여부는 각 당사국의 국내법에 따라 보유자가 가지고 있는 권리의 성격과 범위 같은 요소에 달려 있다. 투자의 특징을 가지고 있지 아니하는 면허, 인가, 허가 그리고 이와 유사한 수단 중에는 국내법에 따라 보호되는 권리를 창설하지 아니하는 것들이 있다. 보다 명확히 하기 위하여, 앞 내용은 면허, 인가, 허가 또는 이와 유사한 수단과 연계된 자산이 투자의 특징을 가지는지 여부를 저해하지 아니한다.

³ "투자"라는 용어는 사법적 또는 행정적 행위에 들어있는 명령 또는 판결을 포함하지 아니한다.

⁴ 보다 명확히 하기 위하여, 시장점유, 시장점근, 기대이익, 그리고 이익획득의 기회는 그 자체만으로는 투자가 아니다.

⁵ 보다 명확히 하기 위하여, 비당사국의 법적 실체의 지점은 당사국의 법인으로 간주되지 아니한다.

의 영역에 소재하고 그 곳에서 영업활동을 수행하고 있는 지점을 말한다.

비분쟁 당사국이란 투자분쟁의 당사자가 아닌 당사국을 말한다.

보호정보란 비밀 영업정보 또는 각 당사국의 국내법에 따라 특별취급을 받거나 달리 공개로부터 보호되는 정보를 말한다. 그리고

UNCITRAL 중재규칙이란 1976년 12월 15일 국제연합 총회에 의하여 승인된 후 2010년 개정된 국제연합 국제상거래법위원회의 중재규칙을 말한다.

2. 이 협정의 목적상, 기본협정의 제1.3조(일반 정의)에 포함된 정의가 적용된다.

제2절 투자

제1.2조 적용범위

1. 이 협정은 다음에 관하여 한쪽 당사국이 채택하거나 유지하는 조치에 적용된다.

가. 다른 쪽 당사국의 투자자

나. 적용대상투자, 그리고

다. 제1.8조(이행요건) 및 제1.16조(환경 및 보건조치)에 대하여, 그 당사국의 영역에 있는 모든 투자

2. 이 협정은 이 협정의 발효일에 종료될 1991년 5월 14일 서울에서 서명된 「티키프공화국 정부와 대한민국 정부 간 투자의 상호 증진 및 보호에 관한 협정」을 대체한다. 이 협정의 발효일 후에 중재에 제기된 분쟁은 이 협정의 규정에 따라 해결된다

3. 보다 명확히 하기 위하여, 이 협정은 이 협정의 발효일 전에 발생한 행위 또는 사실이나 존재하지 아니하게 된 상황에 관하여 어떠한 당사국도 구속하지 아니한다.

4. 이 협정의 목적상, 당사국이 채택하거나 유지하는 조치란 다음이 채택하거나 유지하는 조치를 말한다.

가. 중앙·지역 또는 지방정부와 당국, 그리고

나. 중앙·지역 또는 지방정부나 당국으로부터 위임받은 권한을 행사하는 비정부 기관

5. 이 협정은 다음에 적용되지 아니한다.

가. 정부조달

나. 제1.8조(이행요건) 및 제1.17조(투자자와 국가 간 분쟁해결)를 제외하고, 보조금 또는 무상교부가 배타적으로 국내 투자자 및 투자에 제공되는지 여부에 관계없이, 당사국에 의하여 제공되는 보조금 또는 무상교부나, 그러한 보조금 또는 무상교부의 수령 또는 지속적 수령에 부착된 모든 조건, 또는

다. 특정 서비스 분야⁶가 서비스 무역에 관한 협정 부속서 라의 구체적인 약속에 관한 한쪽 당사국의 양허표에 기재되어 있는지 여부에 관계없이 서비스 무역에 관한 협정에 따라 다른 쪽 당사국의 서비스 공급자가 한쪽 당사국의 영역에서 상업적 주재⁷를 통하여 서비스를 공급하는 데 영향을 미치는 한쪽 당사국이 채택하거나 유지하는 조치

6. 제5항다호에도 불구하고, 제1.6조(최소기준대우), 제1.7조(손실에 대한 보상), 제1.11조(송금), 제1.12조(수용 및 보상), 제1.13조(대위변제), 제1.17조(투자자와 국가 간 분쟁해결)⁸ 및 제1.21조(기간)는, 그것이 적용대상투자자와 관련이 있는 한도 내에서만, 서비스 무역에 관한 협정에 따라 한쪽 당사국의 서비스 공급자가 다른 쪽 당사국의 영역에서 상업적 주재를 통하여 서비스를 공급하는 데 영향을 미치는 모든 조치에 필요한 변경을 가하여 적용된다.

제1.3조 다른 협정과의 관계

⁶ 투자에 관한 협정과 서비스 무역에 관한 협정 간 관계의 목적상, 양 당사국은 서비스가 1991년 7월 10일 자의 MTN.GNS/W/120 문서에 포함된 WTO 서비스분야별분류표에 기재된 서비스 분야, 하위분야 및 행위에 분류된 것들을 포함하되, 이에 국한되지 아니하는 모든 분야의 모든 서비스를 포함한다는 점을 확인한다.

⁷ 이 협정의 목적상, “서비스”와 “상업적 주재”는 서비스 무역에 관한 협정 제1.2조(정의)의 제1항가호 및 제1항다호상의 의미와 동일한 의미를 갖는다.

⁸ 보다 명확히 하기 위하여, 제1.17조(투자자와 국가 간 분쟁해결)는, 그러한 적용대상투자자와 관련하여, 제1.21조(기간)를 제외한 오로지 이 항에 언급된 조항상의 의무에 대한 위반 주장과 관련하여 한쪽 당사국과 다른 쪽 당사국의 투자자 간의 투자분쟁에 적용된다.

1. 이 협정과 기본협정에 따른 다른 협정 간에 불합치가 있는 경우, 그 불합치의 한도 내에서 다른 협정이 우선한다.
2. 다른 쪽 당사국의 서비스 공급자가 국경 간 서비스공급의 조건으로 채권 또는 그 밖의 형태의 재정적 담보를 기탁하여야 한다는 한쪽 당사국의 요건은 그 자체만으로 이 협정을 그러한 국경 간 서비스의 공급에 관하여 그 당사국이 채택하거나 유지하는 조치에 적용가능하도록 하는 것은 아니다. 이 협정은 기탁된 채권 또는 재정적 담보가 적용대상투자가 되는 한도 내에서, 그러한 채권 또는 재정적 담보에 관하여 그 당사국이 채택하거나 유지하는 조치에 적용된다.
3. 이 협정은 당사국이 채택하거나 유지하는 조치가 서비스 무역에 관한 협정의 부속서 다(금융서비스)의 적용대상이 되는 한도 내에서 그러한 조치에 적용되지 아니한다.

제1.4조 내국민대우

1. 각 당사국은 자국 영역 내 투자의 설립·인수·확장·경영·영업·운영 및 매각 또는 그 밖의 처분에 대하여 동종의 상황에서 자국 투자자 및 투자에 부여하는 것보다 불리하지 아니한 대우를 다른 쪽 당사국의 투자자 및 다른 쪽 당사국 투자자의 적용대상투자에 부여한다.
2. 제1항에 따라 당사국이 부여하는 대우란, 지역정부에 대해서는, 동종의 상황에서 그 지역정부가 자신이 일부를 구성하는 당사국의 투자자와 투자자의 투자에 대하여 부여하는 가장 유리한 대우보다 불리하지 아니한 대우를 말한다.

제1.5조 최혜국대우⁹

1. 각 당사국은 자국 영역 내 투자의 설립·인수·확장·경영·영업·운영 및 매각 또는 그 밖의 처분에 대하여 동종의 상황에서 비당사국의 투자자에게 부여하는 것보다 불리하지 아니한 대우를 다른 쪽 당사국의 투자자에게 부여한다.
2. 각 당사국은 투자의 설립·인수·확장·경영·영업·운영 및 매각 또는 그 밖의 처분에 대하여 동종의 상황에서 자국 영역 내에서 비당사국 투자자의 투자에 부여하는 것보다 불리하지 아니한 대우를 적용대상투자에 부여한다.

⁹ 보다 명확히 하기 위하여, 제1.5조(최혜국대우)는 제3절(투자자와 분쟁 당사국 간 분쟁해결)에 규정된 것과 같은 투자자와 국가 간 분쟁해결 메커니즘에 적용되지 아니한다.

제1.6조 최소기준대우¹⁰

1. 각 당사국은, 공정하고 공평한 대우와 충분한 보호 및 안전을 포함하여, 국제관습법에 따른 대우를 적용대상투자자에 부여한다.
2. 보다 명확히 하기 위하여, 제1항은 외국인의 대우에 대한 국제관습법상 최소기준을 적용대상투자자에 부여하여야 할 최소기준대우로 규정한다. “공정하고 공평한 대우”와 “충분한 보호 및 안전”이라는 개념은 그러한 기준이 요구하는 것에 추가적인 또는 이를 초과하는 대우를 요구하지 아니하며, 추가적인 실질적 권리를 창설하지 아니한다. 제1항의 의무는 다음과 같다.
  - 가. “공정하고 공평한 대우”를 제공할 의무는 세계의 주요 법률체계에 구현된 적법절차의 원칙에 따라 형사·민사 또는 행정심판 절차에서 정의를 부인하지 아니할 의무를 포함한다. 그리고
  - 나. “충분한 보호 및 안전”을 제공할 의무는 각 당사국이 국제관습법에 따라 요구되는 수준의 경찰보호를 제공하도록 요구한다.
3. 이 협정의 다른 규정 또는 별도의 국제협정에 대한 위반이 있었다는 판정은 이 조에 대한 위반이 있었다는 것을 입증하지 아니한다.

제1.7조 손실에 대한 보상

한쪽 당사국은 원상회복·배상·보상 또는 그 밖의 모든 형태의 해결과 관련하여, 동종의 상황에서 자국 투자자에게 부여하는 대우 또는 비당사국의 투자자에게 부여하는 대우 중 더 유리한 대우보다 불리하지 아니한 대우를 그 당사국 영역 내의 전쟁 또는 그 밖의 무력충돌, 국가비상사태, 시민소요 또는 그 밖의 유사한 사건으로 인하여 적용대상투자자에 손실을 입은 다른 쪽 당사국의 투자자에게 부여한다.

제1.8조 이행요건

1. 어떠한 당사국도 자국 영역 내 당사국 또는 비당사국 투자자의 투자의 설립·인수·확장·경영·영업·운영, 또는 매각이나 그 밖의 처분과 관련하여, 다

¹⁰ 제1.6조(최소기준대우)는 부속서 가(국제관습법)에 따라 해석된다.

음의 요건을 부과 또는 강요하거나, 이에 대한 약속 또는 의무부담을 강요할 수 없다.¹¹

- 가. 일정 수준 또는 비율의 국내 재료 사용을 달성할 것
- 나. 자국 영역에서 생산된 상품을 구매, 사용 또는 이에 대하여 선호를 부여할 것, 또는 자국 영역에 있는 인으로부터 상품을 구매할 것
- 다. 수입량 또는 수입액을 수출량이나 수출액, 또는 그러한 투자와 연계된 외화유입액과 어떠한 방식으로든 관련시킬 것
- 라. 그러한 투자가 생산하는 상품의 판매를 수출량이나 수출액, 또는 외화획득과 어떠한 방식으로든 관련시킴으로써 자국 영역에서 그러한 판매를 제한할 것
- 마. 일정 수준 또는 비율의 상품을 수출할 것
- 바. 자국 영역의 인에게 특정한 기술, 생산공정 또는 그 밖의 재산권적 지식을 이전할 것, 또는
- 사. 그러한 투자가 생산하는 하나 또는 그 이상의 상품을 자국 영역으로부터 특정한 지역시장 또는 세계시장에 독점적으로 공급할 것

2. 어떠한 당사국도 당사국 또는 비당사국 투자자의 자국 영역내 투자의 설립·인수·확장·경영·영업·운영이나 매각 또는 그 밖의 처분과 관련하여, 이익의 수령 또는 지속적 수령에 대하여 다음의 요건에 부합할 것을 조건으로 할 수 없다.

- 가. 일정 수준 또는 비율의 국내 재료 사용을 달성할 것
- 나. 자국 영역에서 생산된 상품을 구매, 사용 또는 이에 대하여 선호를 부여할 것, 또는 자국 영역에 있는 인으로부터 상품을 구매할 것
- 다. 수입량 또는 수입액을 수출량이나 수출액, 또는 그러한 투자와 연계된 외화유입액과 어떠한 방식으로든 관련시킬 것, 또는
- 라. 그러한 투자가 생산하는 상품의 판매를 수출량이나 수출액, 또는 외화획득과 어떠한 방식으로든 관련시킴으로써 자국 영역에서 그러한 판매를 제한할 것

¹¹ 보다 명확히 하기 위하여, 제2항에 언급된 이익의 수령 또는 지속적 수령에 대한 조건은 제1항의 목적상 “약속 또는 의무부담”을 구성하지 아니한다.

3. 그러한 조치가 자의적이거나 정당화할 수 없는 방식으로 적용되지 아니하는 한, 그리고 그러한 조치가 국제무역 또는 투자에 대한 위장된 제한을 구성하지 아니하는 한, 제1항가호, 나호 및 바호, 그리고 제2항가호 및 나호는 당사국이 환경조치를 포함하여 다음의 조치를 채택하거나 유지하는 것을 금지하는 것으로 해석되지 아니한다.

- 가. 이 협정에 불합치하지 아니하는 법과 규정의 준수를 확보하기 위하여 필요한 조치
- 나. 인간·동물 또는 식물의 생명이나 건강을 보호하기 위하여 필요한 조치, 또는
- 다. 고갈될 수 있는 생물 또는 무생물 천연자원의 보전과 관련된 조치

제1.9조 고위경영진 및 이사회

1. 당사국은 적용대상투자인 자국 기업이 고위 경영직에 특정 국적의 자연인을 임명하도록 요구하지 아니한다.
2. 당사국은 적용대상투자인 자국 기업의 이사회나 산하 위원회의 과반수가 특정 국적이거나 자국 영역에 거주할 것을 요구할 수 있다. 다만, 그 요건은 자신의 투자에 대하여 지배권을 행사할 수 있는 투자자의 능력을 실질적으로 침해하여서는 아니 된다.

제1.10조 비합치 조치

1. 제1.4조(내국민대우)¹², 제1.5조(최혜국대우), 제1.8조(이행요건) 및 제1.9조(고위경영진 및 이사회)는 다음에 적용되지 아니한다.
  - 가. 당사국이 부속서 I의 자국의 유보목록에서 유지하는 모든 기존의 비합치 조치
  - 나. 가호에 언급된 모든 비합치 조치의 지속 또는 신속한 갱신, 또는
  - 다. 가호에 언급된 모든 비합치 조치의 개정¹³이 제1.4조(내국민 대우),

¹² 보다 명확히 하기 위하여, 제1.4조(내국민대우)의 의미 내에서 내국민대우 제한을 구성하지 아니하는 자격요건과 절차, 기술표준, 그리고 면허요건에 관한 조치들은 부속서 I의 유보목록에 기재되지 아니한다.

제1.5조(최혜국대우), 제1.8조(이행요건) 및 제1.9조(고위경영진 및 이사회)에 대하여 이 협정의 발효일에 존재하였던 그 조치의 합치성을 감소시키지 아니하는 한도 내에서의 그 개정

2. 제1.4조(내국민대우), 제1.5조(최혜국대우), 제1.8조(이행요건) 및 제1.9조(고위경영진 및 이사회)는 부속서 II의 자국의 유보목록에 규정된 분야·하위 분야 또는 행위에 대하여 당사국이 채택하거나 유지하는 어떠한 조치에도 적용되지 아니한다.

3. 어떠한 당사국도, 이 협정의 발효일 이후에 채택되고 부속서 II의 자국의 유보목록의 적용대상이 되는 조치에 따라, 다른 쪽 당사국의 투자자에게 그 국적을 이유로 그 조치가 발효되는 시점에 존재하는 투자를 매각하거나 달리 처분하도록 요구할 수 없다.

4. 이 협정의 어떠한 규정도, 「무역 관련 지식재산권에 관한 세계무역기구 협정」(TRIPS) 및 세계지식재산기구(WIPO)의 후원 하에 체결된 그 밖의 조약을 포함하여, 양 당사국이 당사자인 지식재산권의 보호에 관한 국제협정상의 권리와 의무로부터 이탈하는 것으로 해석되지 아니한다.

제1.11조 송금¹³

1. 각 당사국은 적용대상투자에 관한 모든 송금이 자국 영역 내외로 자유롭고 지체 없이 이루어지도록 허용한다. 그러한 송금은 다음을 포함한다.

- 가. 초기 자본 및 투자를 유지하거나 증가시키기 위한 추가액
- 나. 이윤, 배당금, 이자, 자본이득, 로열티 지분, 허가 수수료, 기술지원비, 관리 수수료 및 적용대상투자로부터 발생하는 그 밖의 정상수입
- 다. 적용대상투자의 전부 또는 일부의 전적인 또는 부분적인 매각 또는 청산에 따른 대금
- 라. 대부계약을 포함하여, 계약에 따라 이루어진 지분
- 마. 제1.7조(손실에 대한 보상) 및 제1.12조(수용 및 보상)에 따라 이루어진 지분, 그리고
- 바. 분쟁해결로부터 발생하는 지분

¹³ 보다 명확히 하기 위하여, 부속서 다(임시 긴급수입제한조치)는 이 조에 적용된다.

2. 각 당사국은 적용대상투자자에 관한 송금이 송금 시점에 일반적인 시장환율에 따라 자유사용가능통화로 이루어지도록 허용한다.

3. 각 당사국은 적용대상투자자에 관한 현물수익이 당사국과 적용대상투자자 또는 다른 쪽 당사국의 투자자 간의 서면 합의에서 승인되거나 명시된 대로 이루어지도록 허용한다.

4. 제1항 및 제2항에도 불구하고, 당사국은 다음과 관련한 자국 법 및 규정의 공평하고 비차별적이며 선의에 입각한 적용을 통하여 송금을 금지할 수 있다.

가. 파산, 지급불능 또는 채권자의 권리 보호

나. 유가증권, 선물, 옵션 또는 파생상품의 발행, 거래 또는 취급

다. 형사범죄

라. 사법 또는 행정 절차에서의 판결의 준수 보장, 또는

마. 법 집행 또는 금융규제당국을 지원하기 위하여 필요한 경우, 송금에 대한 재무보고 또는 기록보존

제1.12조 수용 및 보상¹⁴

1. 당사국은 다음의 경우를 제외하고 적용대상투자를 직접적 또는 간접적으로 수용이나 국유화와 동등한 조치(이하 “수용”이라 한다)를 통하여 국유화하거나 수용하지 아니한다.

가. 공공 목적을 위한 것

나. 적법절차와 제1.6조(최소기준대우)에 따른 것

다. 비차별적인 방식인 것, 그리고

라. 신속하고 적절하며 효과적인 보상을 지불한 것

2. 제1항라호의 목적상, 보상은

¹⁴ 이 조는 부속서 가(국제관습법) 및 부속서 나(수용)에 따라 해석된다.

- 가. 수용이 발생하기(수용일) 직전의 수용된 투자의 공정한 시장가격과 동등하여야 한다.
  - 나. 수용 의도가 미리 알려졌기 때문에 발생하는 가치의 어떠한 변동도 반영하지 아니하여야 한다.
  - 다. 지체 없이 지불되어야 한다. 그리고
  - 라. 충분히 실현가능하고 자유롭게 송금가능하여야 한다.
3. 공정한 시장가격이 자유사용가능통화로 표시되는 경우, 제1항라호에 언급된 보상은 수용일의 공정한 시장가격에 그 통화에 대한 적절하고 합리적인 이자율에 따라 수용일부터 지불일까지 발생한 이자를 더한 것보다 적어서는 아니 된다.
4. 공정한 시장가격이 자유롭게 사용가능하지 아니한 통화로 표시되는 경우, 제1항라호에 언급된, 지불일에 일반적인 시장환율에 따라 지불통화로 환산된 보상은 다음을 합한 것보다 적어서는 아니 된다.
- 가. 수용일의 일반적인 시장환율에 따라 자유사용가능통화로 환산된 수용일의 공정한 시장가격, 그리고
  - 나. 그 자유사용가능통화에 대한 적절하고 합리적인 이자율에 따라 수용일부터 지불일까지 발생한 이자
5. 이 조는 TRIPS 협정에 따라 지식재산권과 관련하여 부여되는 강제실시권의 발동이나 지식재산권의 취소·제한 또는 생성에 적용되지 아니한다. 이는 그러한 발동·취소·제한 또는 생성이 기본협정의 제2장(지식재산권)에 합치하는 경우로 한정한다.

제1.13조 대위변제

1. 한쪽 당사국이나 한쪽 당사국에 의하여 지정된 기관이 비상업적 위험에 대비하여 그 당사국 투자자의 투자에 대하여 부여한 보증, 보험계약 또는 그 밖의 형태의 보장에 따라 자국의 투자자들에게 지불하는 경우, 다른 쪽 당사국은 그러한 투자에 관한 대위변제 또는 모든 권리 또는 청구의 이전을 인정한다. 그 당사국이나 그 당사국에 의하여 지정된 기관은 대위변제의 원칙에 따라 그 투자자의 권리를 행사하고 그 투자자의 청구를 집행할 수 있는 자격을 가지며 그 투자와 관련된 의무를 진다. 대위변제되거나 이전된 권리 또는 청구는 그 투자자의 원래의 권리 또는 청구보다 커서는 아니 된다.

2. 한쪽 당사국 또는 그 당사국에 의하여 권한을 부여받은 기관이 그 투자자에게 지불을 하고 그 투자자의 권리 및 청구를 인수한 경우, 그 투자자는 그 지불¹⁵을 한 당사국 또는 그 당사국에 의하여 권한을 부여받은 기관을 대신하여 행동하도록 승인받지 아니하는 한, 다른 쪽 당사국에 대하여 그러한 권리 및 청구를 추구하지 아니한다.

제1.14조 특별형식 및 정보의 취급

1. 제1.4조(내국민대우)의 어떠한 규정도 적용대상투자가 한쪽 당사국의 법 또는 규정에 따라 합법적으로 구성될 것을 요구하는 것과 같이 한쪽 당사국이 적용대상투자와 관련하여 특별형식을 규정하는 조치를 채택하거나 유지하는 것을 금지하는 것으로 해석되지 아니한다. 다만, 그러한 형식은 이 협정에 따라 그 당사국이 다른 쪽 당사국의 투자자와 적용대상투자에 부여하는 보호를 실질적으로 침해하여서는 아니 된다.

2. 제1.4조(내국민대우) 및 제1.5조(최혜국대우)에도 불구하고, 한쪽 당사국은 정보수집 또는 통계상의 목적을 위하여만 다른 쪽 당사국의 투자자 또는 그 투자자의 적용대상투자가 그 투자에 관련한 정보를 제공하도록 요구할 수 있다. 그 당사국은 투자자 또는 적용대상투자의 경쟁적 지위를 저해하게 될 모든 공개로부터 비밀 영업정보를 보호한다. 이 항의 어떠한 규정도 당사국이 자국법의 공평하고 선의에 입각한 적용과 관련하여 정보를 달리 획득하거나 공개하는 것을 금지하는 것으로 해석되지 아니한다.

제1.15조 혜택의 부인

1. 한쪽 당사국은 다른 쪽 당사국의 기업인 다른 쪽 당사국의 투자자와 그러한 투자자의 투자에 대하여, 그 기업이 그러한 다른 쪽 당사국의 법에 따라 구성되거나 조직되어 있고, 그 다른 쪽 당사국의 영역에서 실질적으로 영업활동을 하지 아니하며, 비당사국의 투자자들 또는 혜택부인 당사국의 투자자들이 그 기업을 소유하거나 지배하는 경우, 이 협정의 혜택을 부인할 수 있다.

2. 혜택부인 당사국은 혜택을 부인하기 전에 다른 쪽 당사국에게 이를 실행 가능한 한도 내에서 통보한다. 혜택부인 당사국이 그러한 통보를 제공하는 경우, 그 당사국은 다른 쪽 당사국의 요청에 따라 다른 쪽 당사국과 협의한다.

¹⁵ 보다 명확히 하기 위하여, 제1.7조(손실에 대한 보상), 제1.11조(송금) 및 제1.12조(수용 및 보상)는 권리 및 청구의 그러한 인정에 의하여 그리고 그러한 지불의 송금에 의하여 제1항 및 제2항에 규정된 당사국 또는 기관에 대하여 이루어질 지불과 관련하여 필요한 변경을 가하여 적용된다.

제1.16조 환경 및 보건조치

1. 각 당사국은 자국의 환경 조치를 완화함으로써 다른 쪽 당사국 투자자에 의한 투자를 장려하는 것이 부적절함을 인정한다. 이러한 취지에서 각 당사국은 자국 영역에서 투자의 설립, 인수, 또는 확장의 장려를 위하여 그러한 환경조치의 적용을 면제하거나 달리 이탈하지 아니하여야 할 것이다.
2. 이 협정의 어떠한 규정도 당사국이 자국 영역 내 투자활동이 환경적 또는 보건적 고려에 민감한 방식으로 수행되도록 보장하기 위하여 자국이 적절하다고 판단하는 것으로서 달리 이 협정에 합치되는 비차별적인 법적 조치를 채택, 유지 또는 집행하는 것을 금지하는 것으로 해석되지 아니한다.

제3절 투자자와 분쟁 당사국 간 분쟁해결

제1.17조 투자자와 국가 간 분쟁해결

1. 이 조는 제1.4조(내국민대우), 제1.5조(최혜국대우), 제1.6조(최소기준대우), 제1.7조(손실에 대한 보상), 제1.8조(이행요건)의 제1항 및 제2항라호, 제1.9조(고위경영진 및 이사회), 제1.11조(송금), 제1.12조(수용 및 보상), 제1.13조(대위변제) 및 제1.14조(특별형식 및 정보의 취급)의 위반 주장을 이유로 하거나 그로부터 발생하는 손실 또는 손해를 다음에 대하여 야기하는 경우, 그러한 위반 주장과 관련하여 한쪽 당사국과 다른 쪽 당사국의 투자자 간의 투자분쟁에 적용된다.

가. 투자자의 적용대상투자자와 관련한 투자자, 또는

나. 적용대상투자의 경영·영업·운영 또는 매각 또는 그 밖의 처분과 관련하여, 그 투자자에 의하여 이루어진 적용대상투자

2. 당사국의 국적 또는 시민권을 소유한 자연인은 이 협정에 따라 그 당사국에 대하여 청구를 추구하지 아니한다.

3. 투자자는 이 조에 따라 청구를 제기할 수 없다.

4. 이 조에 따라 발생하는 투자 분쟁의 경우, 분쟁 당사자들은 우호적인 해결에 도달하기 위하여, 서면으로 요청되어야 하는 협의 및 교섭을 통하여 가능한 한 분쟁을 해결한다.

5. 협의를 위한 서면요청일부터 6개월의 기간 이내에 해결되지 아니한 분쟁은 분쟁 당사국의 권한 있는 법원이나 행정법원이 그러한 청구에 대하여 관할권을 가진 경우에는 그러한 권한 있는 법원이나 행정법원에, 또는 중재에 회부될 수 있다. 중재에 회부될 경우, 투자자는 다음 중에서 선택권을 가진다.

가. 분쟁 당사국과 비분쟁 당사국이 모두 국제투자분쟁해결센터 협약의 당사자인 경우, 국제투자분쟁해결센터 협약과 국제투자분쟁해결센터 중재절차의 절차규칙

나. 분쟁 당사국과 비분쟁 당사국 중 하나만이 국제투자분쟁해결센터 협약의 당사자인 경우, 국제투자분쟁해결센터의 추가절차규칙

다. UNCITRAL 중재규칙, 또는

라. 분쟁 당사자들이 동의하는 경우, 그 밖의 모든 중재기구 또는 중재 규칙

6. 투자자가 분쟁 당사국의 법원이나 행정법원 또는 제5항에 규정된 어떠한 중재 메커니즘에 그 분쟁을 제기하면, 그 분쟁해결 포럼의 선택은 최종적이다.

7. 각 당사국은 다음을 조건으로 이 조에 따라 제5항에 따른 국제 중재에 분쟁을 제기하는 것에 동의한다.

가. 분쟁 당사자인 투자자가 이 협정상 의무 위반, 그리고 그 적용대상투자와 관련하여 분쟁 당사자인 투자자에 대하여, 또는 적용대상투자에 대하여 발생한 손실 또는 손해를 알았거나 합리적으로 알 수 있었던 때부터 3년 이내에 분쟁을 그러한 중재에 제기할 것

나. 분쟁 당사자인 투자자는 중재에 대한 청구를 제기하기 최소 90일 전에 분쟁을 그러한 중재에 회부한다는 자신의 의사를 분쟁 당사국에게 서면으로 통보할 것. 그리고, 그 서면 통보에는

1) 분쟁 당사자인 투자자와 적용대상투자의 이름 및 주소를 명시한다.

2) 제5항의 포럼 중 하나를 분쟁해결의 포럼으로 선택한다.

3) 제8항에 언급된 임시 가처분을 위한 절차는 제외하고, 분쟁 중인 사안과 관련해서 제5항에 언급된 그 밖의 모든 분쟁해결의 포럼에서 절차를 개시하는 자신의 권리를 포기한다. 그리고

4) 이 협정에 따른 분쟁 당사국의 의무 위반 주장(위반된 것으로 주장된 조항을 포함한다) 및 적용대상투자와 관련하여 투자자에 대하여, 또는 적용대상투자에 대하여 초래되었다고 주장되는 손실 또는

손해를 간단히 요약한다. 그리고

다. 투자 분쟁이 국제투자분쟁해결센터의 관할권과 중재판정부의 권한 내에 있는지 여부를 결정할 때, 제5항a호 또는 제5항나호에 따라 설치된 중재판정부는 국제투자분쟁해결센터의 관할권에 제기하는 것이 적합 또는 부적합한 것으로 간주되는 분쟁의 종류에 관하여 국제투자분쟁해결센터 협약 제25조제4항에 따라 1989년 3월 3일 국제투자분쟁해결센터에 터키공화국이 제출한 통보를 이 협정의 불가분의 일부로서 준수한다.

8. 제6항에도 불구하고, 분쟁 당사자인 투자자는 분쟁 당사국의 법원 또는 행정법원에서 임시 가처분을 구하고 금전적 손해배상의 지급 또는 분쟁의 실체사안의 해결을 수반하지 아니하는 소송을 개시하거나 계속할 수 있다. 다만, 그 소송은 중재가 계속되는 동안 분쟁 당사자인 투자자의 권리와 이익을 보전하기 위한 목적으로만 제기되어야 한다.

9. 당사국은 자국 투자자 중 하나와 다른 쪽 당사국이 이 조에 따라 중재에 회부하기로 동의하였거나 이미 회부한 분쟁에 관하여 외교적 보호를 부여하거나 국제 소송을 제기하지 아니한다. 다만, 그러한 다른 쪽 당사국이 그러한 분쟁에 대하여 내려진 판정을 준수하지 아니하고 따르지 아니한 경우는 제외한다. 이 항의 목적상, 외교적 보호는 오직 분쟁해결 촉진만을 목적으로 하는 비공식적인 외교적 의견교환은 포함하지 아니한다.

10. 제5항에 따라 설치된 중재판정부는 이 협정과 적용가능한 국제법 규칙에 따라 분쟁 중인 쟁점을 결정한다.

11. 이 절에 따라 설치된 중재판정부는 분쟁 당사국의 국내법이 청구의 사실적 근거에 관련된 경우 그것을 고려할 수 있다.¹⁶

12. 중재판정부는 본안 전 문제로서 분쟁이 중재판정부의 권한 또는 관할권 내에 있지 아니하다는 분쟁 당사국의 이의제기, 또는 법률상 문제로서, 제기된 청구가 제19항에 따라 분쟁 투자자에게 유리한 판정이 내려질 수 있는 청구가 아니라는 분쟁 당사국의 이의제기에 대하여 결정한다.

13. 분쟁 당사자들이 달리 합의하지 아니하는 한, 중재판정부는 3명의 중재인으로 구성되며, 각 분쟁 당사자는 1명의 중재인을 임명하고, 의장이 되는 세 번째 중재인은 분쟁 당사자들의 합의에 의하여 임명된다.

14. 분쟁 당사자들은 이 조의 제5항에 따라 적용가능한 중재규칙에 따라 법적 중제지에 대하여 합의할 수 있다. 분쟁 당사자들이 합의에 도달하지 못하는 경우, 중재판정부가 적용가능한 중재규칙에 따라 중제지를 결정한다. 다만, 중제지는 뉴욕협약의 당사자인 국가의 영역이어야 한다.

¹⁶ 보다 명확히 하기 위하여, 분쟁 당사국의 국내법은 사실로서 고려되어야 할 것이다.

15. 비분쟁 당사국은 이 협정의 해석의 문제에 관하여 중재판정부에 구두 또는 서면으로 입장을 제출할 수 있다. 분쟁 당사자의 요청이 있는 경우, 비분쟁 당사국은 자국의 구두 입장을 서면으로 다시 제출하여야 할 것이다.

16. 이 협정의 모든 규정에 대하여 양 당사국에 의하여 공동으로 만들어지고 합의된 해석은 이 절에 따라 설치된 모든 판정부에 대하여 구속력을 가진다.

17. 중재판정부는 분쟁 당사자의 권리를 보전하기 위하여 또는 중재판정부의 관할권이 완전히 유효하게 되도록 보장하기 위하여, 분쟁 당사자의 보유 또는 통제 하에 있는 증거를 보전하거나 중재판정부의 관할권을 보호하라는 명령을 포함하여, 잠정 보호조치를 명령할 수 있다. 중재판정부는 압류를 명령하거나 제1항에 언급된 위반을 구성하는 것으로 주장되는 조치의 적용을 금지할 수 없다. 이 항의 목적상, 명령은 권고를 포함한다.

18. 분쟁 당사국은, 제1.13조(대위변제)에 규정된 대위변제에 관한 것을 제외하고, 항변, 반소, 상계권으로서 또는 그 밖의 어떠한 사유로도, 분쟁 당사자인 투자자가 보험 또는 보증 계약에 따라 주장된 손해의 전부 또는 일부에 대한 배상 또는 그 밖의 보상을 받았거나 받을 것이라고 주장할 수 없다.

19. 중재판정부에 의하여 내려진 판정은 다음을 포함한다.

가. 분쟁 당사자인 투자자 그리고 그 투자에 대하여 분쟁 당사국에 의한 이 조의 1항에 따른 의무 위반이 있었는지 여부에 대한 판결, 그리고

나. 그러한 위반이 있었을 경우, 구제. 그 구제는 다음 중 하나 또는 모두에 국한된다.

1) 금전적 손해배상과 적용가능한 이자의 지불, 그리고

2) 재산의 원상회복. 이 경우 판정은 분쟁 당사국이 원상회복 대신 금전적 손해배상과 적용가능한 이자를 지불할 수 있음을 규정한다.

비용도 적용가능한 중재규칙에 따라 판정될 수 있다.

20. 중재판정부에 의하여 내려진 판정은 최종적이며 분쟁 당사자들에 대하여 구속력을 가진다. 판정은 분쟁 당사자들 간 그리고 그 특정 사안에 대한 경우를 제외하고는 구속력을 가지지 아니한다. 각 당사국은 자국 영역 내에서 판정의 효과적 집행이 가능하도록 준비하고, 자국의 관련 법과 규정에 따라 그 판정의 규정을 지체 없이 수행한다.

제4절 예외

제1.18조 과세

이 협정의 어떠한 규정도 당사국이 당사자인 조세협정에 따른 당사국의 권리와 의무에 영향을 미치지 아니한다. 이 협정과 그러한 협정 간에 불합치가 있는 경우, 그 불합치의 한도 내에서 그 협정이 우선한다.

제1.19조 안보 예외

기본협정의 제8.3조(안보 예외)는, 필요한 변경을 가하여 이 협정에 통합되어 그 일부가 된다.

제5절 최종규정

제1.20조 발효

1. 이 협정은 각자의 절차에 따라 양 당사국에 의하여 승인된다.
2. 이 협정은 양 당사국이 이 협정의 발효를 위하여 필요한 각국의 모든 국내 법적 요건이 충족되었음을 상호 통지하는 서면 통보를 외교적 경로를 통하여 교환한 날의 다음 두 번째 달의 첫날 또는 양 당사국이 합의하는 다른 날에 발효한다.

제1.21조 기간

1. 이 협정은 무기한 효력이 있다.
2. 어느 한쪽 당사국은 다른 쪽 당사국에 서면으로 이 협정의 종료 의사를 통보할 수 있다.
3. 종료는 제2항에 따른 통보 6개월 후에 효력이 발생한다.

4. 이 협정이나 기본협정 또는 서비스 무역에 관한 협정이 종료되는 경우, 그러한 협정의 종료일 전에 이루어지거나 획득된 투자에 대해서는, 이 협정 제 1.4조(내국민대우)와 제1.10조(비합치조치)상의 투자의 설립, 인수 또는 확장에 관한 내국민대우 조항을 제외하고 이 협정의 조항은, 그리고 이 협정의 적용에 필요하거나 수반되는 한도 내에서 이 협정을 제외한 앞서 언급한 협정의 조항은, 종료일 후 10년간 더 유효하고 그 후 일반 국제법상 규칙의 적용을 저해하지 아니한다.

제1.22조 개정

양 당사국은 이 협정의 개정에 서면으로 합의할 수 있다. 개정은 양 당사국이 각자의 적용가능한 법적 요건 및 절차를 완료하였음을 증명하는 서면 통보를 교환한 후, 또는 양 당사국이 합의하는 다른 날에 발효한다.

제1.23조 부속서

이 협정의 부속서는 이 협정의 불가분의 일부를 구성한다.

제1.24조 정본

이 협정은 터키어본, 한국어본 및 영어본으로 각 2부씩 작성되며, 각 언어본은 동등하게 정본이다. 불일치가 있는 경우, 영어본이 우선한다.

이상의 증거로, 아래에 서명한 전권대표는 정당하게 권한을 위임받아 기본협정에 따른 이 투자에 관한 협정에 서명하였다.

2015년 2월 26일 대한민국 서울에서 각 2부씩 작성하였다.

터키공화국 정부를 대표하여

대한민국 정부를 대표하여

니하트 제이베크지 (Nihat ZEYBEKÇİ)
경제부 장관

윤상직
산업통상자원부 장관

부속서 가 국제관습법

양 당사국은, 일반적으로 그리고 제1.6조(최소기준대우) 및 부속서 나(수용)에 구체적으로 언급된 대로 “국제관습법”이 양 당사국이 법적 의무감으로부터 따르는 일반적이고 일관된 국가관행으로부터 기인하는 것이라는 양 당사국의 공유된 양해를 확인한다. 제1.6조(최소기준대우)에 대하여, 외국인의 대우에 대한 국제관습법상 최소기준은 외국인의 경제적 권리와 이익을 보호하는 모든 국제관습법상 원칙을 지칭한다.

부속서 나 수용¹⁷

양 당사국은 다음에 대한 양 당사국의 공유된 양해를 확인한다.

- 가. 당사국의 행위 또는 일련의 행위는, 그것이 투자 내에서의 유형 또는 무형의 재산권을 침해하지 아니하는 한, 수용을 구성할 수 없다.
- 나. 제1.12조(수용 및 보상)제1항은 두 가지 상황을 다룬다. 첫 번째는 직접수용으로서, 명의의 공식적 이전 또는 명백한 몰수를 통하여 투자가 국유화되거나 달리 직접적으로 수용되는 경우이다.
- 다. 제1.12조(수용 및 보상)제1항에 의하여 다루어지는 두 번째 상황은 간접수용으로서, 당사국의 행위 또는 일련의 행위가 명의의 공식적 이전 또는 명백한 몰수 없이 직접수용과 동등한 효과를 가지는 경우이다.
  - 1) 당사국의 행위 또는 일련의 행위가 특정의 사실 상황 하에서 간접수용을 구성하는지 여부의 결정은 여러 요소 중에서 특히 다음을 고려하는 사안별, 사실에 기초한 조사를 필요로 한다.
    - 가) 정부 행위의 경제적 영향. 그러나 당사국의 행위 또는 일련의 행위가 투자의 경제적 가치에 부정적인 효과를 미친다는 사실 그 자체만으로는 간접수용이 발생하였음을 입증하지 아니한다.
    - 나) 정부 행위가 투자에 근거한 분명하고 합리적인 기대를 침해하는 정도, 그리고¹⁸
    - 다) 그 목적 및 맥락을 포함한 정부 행위의 성격. 관련 고려사항은 공익을 위하여 투자자 또는 투자가 감수할 것으로 기대되어야 할 것을 넘어선, 특별한 희생과 같은, 불균형적인 부담을 투자자가 지는지 여부를 포함할 수 있을 것이다.
  - 2) 예를 들어, 조치 또는 일련의 조치가 그 목적에 비추어 극히 심하거나 불균형적인 효과가 있는 경우와 같은 드문 상황을 제외하고는, 공중보건, 안전, 환경 그리고 부동산 가격안정화(예를 들어, 저소득층 가계의 주거여건을 개선하기 위한 조치를 통한)와

¹⁷ 제1.12조(수용 및 보상) 및 이 부속서의 목적상, 기본협정의 제8.1조(과세)는 적용되지 아니한다.

¹⁸ 보다 명확히 하기 위하여, 투자자의 투자에 근거한 기대가 합리적인지 여부는 부분적으로 관련 부문에서의 정부규제의 성격 및 정도에 달려있다. 예를 들어, 규제가 변경되지 아니할 것이라는 투자자의 기대는 규제가 덜 한 부문보다 규제가 심한 부문에서 합리적인 가능성이 더 낮다.

같은 정당한 공공복지 목적을 보호하기 위하여 고안되고 적용되는 당사국의 비차별적인 규제 행위는 간접수용을 구성하지 아니한다.¹⁹

---

¹⁹ 보다 명확히 하기 위하여, 다호2)목의 “정당한 공공복지 목적” 복복은 한정적이지 아니하다.

부속서 다
임시 긴급수입제한조치

1. 이 협정, 서비스 무역에 관한 협정, 그리고 서비스 무역에 관한 협정의 부속서 다(금융서비스)의 어떠한 규정도 당사국이 다음의 경우 지급 및 자본이동 관련 임시 긴급수입제한조치를 채택하거나 유지하는 것을 금지하는 것으로 해석되지 아니한다.

- 가. 심각한 국제수지 및 대외적 금융상 어려움 또는 그러한 우려가 있는 경우, 또는
- 나. 예외적인 상황에서, 지급 및 자본 이동이 해당 당사국의 통화정책 또는 환율정책의 운영에 심각한 어려움을 초래하거나 초래할 우려가 있는 경우

2. 제1항에 언급된 조치는

- 가. 1년 이하의 기간 동안 유효하다. 다만, 극히 예외적인 상황이 발생하여 한쪽 당사국이 그러한 조치를 연장하려고 할 경우, 그러한 당사국은 사전에 어떠한 제안된 연장의 이행에 관하여도 다른 쪽 당사국과 조율할 것이다.
- 나. 몰수적이지 아니하다.
- 다. 이중 또는 다중 환율 관행을 구성하지 아니한다.
- 라. 모든 규제 자산에 관하여 그 당사국의 영역에서 시장 수익률을 획득할 수 있는 투자자의 능력을 달리 방해하지 아니한다.²⁰
- 마. 개정될 수 있는 「국제통화기금협정」과 합치한다.
- 바. 다른 쪽 당사국의 상업적, 경제적 및 재정상 이익에 대한 불필요한 손해를 피한다.
- 사. 제1항에 기술된 상황에 대처하는 데 필요한 조치를 초과하지 아니한다.
- 아. 일시적이며, 제1항에 명시된 상황이 개선됨에 따라 점진적으로 해제된다.
- 자. 부속서 I, 부속서 II에 규정된 유보목록 및 이 협정이나 서비스 무역

²⁰ 보다 명확히 하기 위하여, 한국의 경우, 라호의 "규제 자산"이라는 용어는 한국의 영역 밖으로 송금되는 것이 제한된 터키 투자자에 의하여 한국 영역 내에 투자된 자산만을 지칭한다.

에 관한 협정의 해당 부속서에 규정된 양허표에 따라 투자에 관한 협정의 제1.4조(내국민대우)와 제1.5조(최혜국대우), 그리고 서비스 무역에 관한 협정의 제1.5조(내국민대우), 제1.7조(최혜국대우 및 미래 자유화)에 합치되는 방식으로 적용된다. 그리고

차. 다른 쪽 당사국에게 신속하게 통지한다.

3. 이 협정, 서비스 무역에 관한 협정 또는 서비스 무역에 관한 협정 부속서다(금융서비스)의 어떠한 규정도 「국제통화기금협정」의 당사국으로서 당사국이 향유하는 권리와 부담하는 의무에 변경을 가하는 것으로 간주되지 아니한다.

부속서 I
주해

1. 이 부속서의 당사국의 유보목록은, 제1.10조(비합치 조치)에 따라, 다음에 의하여 부과되는 의무의 일부 또는 전부에 적용대상이 되지 아니하는 그 당사국의 기존의 조치를 규정한다.

- 가. 제1.4조(내국민대우)
- 나. 제1.5조(최혜국대우)
- 다. 제1.8조(이행요건), 또는
- 라. 제1.9조(고위경영진 및 이사회)

2. 각 유보항목은 다음 요소를 규정한다.

- 가. 분야는 유보된 분야를 지칭한다.
- 나. 관련 의무는 제3항에 규정된 대로, 제1.10조제1항가호에 따라 법, 규정 또는 그 밖의 조치의 비합치 측면에 적용되지 아니하는 제1항에 언급된 조(들)을 명시한다.

다. 조치²¹는 유보된 법, 규정 또는 그 밖의 조치를 적시한다. 조치 요소에 인용된 조치는

- 1) 이 협정 발효일에 개정, 지속 또는 갱신된 대로의 조치를 말한다. 그리고
- 2) 그 조치의 권한에 따라 그리고 이에 합치되게 채택되거나 유지되는 모든 하위조치를 포함한다. 그리고

라. 유보내용은 이 협정 발효일에 자유화에 대한 약속이 있다면 그 약속들을, 그리고 유보된 조치의 잔존 비합치 측면을 규정한다.

3. 유보항목을 해석할 때에는, 그 유보항목의 모든 요소가 고려된다. 유보항목은 유보가 이루어진 이 협정의 관련 조항에 비추어 해석된다.

가. 조치요소가 유보내용 요소상의 자유화 약속에 의하여 한정되는 한도 내에서 그와 같이 한정된 조치요소가 그 밖의 모든 요소에 우선한다. 그리고

나. 조치요소가 그렇게 한정되지 아니하는 한도 내에서, 조치요소와 종합적으로 고려된 그 밖의 요소 간의 불일치가 실질적이고 중대하여 조

²¹ 보다 명확히 하기 위하여, 조치가 운영되거나 시행되는 정부수준의 변경은 그 자체로는 제1.10조제1항에 언급된 의무에 대한 그 조치의 합치성을 감소시키지 아니한다.

치요소가 우선한다고 결론내리는 것이 불합리할 경우가 아니면, 조치요소가 그 밖의 모든 요소에 우선한다. 그렇게 결론내리는 것이 불합리한 경우에는 그 불일치의 한도에서 그 밖의 요소가 우선한다.

4. 제1.10조제1항가호에 따라, 그리고 제1.10조제1항다호를 조건으로, 유보항목의 **관련의무** 요소에 명시된 이 협정의 조들은 그 유보항목의 조치요소에 적시된 법, 규정 또는 그 밖의 조치의 비합치 측면에 적용되지 아니한다.

5. 각 당사국의 경우, **외국인**이란 외국 국민 또는 다른 쪽 당사국 또는 그 밖의 비당사국의 국내법에 따라 조직된 기업을 말한다.

부속서 I
한국의 유보목록

분야	농축산업
관련의무	내국민대우(제1.4조)
조치	외국인투자 촉진법 제4조(법률 제12225호, 2014.1.10) 외국인투자 촉진법 시행령 제5조(대통령령 제25249호, 2014.3.11) 산업통상자원부고시 별표 2(제2013-37호, 2013.5.30)
유보내용	외국인은 1)벼 또는 보리재배업에 종사하는 기업에 투자하거나, 2)육우사육업에 종사하는 기업의 지분의 50 퍼센트 이상을 소유할 수 없다.

분야	생물학적 제제 제조
관련의무	이행요건(제 1.8 조)
조치	약사법 제 42 조(법률 제 12450 호, 2013.3.18) 의약품 등의 안전에 관한 규칙 제 11 조(총리령 제 1081 호, 2014.5.9)
유보내용	혈액제제 제조자는 한국의 혈액관리기구로부터 원료혈액 물질을 조달하여야 한다.

분야	에너지산업-전력
관련의무	내국민대우(제1.4조)
조치	자본시장과 금융투자업에 관한 법률 제168조(법률 제 12383호, 2014.1.28)
	자본시장과 금융투자업에 관한 법률 시행령 제187조(대통령령 제24697호, 2013.8.27)
	외국인투자 촉진법 제4조 및 제5조(법률 제12225호, 2014.1.10)
	외국인투자 촉진법 시행령 제5조(대통령령 제25249호, 2014.3.11)
	외국인투자 통합공고 별표(산업통상자원부 공고 제 2014-163호, 2014.4.10)
	공공적법인의 지정(재정경제부 고시 제2000-17호, 2000.9.28)
	금융투자업규정 제6-2조(금융위원회 고시 제2013-44호, 2013.12.31)
유보내용	한국전력공사(KEPCO) 발행주식의 외국소유지분비율의 총합은 40퍼센트를 초과할 수 없다. 외국인은 KEPCO의 최대주주가 될 수 없다.
	지역난방용 열병합발전 설비를 포함한 발전설비에 대한 외국소유지분비율의 총합은 한국 영역 내 전체 발전설비의 30퍼센트를 초과할 수 없다.
	송전, 배전 및 전력 판매사업에 대한 외국소유지분비율의 총합은 50퍼센트 미만이어야 할 것이다. 외국인은 최대주주가 될 수 없다.

분야	에너지 산업-가스 산업
관련의무	내국민대우(제 1.4 조)
조치	<p>공기업의 경영구조개선 및 민영화에 관한 법률 제 19 조(법률 제 11845 호, 2013.5.28)</p> <p>자본시장과 금융투자업에 관한 법률 제 168 조(법률 제 12383 호, 2014.1.28)</p> <p>외국인투자 촉진법 제 4 조 및 제 5 조(법률 제 12225 호, 2014.1.10)</p> <p>한국가스공사정관 제 11 조(2012.8.9)</p>
유보내용	외국인은 총합하여 한국가스공사(KOGAS) 지분의 30 퍼센트를 초과하여 소유할 수 없다.

부속서 I
터키의 유보목록

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제1.4조)
조치	터키 민법(법률 제4721호, 법률 제4778호로써 개정된 것, 2003.1.2) 제92조 및 제117조
유보내용	외국의 비영리기업이 터키의 영역에서 기업을 설립하기 위하여 또는 기존 기업의 주식을 취득하기 위하여 또는 그 밖의 영업활동을 수행하기 위해서는 내무부로부터 사전 승인을 받아야 한다.

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제1.4조) 고위경영진 및 이사회(제1.9조)
조치	터키 상법(법률 제6102호, 2011.2.14) 제40조
유보내용	외국에 본사를 둔 기업의 지사 설립은 그 지사를 전적으로 대표하는 기업에 의하여 정당하게 권한을 위임받은, 터키에 주소를 둔 자연인 대표의 임명을 필요로 한다.

분야	의약품 및 의료제품
관련의무	고위경영진 및 이사회(제1.9조)
조치	의약품 및 의료제품에 관한 법률(법률 제1262호, 법률 제6243호로써 개정된 것, 1954.2.8) 제5조
유보내용	의약품 또는 의료제품을 생산할 기업은 의사, 약사 또는 화학자인 책임 감독자 “mesulmüdür” 또는 법에 따라 전문성이 필요한 경우 수의사 또는 치과 의사에 의하여 감독되어야 한다. 언급된 책임 감독자는 터키 국민으로 한다.

분야	광업
관련의무	고위경영진 및 이사회(제1.9조)
조치	광업법(법률 제3213호, 1985.6.4) 제16조
유보내용	해양에서 코콜리스, 부니 및 황화수소를 추출하기 위한 면허를 가진 기업은 터키석유공사(“Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı”) 또는 그 자회사에서 최소 한 명의 이사회 임원 및 최소 한 명의 감사를 임명하도록 요구된다.

분야	석유
관련의무	내국민대우(제1.4조) 고위경영진 및 이사회(제1.9조) 이행요건(제1.8조)
조치	터키 석유법(법률 제6491호, 2013.5.30) 제18조 및 제22조 석유시장 면허에 관한 규칙(2004.6.17자 관보에 발표) 제7조 에탄올의 가솔린류와의 혼합에 관한 고시(2012.7.7자 관보에 발표) 제5조
유보내용	석유제품의 정제를 위한 면허 취득을 신청할 외국인은 무역 또는 산업 등록부에 등록된 터키 거주자이어야 하고 터키에서 소득세 또는 법인세를 납세하는 자이어야 한다. 정제 면허 소유자가 탱크트럭 주입장치를 통하여 운송하는 가솔린의 종류는 에탄올의 가솔린류와의 혼합에 관한 고시의 현지생산 요건을 충족한다.

분야	어업
관련의무	내국민대우(제1.4조)
조치	어업법(법률 제1380호, 1971.3.22) 제21조 어업에 관한 규칙(1995.3.10자 관보에 발표) 제5조 상업적 어업에 관한 고시(고시번호: 2012/65, 2012.8.18자 관보에 발표) 제21조
유보내용	외국인은 터키의 영해 및 내수에서 어류 포획에 관여할 수 없다. 외국인직접투자에 관한 법률에 합치하게 터키에 설립된 기업은 식품농축산부의 사전허가 및 면허취득 요건의 대상이 된다. 외국인은 터키의 선박을 임차하여 참치 포획업을 영위할 수 없다.

분야

농업

관련의무

고위경영진 및 이사회(제1.9조)

조치

터키농업협동조합 정관 제30조 및 제37조

유보내용

터키농업협동조합(“Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri”)의 이사회는 모든 임원 및 감사는 터키 국민이어야 한다.

부속서 II 주해

1. 이 부속서의 당사국의 유보목록은, 제1.10조(비합치 조치)에 따라, 그 당사국이 다음에 의하여 부과되는 의무와 합치하지 아니하는 기존의 조치를 유지하거나 새로운 또는 더 제한적인 조치를 채택할 수 있는 특정 분야·하위분야 또는 행위를 규정한다.

- 가. 제1.4조(내국민대우)
- 나. 제1.5조(최혜국대우)
- 다. 제1.8조(이행요건), 또는
- 라. 제1.9조(고위경영진 및 이사회)

2. 각 유보항목은 다음 요소를 규정한다.

- 가. 분야는 유보된 분야를 지칭한다.
- 나. 관련 의무는 제1.10조제2항에 따라, 그 유보항목에 기재된 분야·하위분야 또는 행위에 적용되지 아니하는, 제1항에 언급된 조(들)을 명시한다.
- 다. 유보내용은 그 유보항목의 적용대상이 되는 분야·하위분야 또는 행위의 범위를 규정한다. 그리고,
- 라. 기존의 조치는, 투명성의 목적상, 그 유보항목의 적용대상이 되는 분야·하위분야 또는 행위에 적용되는 기존의 조치를 적시한다.

3. 제1.10조제2항에 따라, 유보항목의 관련 의무 요소에 명시된 이 협정의 조들은 그 유보항목의 유보내용 요소에 적시된 분야·하위분야 및 행위에 적용되지 아니한다.

4. 각 당사국의 경우, 외국인이란 외국 국민 또는 다른 쪽 당사국 또는 그 밖의 비당사국의 국내법에 따라 조직된 기업을 말한다.

부속서 II
한국의 유보목록

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조)
유보내용	<p>1. 한국은 투자의 설립 또는 인수와 관련하여 「외국인 투자 촉진법」(2014) 제4조와 「외국인투자 촉진법 시행령」(2014) 제5조에 따라 공공질서 유지를 위하여 필요한 어떠한 조치도 채택할 권한을 유보한다. 다만, 한국은 즉시 터키에 그러한 조치를 채택하였고, 그러한 조치는 다음과 같다는 서면통지를 하여야 한다.</p> <ul style="list-style-type: none"> 가. 「외국인투자 촉진법」(2014), 「외국인 투자 촉진법 시행령」(2014) 및 그 밖의 적용가능한 법에 규정된 절차적 요건에 따라 적용된다. 나. 그 투자가 사회의 근본적 이익에 대하여 진정하고 충분히 심각한 위협을 가져오는 경우에만 채택되거나 유지된다. 다. 자의적이거나 정당화될 수 없는 방식으로 적용되지 아니한다. 라. 투자에 대한 위장된 제한을 구성하지 아니한다. 그리고 마. 달성하고자 하는 목적과 비례한다. <p>2. 제 1.17 조(투자자와 국가 간 분쟁해결)에 따른 중재에 제기될 수 있는 청구를 저해하지 아니하고, 청구인은 다음의 청구를 투자에 관한 협정 제 3 절(투자자와 분쟁 당사국 간 분쟁해결)에 따른 중재에 제기할 수 있다.</p> <ul style="list-style-type: none"> 가. 한국이 제 1 항에 따라 통지한 조치를 채택하였다. 그리고

- 나. 청구인 또는, 해당되는 경우, 청구인이 직접 또는 간접적으로 소유하거나 지배하는 법인인 한국 기업이 그 조치를 이유로 또는 그 조치로부터 발생한 손실 또는 손해를 입었다.

그러한 청구의 경우, 투자에 관한 협정 제3절(투자자와 분쟁 당사국 간 분쟁해결)이 준용되며, 투자에 관한 협정 제2절(투자)상의 의무 위반 또는 위반주장에 대한 투자에 관한 협정 제3절(투자자와 분쟁 당사국 간 분쟁해결)상의 모든 언급은 이 유보항목이 없었다면 투자에 관한 협정 제2절(투자)상의 의무위반을 구성하는 것으로 될 그 조치를 지칭하는 것으로 양해된다. 그러나 한국이 그 조치가 제1항가호부터 마호까지에 열거된 모든 조건을 충족함을 중재판정부가 만족하도록 입증한 경우 청구인에게 유리한 판정이 내려질 수 없다.

기존의 조치

외국인투자 촉진법 제4조(법률 제12225호, 2014.1.10)

외국인투자 촉진법 시행령 제5조(대통령령 제 25249호, 2014.3.11)

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	<p>한국은 방위 산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.</p> <p>방위산업체(「방위사업법」 제3조에 규정된 기업)의 신주발행 주식이 아닌 기발행 주식을 인수하고자 하는 외국인 투자자(「외국인투자 촉진법」 제2조에 규정)는 산업통상자원부장관의 사전 허가를 얻는다.</p>
기존의 조치	<p>외국인투자 촉진법 제 6 조(법률 제 12225 호, 2014.1.10)</p> <p>방위사업법 제 35 조(법률 제 12748 호, 2014.6.11)</p>

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	<p>한국은 공기업 또는 정부기관이 보유하고 있는 지분 또는 자산의 이전 또는 처분과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.</p> <p>그러한 조치는 기본협정 제 4 장(투명성)의 규정에 따라 이행된다.</p> <p>이 유보항목은 과거 민간기업이었으나 기업구조조정 과정의 결과로 국가가 소유하게 된 기업에 대하여는 적용되지 아니한다.</p> <p>이 유보항목의 목적상,</p> <p>공기업에는 공기업 또는 정부기관의 지분 또는 자산의 매각 또는 처분만을 목적으로 설립된 기업도 포함된다.</p> <p>한국의 부속서 I 및 부속서 II 상의 약속을 저해하지 아니하고, 한국은 정부권한의 행사로 제공되는 서비스의 전부 또는 일부를 민간으로 이전하는 것과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.</p>
기존의 조치	자본시장과 금융투자업에 관한 법률 제 168 조(법률 제 12383 호, 2014.1.28)

분야

토지취득

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

유보내용

한국은 외국인의 토지취득과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다. 다만, 다음에 해당하는 법인의 토지 취득은 계속 허용된다.

1. 「외국인토지법」 제 2 조상의 외국법인으로 간주되지 아니하는 경우, 또는

2. 아래의 정당한 사업목적을 위하여 토지를 사용하고 자 하는 경우, 「외국인토지법」상 외국법인으로 간주 되는 경우나 외국법인의 지점인 경우. 다만, 외국인토지법에 따른 허가 또는 신고절차를 거쳐야 한다.

가. 통상적인 사업활동을 위하여 사용되는 토지

나. 고위경영진의 주거를 위하여 사용되는 토지, 또는

다. 해당 법에 규정된 토지보유요건을 충족하기 위하여 사용되는 토지

한국은 외국인에 의한 농지취득과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

기존의 조치

외국인토지법 제 2 조부터 제 6 조까지(법률 제 12591 호, 2014.5.20)

농지법 제 6 조(법률 제 11998 호, 2013.8.6)

분야

총포·도검·화약류 및 유사 물품

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

최혜국대우(제 1.5 조)

이행요건(제 1.8 조)

고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

한국은 총포, 도검, 화약류, 가스 분사기, 전기충격기 및 석궁의 제조, 사용, 판매, 보관, 운반, 수입, 수출 그리고 소지를 포함하여 총포, 도검, 화약류, 가스 분사기, 전기충격기 및 석궁 분야와 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야

취약집단

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)
최혜국대우(제 1.5 조)
이행요건(제 1.8 조)
고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

한국은 장애인, 국가유공자 및 소수 민족과 같은 사회적 또는 경제적 취약집단에게 권리를 부여하거나 우대하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야

모든 분야

관련의무

최혜국대우(제 1.5 조)

유보내용

한국은 시행 중에 있거나 이 협정 발효일 전에 서명된 양자간 또는 다자간 국제협정에 따라 국가들에 대하여 차등 대우를 부여하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

한국은 시행 중에 있거나 이 협정 발효일 후 서명되는 다음에 관한 양자간 또는 다자간 국제협정에 따라 국가들에 대하여 차등 대우를 부여하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

가. 항공

나. 수산, 또는

다. 해난구조를 포함한 해상 사안

분야	모든 제조업 분야
관련의무	이행요건(제 1.8 조)
유보내용	<p>한국은 다음의 조치에 대하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다: 제품과 포장재를 재활용하는 의무, 재활용 이행계획 및 결과의 제출, 적용가능한 재활용 부과금의 납부</p> <p>재활용의무생산자 및 그로부터 재활용의 의무를 위탁받은 자는 환경부장관이 정하는 제품 및 포장재별 재활용 기준을 따른다.</p> <p>또한, 상기 인은 매년 재활용의무 이행계획서 및 결과 보고서를 제출하며, 정해진 재활용 의무량을 충족하지 못하였을 경우 재활용 부과금을 납부한다.</p>
기존의 조치	<p>자원의 절약과 재활용촉진에 관한 법률 제16조, 제17조, 제18조, 제19조 및 제27조 (법률 제12319호, 2014.1.21)</p> <p>전기·전자제품 및 자동차의 자원순환에 관한 법률 제 15조, 제16조, 제16조의2, 제16조의3, 제16조의4, 제 17조, 제18조, 제18조의2, 제18조의3 및 제21조(법률 제11913호, 2013.7.16)</p>

분야	저공해 자동차
관련의무	이행요건(제 1.8 조)
유보내용	<p>한국은 다음의 조치에 대하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다: 일정 비율의 저공해 자동차 보급 의무, 저공해 자동차 보급 계획의 제출 및 승인</p> <p>자동차 판매자는 연간 저공해 자동차 보급기준에 따라 매년 저공해 자동차 보급계획서를 제출한다. 자동차 판매자는 환경부장관으로부터 계획서의 승인을 얻고, 보급실적을 환경부장관에게 보고한다.</p>
기존의 조치	<p>수도권 대기환경개선에 관한 특별법 제 23 조(법률 제 11909 호, 2013.7.16)</p> <p>수도권 대기환경 개선에 관한 특별법 시행령 제 26 조(대통령령 제 25080 호, 2014.1.14)</p>

분야	원자력 에너지 산업
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	한국은 원자력에너지 산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	에너지 산업-전력
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	<p>한국은 전력 산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.</p> <p>그러한 조치는 부속서 I 한국의 유보목록의 에너지산업(전력)과 관련된 유보항목에 의하여 규정된, 전력산업에서 허용되는 외국소유 수준을 감소시키지 아니한다.</p> <p>이 유보항목에도 불구하고 한국은 제1.8조제1항바호와 불합치하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지하지 아니한다.</p>

분야	에너지 산업-가스 산업
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	한국은 가스 산업과 관련된 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다. 그러한 조치는 부속서 I 한국의 유보목록의 에너지산업(가스산업)과 관련된 유보항목에 의하여 규정된, 가스 산업에서 허용되는 외국소유 수준을 감소시키지 아니한다.

분야

어업

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

유보내용

한국은 한국의 영해와 배타적 경제수역에서의 어업행위와 관련된 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

부속서 II
터키의 유보목록

분야	모든 분야
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	터키는 공기업 또는 정부기관이 보유하고 있는 지분 또는 자산의 이전 또는 처분과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야

모든 분야

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

최혜국대우(제 1.5 조)

이행요건(제 1.8 조)

고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

터키는 외국 국민 또는 외국 기업에 의한 투자의 설립 또는 인수와 관련하여 공공질서 유지를 위하여 필요한 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	모든 분야
관련의무	최혜국대우(제 1.5 조)
유보내용	터키는 시행 중에 있거나 이 협정 발효일 전에 서명된 양자간 또는 다자간 국제협정에 따라 국가들에 대하여 차등 대우를 부여하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	모든 분야
관련의무	이행요건(제 1.8 조)
유보내용	터키는 유해 화학물질 및 유해 폐기물과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.
기존의 조치	환경법(법률 제 2872 호, 법률 제 5491 호로써 개정된 것, 2006.4.26) 제 13 조

분야	부동산 및 제한물권의 취득
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조)
유보내용	<p>터키는 외국인 및 터키 내 설립된 회사 중 외국인이 지분을 소유한 회사에 의한 부동산 및 부동산에 대한 제한물권의 취득과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.</p> <p>외국국민²²이 취득할 수 있는 부동산 및 부동산에 대한 제한물권의 최대 규모는 터키공화국 영역 내 총 30 헥타르이다. 부동산 및 제한물권의 취득은 터키공화국 법령에 따른 규제의 적용대상이다.</p> <p>외국국민은, 모두 합하여, 구(“ilçe”로서 최소 행정구임)에서 사유를 위하여 사용 가능한 총 토지 중 10 퍼센트를 초과하여 취득할 수 없다.</p> <p>자국의 법에 따라 설립되고 법인격을 지닌 외국회사들(“Kendi Ülkesinin Kanuna Göre Kurulu, Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)은 오직 특별법(관광증진법, 터키 석유법 및 산업구역법)에 따라 부동산 및 부동산에 대한 제한물권을 취득할 수 있다. 이 정의에 부합되지 아니하는 그 밖의 기업은 부동산 및 부동산에 대한 제한물권을 취득할 수 없다.</p> <p>외국회사들(“Kendi Ülkesinin Kanuna Göre Kurulu, Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)이 토양보호 및 토지사용에 관한 법률(법률 제 5403 호)에 따라 농지로 분류된 부동산 및 그러한 부동산에 대한 제한물권을 취득하기 위해서는 터키 식품농축산부의 사전 허가를 받아야 한다.</p> <p>국가이익 또는 안보를 위하여 필요하다고 간주되는 경우, 내각은 국가, 인적, 지리적 구역, 기간, 수, 비율, 종류, 자격, 지역 및/또는 양과 관련하여, 외국인들에 의한 부동산 및 부동산에 대한 제한물권 취득을 금지, 일부 또는 전부 중단, 제한, 및/또는 허가 결정을 내릴 수 있다.</p>

²² 국제관계와 관련하여 필요하다고 간주될 경우, 내각령에 의하여 결정된 국가의 국민만이 터키 공화국 영역 내에서 부동산 및 부동산에 대한 제한물권을 소유할 수 있다.

외국인은 2 년 이내에 부동산에 관하여 자신이 개발할 프로젝트를 관련 정부부처의 승인을 받기 위하여 제시한다.

이 조(토지등기법 제 35 조)를 위반하여 취득된, 또는 관련 정부부처 또는 당국에 의하여 취득의 목적에 따라 사용되지 아니하였다고 결정된 또는 사업이 주어진 기간 내에 수행되지 아니하였거나 관련 정부부처 또는 당국의 승인을 위하여 제출되지 아니한 부동산 또는 부동산에 대한 제한물권 및 제 1 항에 언급된 제한과는 별도로 상속에 의하여 취득된 부동산 또는 부동산에 대한 제한물권은 청산될 것이고, 그 청산의 가액은 재무부가 결정한 특정 기간 내 소유주가 청산을 수행하지 아니하는 한 그 소유주에게 지급될 것이며, 이 기간은 일 년보다 더 길지 아니하다.

터키 법에 합치되게 설립되고 등록되어 터키에 등록된 법인격을 갖춘 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)는, 외국인이 그러한 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”) 지분 중 50 퍼센트 또는 그보다 많은 지분을 소유한 경우 또는 경영권을 지닌 자들의 과반수를 임명 또는 해임할 권한이 있는 경우, 정관에 명시된 사업활동을 수행하기 위한 경우에 한하여 부동산 및 부동산에 대한 제한물권을 취득할 권한을 가진다.

그러한 회사들이 터키에 설립된 다른 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)의 지분을 직접적 또는 간접적으로 취득하는 경우, 후자의 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)는 제 1 항에 명시된 동일한 조건의 적용대상이 된다. 다만, 외국인이 그러한 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)의 총 지분 중 50 퍼센트 또는 그 이상을 취득 또는 소유하거나 외국인의 지분이 지분 양도의 경우를 포함하여 부동산을 소유한 터키 회사(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirket”)의 총 지분 중 50 퍼센트에 직접적 또는 간접적으로 도달하거나 이를 초과하여야 한다.

군사금지구역 및 안보구역법을 저해하지 아니하고, 그러한 회사들(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirketler”)에 의한 군사금지구역, 군사안보구역 또는 이 법 제 28 조에 명시된 그 밖의 구역 내의 부동산 및 그러한 부동산에 대한 제한물권의 취득은 일반참모부 수장(Presidency of General Staff) 또는 일반참모부 수장(Presidency of General Staff)에 의하여 허가된 사령부(Command

Office)의 허가를 필요로 한다. 그러한 회사들(“Tüzel Kişiliği Haiz Şirketler”)에 의한 특별안보구역 내의 부동산 및 그러한 부동산에 대한 제한물권의 취득은 그 토지가 위치한 주지사실의 허가를 조건으로 한다.

토지등기법 제 36 조에 따라 취득된 부동산의 사용 목적은 주지사실에 의하여 감시될 것이다.

기존의 조치

토지등기법(법률 제 2644 호, 법률 제 6302 호로써 개정된 것, 2012.5.3) 제 35 조 및 제 36 조

군사금지구역 및 안보구역법(법률 제 2565 호, 1981.12.22)

분야	총포, 도검, 화약류, 군수품, 전쟁물자 및 유사물품
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	티키는 총포, 도검, 화약류, 군수품 또는 전쟁물자의 제조, 사용, 판매, 저장, 운반, 수입, 수출 및 소지를 포함하여 총포, 도검, 화약류, 군수품 또는 전쟁물자 분야에 관한 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	방위산업
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	터키는 방위산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	생물학적 제제 제조
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 이행요건(제 1.8 조)
유보내용	터키는 혈액 제품의 제조와 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야 원자력 에너지 및 핵 에너지, 원자력 물질, 방사성 물질, 방사성 폐기물 관리

관련의무 내국민대우(제 1.4 조)
최혜국대우(제 1.5 조)
이행요건(제 1.8 조)
고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용 터키는 원자력 에너지 및 핵 에너지의 발전 및 판매, 원자력 및 방사성 물질의 생산, 그리고 방사성 폐기물 관리를 포함하는 원자력 에너지 및 핵 에너지 산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야

수산양식업

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

유보내용

터키는 터키의 내수, 영해 및 배타적 경제 수역에서의 수산양식업 활동과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	설탕 제조
관련업무	이행요건(제 1.8 조)
유보내용	터키는 설탕 제조와 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.
기존의 조치	설탕법(법률 제 4634 호, 법률 제 6111 호로써 개정된 것, 2011.2.13) 제 5 조 원자재 및 설탕 가격에 관한 규정(2002.6.28) 제 4 조 및 제 5 조

분야	담배상품 제조
관련의무	이행요건(제 1.8 조)
유보내용	터키는 담배상품 제조와 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.
기존의 조치	담배와 주류시장 규제당국의 조직과 의무에 관한 법(법률 제 4733 호, 법률 제 6111 호로써 개정된 것, 2011.2.13) 제 8 조

분야

천연가스

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)
최혜국대우(제 1.5 조)
이행요건(제 1.8 조)
고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

더키는 천연가스산업과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야	붕소, 토륨 및 우라늄
관련의무	내국민대우(제 1.4 조) 최혜국대우(제 1.5 조) 이행요건(제 1.8 조) 고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)
유보내용	터키는 붕소, 토륨 및 우라늄 광물과 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.
기존의 조치	붕소염, 중탄산소다 및 아스팔티트 광물 및 핵 에너지 원자재의 채굴 및 갈탄 및 철 매립지 반환에 관한 법률 (법률 제 2840 호, 1983.6.13) 광업법(법률 제 3213 호, 1985.6.4) 제 50 조

분야

전력발전

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)
최혜국대우(제 1.5 조)
이행요건(제 1.8 조)
고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

터키는 전력발전분야와 관련하여 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

분야

취약집단

관련의무

내국민대우(제 1.4 조)

최혜국대우(제 1.5 조)

이행요건(제 1.8 조)

고위경영진 및 이사회(제 1.9 조)

유보내용

터키는 장애인 및 국가유공자와 같은 사회적 또는 경제적 취약집단에게 권리 또는 혜택을 부여하는 어떠한 조치도 채택하거나 유지할 권리를 유보한다.

AGREEMENT ON INVESTMENT

UNDER THE FRAMEWORK AGREEMENT

ESTABLISHING A FREE TRADE AREA

BETWEEN THE REPUBLIC OF TURKEY

AND THE REPUBLIC OF KOREA

PREAMBLE

The Republic of Turkey and the Republic of Korea (hereinafter referred to as “the Parties” or “Turkey” or “Korea”, where appropriate);

RECALLING the Framework Agreement Establishing a Free Trade Area between the Republic of Turkey and the Republic of Korea (hereinafter referred to as the “Framework Agreement”) entered into force on the 1st day of May 2013;

FURTHER RECALLING Articles 1.4 (Relation with Other Agreements) and 1.5 (Liberalization) of the Framework Agreement, which reflect their commitment to establish the Turkey-Korea Free Trade Area covering investment;

NOTING the objectives of the Framework Agreement to enhance economic cooperation and deepen economic integration between Turkey and Korea through liberalization of investment;

STRIVING TO enhance cooperation in investment between Turkey and Korea in order to improve transparency and predictability; and

RECOGNIZING the need to promote and protect bilateral investments, which will be made with the aim of establishing lasting economic relations, contributing to economic development, and fostering the flow of capital and technology between the Parties, and to increase their economic prosperity;

HAVE AGREED as follows:

Section A: Definitions

ARTICLE 1.1: DEFINITIONS

1. For purposes of this Agreement:

covered investment means, with respect to a Party, an investment, as defined in this Article, in its territory, of an investor of the other Party that is in existence as of the date of entry into force of this Agreement or established, acquired or expanded thereafter;

disputing parties means a disputing investor and a disputing Party;

disputing Party means a Party against which a claim is made under Article 1.17 (Investor-State Dispute Settlement);

Framework Agreement means the Framework Agreement Establishing a Free Trade Area between the Republic of Turkey and the Republic of Korea;

freely usable currency means any currency designated as such by the International Monetary Fund (IMF) under its *Articles of Agreement* and any amendments thereto;

ICSID Additional Facility Rules means the *Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the International Centre for Settlement of Investment Disputes*;

ICSID Convention means the *Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States*, done at Washington, March 18, 1965;

Joint Committee means the Joint Committee established under Article 7.1 (Joint Committee) of the Framework Agreement;

investment means every kind of asset that an investor owns or controls and that has the characteristics of an investment, including such characteristics as the commitment of capital or other resources, the expectation of gain or profit, the assumption of risk, or a certain duration. Forms that an investment may take include:

- (a) an enterprise;
- (b) shares, stock, and other forms of equity participation in an enterprise;
- (c) bonds, debentures, loans, and other debt instruments of an enterprise;¹
- (d) turnkey, construction, management, production, concession, revenue-sharing, and other similar contracts;

---

¹ Some forms of debt, such as bonds, debentures, and long-term notes, are more likely to have the characteristics of an investment, while other forms of debt are less likely to have such characteristics.

- (e) intellectual property rights;
- (f) licenses, authorizations, permits, and similar rights conferred pursuant to domestic law;^{2 3} and
- (g) other tangible or intangible, movable or immovable property, and related property rights, such as leases, mortgages, liens, and pledges.⁴

For purposes of this Agreement, a claim to payment that arises solely from the commercial sale of goods and services is not an investment, unless it is a loan that has the characteristics of an investment;

investor of a non-Party means, with respect to a Party, an investor that attempts to make, is making, or has made an investment in the territory of that Party, that is not an investor of either Party;

investor of a Party means a Party or state enterprise thereof, or a national or an enterprise of a Party, that attempts to make, is making, or has made an investment in the territory of the other Party; provided, however, that a natural person who is a dual national shall be deemed to be exclusively a national of the State of his or her dominant and effective nationality;

enterprise means any entity constituted or organized under applicable law, whether or not for profit, and whether privately or governmentally owned or controlled, including any corporation, trust, partnership, sole proprietorship, joint venture, association or other similar organization, and a branch⁵ of an enterprise;

enterprise of a Party means an enterprise constituted or organized under the domestic law of each Party, and a branch located in the territory of a Party and carrying out business activities there;

non-disputing Party means the Party that is not a party to an investment dispute;

protected information means confidential business information or information that is privileged or otherwise protected from disclosure under the domestic law of each Party; and

---

² Whether a particular type of license, authorization, permit, or similar instrument (including a concession, to the extent that it has the nature of such an instrument) has the characteristics of an investment depends on such factors as the nature and extent of the rights that the holder has under the domestic law of each Party. Among the licenses, authorizations, permits, and similar instruments that do not have the characteristics of an investment are those that do not create any rights protected under domestic law. For greater certainty, the foregoing is without prejudice to whether any asset associated with the license, authorization, permit, or similar instrument has the characteristics of an investment.

³ The term "investment" does not include an order or judgment entered in a judicial or administrative action.

⁴ For greater certainty, market share, market access, expected gains, and opportunities for profit-making are not, by themselves, investments.

⁵ For greater certainty, a branch of a legal entity of a non-Party shall not be considered as a juridical person of a Party.

UNCITRAL Arbitration Rules means the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law approved by the United Nations General Assembly on December 15, 1976, as revised in 2010;

2. The definitions contained in Article 1.3 (General Definitions) of the Framework Agreement shall apply for the purposes of this Agreement.

Section B: Investment

ARTICLE 1.2: SCOPE AND COVERAGE

1. This Agreement shall apply to measures adopted or maintained by a Party relating to:

- (a) investors of the other Party;
- (b) covered investments; and
- (c) with respect to Articles 1.8 (Performance Requirements) and 1.16 (Environmental and Health Measures), all investments in the territory of the Party.

2. This Agreement substitutes and replaces the *Agreement between the government of the Republic of Turkey and the government of the Republic of Korea concerning the Reciprocal Promotion and Protection of Investments*, signed on May 14, 1991 in Seoul, which will be terminated on the date of entry into force of this Agreement. The disputes submitted to arbitration after the date of the entry into force of this Agreement shall be settled in accordance with the provisions of this Agreement.

3. For greater certainty, this Agreement does not bind either Party in relation to any act or fact that took place or any situation that ceased to exist before the date of entry into force of this Agreement.

4. For purposes of this Agreement, **measures adopted or maintained by a Party** means measures adopted or maintained by:

- (a) central, regional, or local governments and authorities; and
- (b) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional, or local governments or authorities.

5. This Agreement does not apply to:

- (a) government procurement;
- (b) subsidies or grants provided by a Party or to any conditions attached to the receipt or continued receipt of such subsidies or grants except for Articles 1.8 (Performance Requirements) and 1.17 (Investor-State Dispute Settlement),

whether or not such subsidies or grants are offered exclusively to domestic investors and investments; or

- (c) measures adopted or maintained by a Party affecting the supply of services by a service supplier of the other Party through commercial presence⁶ in its territory pursuant to the Agreement on Trade in Services regardless of whether or not specific services sectors⁷ are scheduled in the Party's Schedule of Specific Commitments in Annex D of the Agreement on Trade in Services.

6. Notwithstanding paragraph 5(c), Articles 1.6 (Minimum Standard of Treatment), 1.7 (Compensation for Losses), 1.11 (Transfers), 1.12 (Expropriation and Compensation), 1.13 (Subrogation), 1.17 (Investor-State Dispute Settlement)⁸, and 1.21 (Duration) shall apply, *mutatis mutandis*, to any measure affecting the supply of service by a service supplier of a Party through commercial presence in the territory of the other Party pursuant to the Agreement on Trade in Services, only to the extent that they relate to a covered investment.

ARTICLE 1.3: RELATION TO OTHER AGREEMENTS

1. In the event of any inconsistency between this Agreement and another Agreement under the Framework Agreement, the other Agreement shall prevail to the extent of the inconsistency.

2. A requirement by a Party that a service supplier of the other Party post a bond or other form of financial security as a condition of the cross-border supply of a service does not of itself make this Agreement applicable to measures adopted or maintained by the Party relating to such cross-border supply of the service. This Agreement applies to measures adopted or maintained by the Party relating to the posted bond or financial security, to the extent that such bond or financial security is a covered investment.

3. This Agreement shall not apply to measures adopted or maintained by a Party to the extent that they are covered by Annex C (Financial Services) of the Agreement on Trade in Services.

ARTICLE 1.4: NATIONAL TREATMENT

1. Each Party shall accord to investors of the other Party, and to covered investments of investors of the other Party, treatment no less favorable than that it accords, in like

---

⁶ For the purposes of this Agreement, "services" and "commercial presence" shall have the same meaning as in paragraphs 1 (a) and 1(l) of Article 1.2 (Definitions) of the Agreement on Trade in Services.

⁷ For the purposes of the relationship between the Agreement on Trade in Services and the Agreement on Investment, the Parties confirm that services encompass any service in any sector including, but not limited to those classified in service sectors, subsectors and activities under the Services Sectoral Classification List of the WTO contained in the document MTN.GNS/W/120, dated July 10, 1991.

⁸ For greater certainty, Article 1.17 (Investor-State Dispute Settlement) applies to investment disputes, in relation to such covered investments, between a Party and an investor of the other Party concerning an alleged breach of an obligation solely under the Articles referred to in this paragraph except for Article 1.21 (Duration).

circumstances, to its own investors and investments with respect to the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation, and sale or other disposition of investments in its territory.

2. The treatment to be accorded by a Party under paragraph 1 means, with respect to a regional level of government, treatment no less favorable than the most favorable treatment accorded, in like circumstances, by that regional level of government to investors, and to investments of investors, of the Party of which it forms a part.

ARTICLE 1.5: MOST-FAVORED-NATION TREATMENT⁹

1. Each Party shall accord to investors of the other Party treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to investors of any non-Party with respect to the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of investments in its territory.

2. Each Party shall accord to covered investments treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to investments in its territory of investors of any non-Party with respect to the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of investments.

ARTICLE 1.6: MINIMUM STANDARD OF TREATMENT¹⁰

1. Each Party shall accord to covered investments treatment in accordance with customary international law, including fair and equitable treatment and full protection and security.

2. For greater certainty, paragraph 1 prescribes the customary international law minimum standard of treatment of aliens as the minimum standard of treatment to be afforded to covered investments. The concepts of “fair and equitable treatment” and “full protection and security” do not require treatment in addition to or beyond that which is required by that standard, and do not create additional substantive rights. The obligation in paragraph 1 to provide:

- (a) “fair and equitable treatment” includes the obligation not to deny justice in criminal, civil, or administrative adjudicatory proceedings in accordance with the principle of due process embodied in the principal legal systems of the world; and
- (b) “full protection and security” requires each Party to provide the level of police protection required under customary international law.

---

⁹ For greater certainty, Article 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment) shall not apply to investor-state dispute settlement mechanisms such as those set out in Section C (Settlement of Disputes between an Investor and the Disputing Party).

¹⁰ Article 1.6 (Minimum Standard of Treatment) shall be interpreted in accordance with Annex A (Customary International Law).

3. A determination that there has been a breach of another provision of this Agreement, or of a separate international agreement, does not establish that there has been a breach of this Article.

ARTICLE 1.7: COMPENSATION FOR LOSSES

A Party shall accord to investors of the other Party whose covered investment suffered losses due to war or other armed conflict, state of national emergency, civil strife or other similar events in its territory, treatment no less favorable than that accorded, in like circumstances, to its own investors or investors of a non-Party whichever is more favorable, relating to restitution, indemnification, compensation or any other forms of settlement.

ARTICLE 1.8: PERFORMANCE REQUIREMENTS

1. Neither Party may, in connection with the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation, or sale or other disposition of an investment in its territory of an investor of a Party or of a non-Party, impose or enforce any requirement or enforce any commitment or undertaking.¹¹

- (a) to achieve a given level or percentage of domestic content;
- (b) to purchase, use, or accord a preference to goods produced in its territory, or to purchase goods from persons in its territory;
- (c) to relate in any way the volume or value of imports to the volume or value of exports or to the amount of foreign exchange inflows associated with such investment;
- (d) to restrict sales of goods in its territory that such investment produces by relating such sales in any way to the volume or value of its exports or foreign exchange earnings;
- (e) to export a given level or percentage of goods;
- (f) to transfer a particular technology, a production process, or other proprietary knowledge to a person in its territory; or
- (g) to supply to a specific regional market or to the world market exclusively from its territory, one or more of the goods that such investment produces.

2. Neither Party may condition the receipt or continued receipt of an advantage, in connection with the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation, or sale or other disposition of an investment in its territory of an investor of a Party or of a non-Party, on compliance with any requirement:

---

¹¹ For greater certainty, a condition for the receipt or continued receipt of an advantage referred to in paragraph 2 does not constitute a "commitment or undertaking" for purposes of paragraph 1.

- (a) to achieve a given level or percentage of domestic content;
- (b) to purchase, use, or accord a preference to goods produced in its territory, or to purchase goods from persons in its territory;
- (c) to relate in any way the volume or value of imports to the volume or value of exports or to the amount of foreign exchange inflows associated with such investment; or
- (d) to restrict sales of goods in its territory that such investment produces by relating such sales in any way to the volume or value of its exports or foreign exchange earnings.

3. Provided that such measures are not applied in an arbitrary or unjustifiable manner, and provided that such measures do not constitute a disguised restriction on international trade or investment, paragraphs 1(a), (b), and (f), and 2(a) and (b), shall not be construed to prevent a Party from adopting or maintaining measures, including environmental measures:

- (a) necessary to secure compliance with laws and regulations that are not inconsistent with this Agreement;
- (b) necessary to protect human, animal, or plant life or health; or
- (c) related to the conservation of living or non-living exhaustible natural resources.

ARTICLE 1.9: SENIOR MANAGEMENT AND BOARDS OF DIRECTORS

1. A Party shall not require an enterprise of that Party that is a covered investment to appoint to senior management positions natural persons of any particular nationality.
2. A Party may require that a majority of the board of directors, or any committee thereof, of an enterprise of that Party that is a covered investment, be of a particular nationality, or resident in the territory of the Party, provided that the requirement does not materially impair the ability of the investor to exercise control over its investment.

ARTICLE 1.10: NON-CONFORMING MEASURES

1. Articles 1.4 (National Treatment)¹², 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment), 1.8 (Performance Requirements), and 1.9 (Senior Management and Boards of Directors) shall not apply to:
  - (a) any existing non-conforming measure that is maintained by a Party in its Schedule to Annex I;

---

¹² For greater certainty, measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements which do not constitute a national treatment limitation within the meaning of Article 1.4 (National Treatment) shall not be listed in Schedule to Annex I.

- (b) the continuation or prompt renewal of any non-conforming measure referred to in subparagraph (a); or
  - (c) an amendment to any non-conforming measure referred to in subparagraph (a) to the extent that the amendment does not decrease the conformity of the measure, as it existed at the date of the entry into force of this Agreement, with Articles 1.4 (National Treatment), 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment), 1.8 (Performance Requirements), and 1.9 (Senior Management and Boards of Directors).
2. Articles 1.4 (National Treatment), 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment), 1.8 (Performance Requirements), and 1.9 (Senior Management and Boards of Directors) shall not apply to any measures that a Party adopts or maintains with respect to sectors, sub-sectors or activities, as set out in its Schedule to Annex II.
3. Neither Party may, under any measure adopted after the date of entry into force of this Agreement and covered by its Schedule to Annex II, require an investor of the other Party, by reason of its nationality, to sell or otherwise dispose of an investment existing at the time the measure becomes effective.
4. Nothing in this Agreement shall be construed so as to derogate from rights and obligations under international agreements in respect of protection of intellectual property rights to which the Parties are party, including the *WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights* (TRIPS) and other treaties concluded under the auspices of the World Intellectual Property Organization (WIPO).

ARTICLE 1.11: TRANSFERS¹³

1. Each Party shall permit all transfers relating to a covered investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers shall include:
- (a) the initial capital and additional amounts to maintain or increase an investment;
  - (b) profits, dividends, interest, capital gains, royalty payments, license fees, technical assistance fees, management fees and other current income accruing from any covered investment;
  - (c) proceeds from the total or partial sale or liquidation of all or any part of the covered investment;
  - (d) payments made under a contract, including a loan agreement;
  - (e) payments made pursuant to Articles 1.7 (Compensation for Losses) and 1.12 (Expropriation and Compensation); and
  - (f) payments arising out of the settlement of a dispute.

¹³ For greater certainty, Annex C (Temporary Safeguard Measures) applies to this Article.

2. Each Party shall permit transfers relating to a covered investment to be made in a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing at the time of transfer.

3. Each Party shall permit returns in kind relating to a covered investment to be made as authorized or specified in a written agreement between the Party and a covered investment or an investor of the other Party.

4. Notwithstanding paragraphs 1 and 2, a Party may prevent a transfer through the equitable, non-discriminatory, and good faith application of its laws and regulations relating to:

- (a) bankruptcy, insolvency, or the protection of the rights of creditors;
- (b) issuing, trading, or dealing in securities, futures, options, or derivatives;
- (c) criminal or penal offences;
- (d) ensuring compliance with the judgments in judicial or administrative proceedings;
or
- (e) financial reporting or record keeping of transfers when necessary to assist law enforcement or financial regulatory authorities.

ARTICLE 1.12: EXPROPRIATION AND COMPENSATION¹⁴

1. A Party shall not nationalize or expropriate a covered investment either directly or indirectly through measures equivalent to expropriation or nationalization (hereinafter referred to as “expropriation”), except:

- (a) for a public purpose;
- (b) in accordance with due process of law and Article 1.6 (Minimum Standard of Treatment);
- (c) on a non-discriminatory basis; and
- (d) on payment of prompt, adequate and effective compensation.

2. For the purpose of paragraph 1(d), the compensation shall:

- (a) be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriation took place (the date of expropriation);
- (b) not reflect any change in value occurring because the intended expropriation had become known earlier;

---

¹⁴ This Article shall be interpreted in accordance with Annex A (Customary International Law) and Annex B (Expropriation).

(c) be paid without delay; and

(d) be fully realizable and freely transferable.

3. If the fair market value is denominated in a freely usable currency, the compensation referred to in paragraph 1(d) shall be no less than the fair market value on the date of expropriation, plus interest at an appropriate and reasonable rate for that currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

4. If the fair market value is denominated in a currency that is not freely usable, the compensation referred to in paragraph 1(d) – converted into the currency of payment at the market rate of exchange prevailing on the date of payment – shall be no less than:

(a) the fair market value on the date of expropriation, converted into a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing on that date, plus

(b) interest, at an appropriate and reasonable rate for that freely usable currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

5. This Article does not apply to the issuance of compulsory licenses granted in relation to intellectual property rights under the TRIPS Agreement, or to the revocation, limitation, or creation of intellectual property rights, to the extent that such issuance, revocation, limitation, or creation is consistent with Chapter 2 of the Framework Agreement (Intellectual Property Rights).

ARTICLE 1.13: SUBROGATION

1. If a Party or its designated agency makes a payment to any of its investors under a guarantee, contract of insurance or other form of indemnity it has granted in respect of an investment of an investor of that Party, against non-commercial risks, the other Party shall recognize the subrogation or transfer of any right or claim in respect of such investment. The Party or its designated Agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment. The subrogated or transferred right or claim shall not be greater than the original right or claim of the investor.

2. Where a Party or the agency authorized by the Party has made a payment to its investor and has taken over rights and claims of the investor, that investor shall not, unless authorized to act on behalf of the Party or the agency authorized by the Party making the payment¹⁵, pursue those rights and claims against the other Party.

---

¹⁵ For greater certainty, Articles 1.7 (Compensation for Losses), 1.11 (Transfers), and 1.12 (Expropriation and Compensation) shall apply *mutatis mutandis* as regards payment to be made to the Party or the agency prescribed in paragraphs 1 and 2 by virtue of such recognition of rights and claims, and the transfer of such payment.

ARTICLE 1.14: SPECIAL FORMALITIES AND TREATMENT OF INFORMATION

1. Nothing in Article 1.4 (National Treatment) shall be construed to prevent a Party from adopting or maintaining a measure that prescribes special formalities in connection with covered investments, such as a requirement that covered investments be legally constituted under its laws or regulations, provided that such formalities do not materially impair the protections afforded by the Party to investors of the other Party and covered investments pursuant to this Agreement.

2. Notwithstanding Articles 1.4 (National Treatment) and 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment), a Party may require an investor of the other Party or its covered investment to provide information concerning that investment solely for informational or statistical purposes. The Party shall protect any confidential business information from any disclosure that would prejudice the competitive position of the investor or the covered investment. Nothing in this paragraph shall be construed to prevent a Party from otherwise obtaining or disclosing information in connection with the equitable and good faith application of its law.

ARTICLE 1.15: DENIAL OF BENEFITS

1. A Party may deny the benefits of this Agreement to an investor of the other Party that is an enterprise of such other Party and to investments of such investor if the enterprise has no substantial business activities in the territory of the such other Party under whose law it is constituted or organized, and investors of a non-Party or the investors of the denying Party, own or control the enterprise.

2. The denying Party shall, to the extent practicable, notify the other Party before denying the benefits. If the denying Party provides such notice, it shall consult with the other Party at the request of the other Party.

ARTICLE 1.16: ENVIRONMENTAL AND HEALTH MEASURES

1. Each Party recognizes that it is inappropriate to encourage investments by investors of the other Party by relaxing its environmental measures. To this effect each Party should not waive or otherwise derogate from such environmental measures as an encouragement for establishment, acquisition or expansion of investments in its area.

2. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Party from adopting, maintaining, or enforcing any non-discriminatory legal measures otherwise consistent with this Agreement that it considers appropriate to ensure that investment activity in its territory is undertaken in a manner sensitive to environmental or health concerns.

**Section C: Settlement of Disputes
between an Investor and the Disputing Party**

ARTICLE 1.17: INVESTOR-STATE DISPUTE SETTLEMENT

1. This Article applies to investment disputes between a Party and an investor of the other Party concerning an alleged breach of Articles 1.4 (National Treatment), 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment), 1.6 (Minimum Standard of Treatment), 1.7 (Compensation for Losses), paragraphs 1 and 2(d) of 1.8 (Performance Requirements), 1.9 (Senior Management and Boards of Directors), 1.11 (Transfers), 1.12 (Expropriation and Compensation), 1.13 (Subrogation), and 1.14 (Special Formalities and Treatment of Information), which causes loss or damage by reason of, or arising out of, that breach to:

- (a) the investor in relation to its covered investments; or
- (b) the covered investment that has been made by that investor, relating to the management, conduct, operation or sale or other disposition of a covered investment.

2. A natural person possessing the nationality or citizenship of a Party shall not pursue a claim against that Party under this Agreement.

3. An investment may not make a claim under this Article.

4. In the event of an investment dispute arising under this Article, the disputing parties shall as far as possible resolve the dispute through consultation and negotiation, a request of which shall be made in writing, with a view towards reaching an amicable settlement.

5. Any such dispute which has not been resolved within a period of six months from the date of written request for consultations may be submitted to any competent courts or administrative tribunals of the disputing Party provided that such courts or tribunals have jurisdictions over such claims or to arbitration. In the latter event, the investor has the choice among any of the following:

- (a) the ICSID Convention and the ICSID Rules of Procedure for Arbitration Proceedings, provided that both the disputing Party and the non-disputing Party are parties to the ICSID Convention;
- (b) the ICSID Additional Facility Rules, provided that either the disputing Party or the non-disputing Party, but not both, is a party to the ICSID Convention;
- (c) the UNCITRAL Arbitration Rules; or
- (d) any other arbitration institution or any other arbitration rules, if the disputing parties so agree.

6. Once the investor has submitted the dispute to either the courts or administrative tribunals of the disputing Party or any of the arbitration mechanisms provided for in paragraph 5, the choice of forum shall be final.

7. Each Party hereby consents to the submission of a dispute to international arbitration under paragraph 5 in accordance with this Article, conditional upon:

- (a) the submission of the dispute to such arbitration taking place within three years of the time at which the disputing investor became aware, or should reasonably have become aware, of a breach of an obligation under this Agreement and of the loss or damage incurred by the disputing investor in relation to its covered investment or by the covered investment;
- (b) the disputing investor providing written notice, which shall be delivered at least 90 days before the claim to arbitration is submitted, to the disputing Party of its intent to submit the dispute to such arbitration and which:
  - (i) states the name and address of the disputing investor and the covered investment;
  - (ii) selects one of the fora in paragraph 5 as the forum for dispute settlement;
  - (iii) waives its right to initiate any proceedings, excluding proceedings for interim injunctive relief referred to in paragraph 8, before any of the other dispute settlement fora referred to in paragraph 5 in relation to the matter under dispute; and
  - (iv) briefly summarizes the alleged breach of the disputing Party under this Agreement (including the articles alleged to have been breached) and the loss or damage allegedly caused to the investor in relation to its covered investment or caused to the covered investment; and
- (c) In deciding whether an investment dispute is within the jurisdiction of ICSID and competence of the tribunal, the arbitral tribunal established under paragraph 5(a) or 5(b) shall comply with the notification submitted by the Republic of Turkey on March 3, 1989 to ICSID in accordance with Article 25 (4) of ICSID Convention, concerning classes of disputes considered suitable or unsuitable for submission to the jurisdiction of ICSID, as an integral part of this Agreement.

8. Notwithstanding paragraph 6, the disputing investor may initiate or continue an action that seeks interim injunctive relief and does not involve the payment of monetary damages or resolution of the substance of the matter in dispute before a court or administrative tribunals of the disputing Party, provided that the action is brought for the sole purpose of preserving the disputing investor's rights and interests during the pendency of the arbitration.

9. A Party shall not give diplomatic protection, or bring an international claim, in respect of a dispute which one of its investors and the other Party shall have consented to submit or have submitted to arbitration under this Article, unless such other Party has failed to abide by and comply with the award rendered in such dispute. Diplomatic protection, for the purposes of this paragraph, shall not include informal diplomatic exchanges for the sole purpose of facilitating a settlement of the dispute.

10. The arbitral tribunal established under paragraph 5 shall decide the issues in dispute in accordance with this Agreement and applicable rules of international law.

11. The arbitral tribunal established under this Section may take into account domestic law of the disputing Party where it is relevant to the factual basis of the claim.¹⁶

12. The arbitral tribunal shall decide as a preliminary question any objection by the disputing Party that a dispute is not within the tribunal's competence or jurisdiction, or that, as a matter of law, a claim submitted is not a claim for which an award in favor of the disputing investor may be made under paragraph 19.

13. Unless the disputing parties otherwise agree, the arbitral tribunal shall comprise three arbitrators, one arbitrator appointed by each of the disputing parties and the third, who shall be the presiding arbitrator, appointed by agreement of the disputing parties.

14. The disputing parties may agree on the legal place of any arbitration under the arbitral rules applicable under paragraph 5 of this Article. If the disputing parties fail to reach an agreement, the tribunal shall determine the place in accordance with the applicable arbitral rules, provided that the place shall be in the territory of a State that is a party to the New York Convention.

15. The non-disputing Party may make oral or written submissions to the arbitral tribunal on a question of interpretation of this Agreement. On the request of a disputing party, the non-disputing Party should resubmit its oral submission in writing.

16. An interpretation jointly formulated and agreed upon by the Parties with regard to any provision of this Agreement shall be binding on any tribunal established there under this Section.

17. The tribunal may order an interim measure of protection to preserve the rights of a disputing party, or to ensure that the tribunal's jurisdiction is made fully effective, including an order to preserve evidence in the possession or control of a disputing party or to protect the tribunal's jurisdiction. The tribunal may not order attachment or enjoin the application of a measure alleged to constitute a breach referred to in paragraph 1. For purposes of this paragraph, an order includes a recommendation.

18. The disputing Party may not assert as a defense, counter-claim, right of set-off or for any other reason, that the disputing investor has received or will receive indemnification or other compensation for all or part of the alleged damages pursuant to an insurance or guarantee contract, except with respect to any subrogation as provided for in Article 1.13 (Subrogation).

19. The award rendered by the arbitral tribunal shall include:

- (a) a judgment whether or not there has been a breach by the disputing Party of any obligation under the provisions referred to in paragraph 1.17.1 with respect to the disputing investor and its investments; and
- (b) a remedy if there has been such breach. The remedy shall be limited to one or both of the following:
  - (i) payment of monetary damages and applicable interest; and

---

¹⁶ For greater certainty, domestic law of the disputing Party should be considered as facts.

- (ii) restitution of property, in which case the award shall provide that the disputing Party may pay monetary damages and any applicable interest in lieu of restitution.

Costs may also be awarded in accordance with the applicable arbitration rules.

20. An award made by a tribunal shall be final and binding upon the disputing parties. An award shall have no binding force except between the disputing parties and in respect of the particular case. Each Party shall, in its territory, make provision for the effective enforcement of the awards and shall carry out without delay the provision of the award in accordance with its relevant laws and regulations.

Section D: Exceptions

ARTICLE 1.18: TAXATION

Nothing in this Agreement shall affect the rights and obligations of any Party under any tax agreement to which the Party is a party. In the event of any inconsistency between this Agreement and any such agreement, that agreement shall prevail to the extent of the inconsistency.

ARTICLE 1.19: SECURITY EXCEPTIONS

Article 8.3 (Security Exceptions) of the Framework Agreement is incorporated into and made a part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

Section E: Final Provisions

ARTICLE 1.20: ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall be approved by the Parties in accordance with their own procedures.
2. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month, following the date of the exchange of the written notifications through diplomatic channels, by which the Parties inform each other that all necessary requirements foreseen by their domestic legislation for the entry into force of this Agreement have been fulfilled, or on such other date as the Parties may agree.

ARTICLE 1.21: DURATION

1. This Agreement shall be valid indefinitely.

2. Either Party may notify in writing the other Party of its intention to terminate this Agreement.

3. The termination shall take effect six months after the notification under paragraph 2.

4. In the event that this Agreement, or the Framework Agreement, or the Agreement on Trade in Services is terminated, the provisions of this Agreement, except national treatment provisions under Articles 1.4 (National Treatment) and 1.10 (Non-Conforming Measures) of this Agreement with regard to establishment, acquisition or expansion of investments, and the provisions of aforesaid Agreements other than this Agreement to the extent that they are necessary for or consequential to the application of this Agreement after the date of termination, shall continue to be in effect with respect to investments made or acquired before the date of termination of such Agreement, for a further period of 10 years after the date of termination and without prejudice to the application thereafter of the rules of general international law.

ARTICLE 1.22: AMENDMENTS

The Parties may agree, in writing, to amend this Agreement. An amendment shall enter into force after the Parties exchange written notifications certifying that they have completed their respective applicable legal requirements and procedures, or on such other date as the Parties may agree.

ARTICLE 1.23: ANNEXES

The Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof.

ARTICLE 1.24: AUTHENTIC TEXTS

This Agreement is drawn up in duplicate in the Turkish, Korean and English languages, each of these texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Agreement on Investment under the Framework Agreement.

DONE at Seoul, Republic of Korea, in duplicate, this twenty sixth day of February two thousand and fifteen.

**For the Government of the
Republic of Turkey**

**For the Government of the
Republic of Korea**

**Nihat ZEYBEKÇİ
Minister of Economy**

**Sang-Jick YOON
Minister of Trade, Industry and
Energy**

ANNEX A
CUSTOMARY INTERNATIONAL LAW

The Parties confirm their shared understanding that “customary international law” generally and as specifically referenced in Article 1.6 (Minimum Standard of Treatment) and Annex B (Expropriation) results from a general and consistent practice of States that they follow from a sense of legal obligation. With regard to Article 1.6 (Minimum Standard of Treatment), the customary international law minimum standard of treatment of aliens refers to all customary international law principles that protect the economic rights and interests of aliens.

ANNEX B
EXPROPRIATION¹⁷

The Parties confirm their shared understanding that:

- (a) An action or a series of actions by a Party cannot constitute an expropriation unless it interferes with a tangible or intangible property right in an investment.
- (b) Article 1.12.1 (Expropriation and Compensation) addresses two situations. The first is direct expropriation, where an investment is nationalized or otherwise directly expropriated through formal transfer of title or outright seizure.
- (c) The second situation addressed by Article 1.12.1 (Expropriation and Compensation) is indirect expropriation, where an action or series of actions by a Party has an effect equivalent to direct expropriation without formal transfer of title or outright seizure.
  - (i) The determination of whether an action or series of actions by a Party, in a specific fact situation, constitutes an indirect expropriation requires a case-by-case, fact-based inquiry that considers, among other factors:
    - (A) the economic impact of the government action, although the fact that an action or series of actions by a Party has an adverse effect on the economic value of an investment, standing alone, does not establish that an indirect expropriation has occurred;
    - (B) the extent to which the government action interferes with distinct, reasonable investment-backed expectations;¹⁸ and
    - (C) the character of the government action, including its objectives and context. Relevant considerations could include whether the investor bears a disproportionate burden, such as a special sacrifice, that exceeds what the investor or investment should be expected to endure for the public interest.
  - (ii) Except in rare circumstances, such as, for example, when a measure or series of measures have an extremely severe or disproportionate effect in light of its purpose, non-discriminatory regulatory actions by a Party that are designed and applied to protect legitimate public welfare objectives, such as public health, safety, the environment, and real estate price stabilization (through, for example, measures to improve the housing conditions for low-income households), do not constitute indirect expropriations.¹⁹

---

¹⁷ For the purposes of Article 1.12 (Expropriation and Compensation) and this Annex, Article 8.1 (Taxation) of the Framework Agreement shall not apply.

¹⁸ For greater certainty, whether an investor's investment-backed expectations are reasonable depends in part on the nature and extent of governmental regulation in the relevant sector. For example, an investor's expectations that regulations will not change are less likely to be reasonable in a heavily regulated sector than in a less heavily regulated sector.

¹⁹ For greater certainty, the list of "legitimate public welfare objectives" in subparagraph (c)(ii) is not exhaustive.

ANNEX C
TEMPORARY SAFEGUARD MEASURES

1. Nothing in this Agreement, the Agreement on Trade in Services and Annex C (Financial Services) of the Agreement on Trade in Services shall be construed to prevent a Party from adopting or maintaining temporary safeguard measures with regard to payment and capital movements:

- (a) in the event of serious balance of payments and external financial difficulties or under threat thereof; or
- (b) in cases where, in exceptional circumstances, payments and capital movements cause or threaten to cause serious difficulties for the operation of monetary or exchange rate policies in the Party concerned.

2. The measures referred to in paragraph 1:

- (a) are in effect for a period not to exceed one year; however if extremely exceptional circumstances arise such that the Party seeks to extend such measures, such Party will coordinate in advance with the other Party concerning the implementation of any proposed extension;
- (b) are not confiscatory;
- (c) do not constitute a dual or multiple exchange rate of practice;
- (d) do not otherwise interfere with investor's ability to earn a market rate of return in the territory of the Party on any restricted assets;²⁰
- (e) shall be consistent with the *Articles of Agreement of the IMF*, as may be amended;
- (f) avoid unnecessary damage to the commercial, economic and financial interests of the other Party;
- (g) shall not exceed those necessary to deal with the circumstances described in paragraph 1;
- (h) are temporary and phased out progressively as the situation specified in paragraph 1 improves;
- (i) are applied in a manner consistent with Articles 1.4 (National Treatment) and 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment) of the Agreement on Investment and Articles 1.5 (National Treatment), 1.7 (MFN and Future liberalization) of the Agreement on the Trade in Services subject to Schedule set out in Annex I, Annex II, and relevant Annexes in this Agreement or the Agreement on the Trade in Services; and
- (j) shall be promptly notified to the other Party.

3. Nothing in this Agreement, the Agreement on Trade in Services, or Annex C (Financial Services) of the Agreement on Trade in Services shall be regarded as altering the rights enjoyed and obligation undertaken by a Party as a party to the *Articles of Agreement of the International Monetary Fund*.

²⁰ For greater certainty, for Korea, the term "restricted assets" in subparagraph (d) refers only to assets invested in the territory of Korea by an investor of Turkey that are restricted from being transferred out of the territory of Korea.

ANNEX I
EXPLANATORY NOTES

1. The Schedule of a Party to this Annex sets out, pursuant to Article 1.10 (Non-Conforming Measures), that Party's existing measures that are not subject to some or all of the obligations imposed by:

- (a) Article 1.4 (National Treatment);
- (b) Article 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment);
- (c) Article 1.8 (Performance Requirements); or
- (d) Article 1.9 (Senior Management and Boards of Directors).

2. Each Schedule entry sets out the following elements:

- (a) **Sector** refers to the sector for which the entry is made;
- (b) **Obligations Concerned** specifies the article(s) referred to in paragraph 1 that, pursuant to Article 1.10.1(a), do not apply to the non-conforming aspects of the law, regulation, or other measure, as set out in paragraph 3;
- (c) **Measures**²¹ identifies the laws, regulations, or other measures for which the entry is made. A measure cited in the **Measures** element:
  - (i) means the measure as amended, continued, or renewed as of the date of entry into force of this Agreement; and
  - (ii) includes any subordinate measure adopted or maintained under the authority of and consistent with the measure; and
- (d) **Description** sets out commitments, if any, for liberalization on the date of entry into force of this Agreement, and the remaining non-conforming aspects of the measure for which the entry is made.

3. In the interpretation of a Schedule entry, all elements of the entry shall be considered. An entry shall be interpreted in light of the relevant articles of this Agreement against which the entry is made. To the extent that:

- (a) the **Measures** element is qualified by a liberalization commitment from the **Description** element, the **Measures** element as so qualified shall prevail over all other elements; and
- (b) the **Measures** element is not so qualified, the **Measures** element shall prevail over all other elements, unless any discrepancy between the **Measures** element and the other elements considered in their totality is so substantial and material that it would be unreasonable to conclude that the **Measures** element

---

²¹ For greater certainty, a change in the level of government at which a measure is administered or enforced does not, by itself, decrease the conformity of the measure with the obligations referred to in Article 1.10.1.

should prevail, in which case the other elements shall prevail to the extent of that discrepancy.

4. In accordance with Article 1.10.1(a), and subject to Article 1.10.1(c), the articles of this Agreement specified in the **Obligations Concerned** element of an entry do not apply to the non-conforming aspects of the law, regulation, or other measure identified in the **Measures** element of that entry.

5. For each Party, **foreign person** means a foreign national or an enterprise organized under the domestic law of the other Party or any other non-Party.

ANNEX I
SCHEDULE OF KOREA

Sector:	Agriculture and Livestock
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4)
Measures:	<i>Foreign Investment Promotion Act</i> (Law No. 12225, January 10, 2014), Article 4 <i>Enforcement Decree of the Foreign Investment Promotion Act</i> (Presidential Decree No. 25249, March 11, 2014), Article 5 <i>Notice of the Ministry of Trade, Industry and Energy</i> (Notice No. 2013-37, May 30, 2013), Attached table 2
Description:	Foreign persons may not: (i) invest in an enterprise engaged in rice or barley farming; or (ii) hold 50 percent or more of the equity interest of an enterprise engaged in beef cattle farming.

Sector:	Manufacturing of Biological Products
Obligations Concerned:	Performance Requirements (Article 1.8)
Measures:	<i>Pharmaceutical Affairs Act</i> (Law No. 12450, March 18, 2013), Article 42 <i>Regulations on Safety of Pharmaceuticals, Etc</i> (Ordinance of the Prime Minister No. 1081, May 9, 2014), Article 11
Description:	A person who manufactures blood products must procure raw blood materials from a blood management body in Korea.

Sector:	Energy Industry - Electric Power
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4)
Measures:	<p><i>Financial Investment Services and Capital Markets Act</i> (Law No. 12383, January 28, 2014), Article 168</p> <p><i>Enforcement Decree of the Financial Investment Services and Capital Markets Act</i> (Presidential Decree No. 24697, August 27, 2013), Article 187</p> <p><i>Foreign Investment Promotion Act</i> (Law No. 12225, January 10, 2014), Articles 4 and 5</p> <p><i>Enforcement Decree of the Foreign Investment Promotion Act</i>, (Presidential Decree No. 25249, March 11, 2014), Article 5</p> <p><i>Consolidated Public Notice for Foreign Investment</i> (Public Notice of the Ministry of Trade, Industry and Energy No. 2014-163, April 10, 2014), Attached Table</p> <p><i>Designation of Public Corporation</i> (Notice of the Ministry of Finance and Economy, No. 2000-17, September 28, 2000)</p> <p><i>Financial Investment Service Regulations</i> (Financial Services Commission Notice No. 2013-44, December 31, 2013), Sec. 6-2</p>
Description:	<p>The aggregate foreign share of Korea Electric Power Corporation (KEPCO)'s issued stocks may not exceed 40 percent. A foreign person may not become the largest shareholder of KEPCO.</p> <p>The aggregate foreign share of power generation facilities, including cogeneration facilities of heat and power (GHP) for the district heating system (DHS), may not exceed 30 percent of the total facilities in the territory of Korea.</p> <p>The aggregate foreign share of electric power transmission, distribution and sales businesses should be less than 50 percent. A foreign person may not be the largest shareholder.</p>

Sector:	Energy Industry - Gas Industry
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4)
Measures:	<i>Act on the Improvement of Managerial Structure and Privatization of Public Enterprises</i> (Law No. 11845, May 28, 2013), Article 19 <i>Financial Investment Services and Capital Markets Act</i> (Law No. 12383, January 28, 2014), Article 168 <i>Foreign Investment Promotion Act</i> (Law No. 12225, January 10, 2014), Articles 4 and 5 <i>Articles of Incorporation of the Korea Gas Corporation</i> (August 9, 2012), Article 11
Description:	Foreign persons, in the aggregate, may not own more than 30 percent of the equity of Korea Gas Corporation (KOGAS).

ANNEX I
SCHEDULE OF TURKEY

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4)
Measures:	<i>Turkish Civil Code</i> (Law No. 4721, as amended by Law No. 4778, January 2, 2003), Articles 92 and 117
Description:	Foreign non-profit enterprises must obtain prior authorization from the Ministry of Interior in order to establish an enterprise in the territory of Turkey or to acquire shares of an existing enterprise or to do other business activities.

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	National Treatment (Article1.4) Senior Management and Boards of Directors (Article1.9)
Measures:	<i>Turkish Commercial Code</i> (Law No. 6102, February 14, 2011), Article 40
Description:	Establishment of a branch of an enterprise headquartered abroad requires the appointment of a natural person representative with domicile in Turkey, who is duly authorized by the enterprise to fully represent it.

Sector:	Pharmaceuticals and Medical Products
Obligations Concerned:	Senior Management and Boards of Directors (Article1.9)
Measures:	<i>Law on Pharmaceuticals and Medical Products</i> (Law No. 1262, as amended by Law No. 6243 February 8, 1954), Article 5
Description:	An enterprise which will produce pharmaceuticals or medical products has to be directed by a responsible director " <i>mesul müdür</i> ", who is a medical doctor, a pharmacist, or a chemist, or where the necessity of the specialization required so under the Law, a veterinarian or a dentist. The responsible director referred shall be Turkish National.

Sector:	Mining
Obligations Concerned:	Senior Management and Boards of Directors (Article1.9)
Measures:	<i>Law on Mining</i> (Law No. 3213, June 4, 1985), Article16
Description:	Enterprises that have license to extract coccolith, sapropel and hydrogen sulfide from the sea are required to appoint at least one member of the Board of Directors and at least one auditor from the Turkish Petroleum Corporation (“ <i>Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı</i> ”) or a subsidiary of it.

Sector:	Petroleum
Obligations Concerned:	National Treatment (Article1.4) Senior Management and Boards of Directors (Article1.9) Performance Requirements (Article1.8)
Measures:	<i>Turkish Petroleum Law</i> (Law No. 6491, May 30, 2013), Articles 18 and 22 <i>Regulation on Licensing in Petroleum Market</i> (Published in the Official Gazette on June 17, 2004), Article 7 <i>Notice on Blending Ethanol with Gasoline Types</i> (Published in the Official Gazette on July 7, 2012) Article 5
Description:	A Foreign person who will apply to obtain license for refinery of petroleum products must be resident in Turkey, registered in trade or industrial register and must be an income or corporate taxpayer in Turkey. Types of the gasoline that are delivered by a refinery license owner via tank truck filling units shall meet the local production requirements of <i>Notice on Blending Ethanol with Gasoline Types</i> .

Sector:	Fishery
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4)
Measures:	<p><i>Law on Fisheries</i> (Law No. 1380, March 22, 1971), Article 21</p> <p><i>Regulation on Fisheries</i> (Published in the Official Gazette on March 10, 1995), Article 5</p> <p><i>Notice on Commercial Fishing</i> (Notice No: 2012/65 Published in the Official Gazette on August 18, 2012) Article 21</p>
Description:	<p>Foreign Persons cannot engage in fish hunting in Turkish territorial sea and internal waters. Enterprises that are established in Turkey in conformity with the legislation on Foreign Direct Investment are subject to prior authorization and license requirements of the Ministry of Food, Agriculture and Livestock.</p> <p>Foreign persons cannot operate in Tuna fishing by renting Turkish vessels.</p>

Sector:	Agriculture
Obligations Concerned:	Senior Management and Boards of Directors (Article1.9)
Measures:	<i>Articles of Incorporation of Turkish Agricultural Credit Cooperatives, Articles 30 and 37</i>
Description:	All members of the boards of directors and auditors of Turkish Agricultural Credit Cooperatives (" <i>Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri</i> ") must be Turkish nationals.

ANNEX II
EXPLANATORY NOTES

1. The Schedule of a Party to this Annex sets out, pursuant to Article 1.10 (Non-Conforming Measures), the specific sectors, subsectors, or activities for which that Party may maintain existing, or adopt new or more restrictive, measures that do not conform with obligations imposed by:

- (a) Article 1.4 (National Treatment);
- (b) Article 1.5 (Most-Favored-Nation Treatment);
- (c) Article 1.8 (Performance Requirements); or
- (d) Article 1.9 (Senior Management and Boards of Directors).

2. Each Schedule entry sets out the following elements:

- (a) **Sector** refers to the sector for which the entry is made;
- (b) **Obligations Concerned** specifies the article(s) referred to in paragraph 1 that, pursuant to Article 1.10.2 do not apply to the sectors, subsectors, or activities scheduled in the entry;
- (c) **Description** sets out the scope of the sectors, subsectors, or activities covered by the entry; and
- (d) **Existing Measures** identifies, for transparency purposes, existing measures that apply to the sectors, subsectors, or activities covered by the entry.

3. In accordance with Article 1.10.2, the articles of this Agreement specified in the **Obligations Concerned** element of an entry do not apply to the sectors, subsectors, and activities identified in the **Description** element of that entry.

4. For each Party, **foreign person** means a foreign national or an enterprise organized under the domestic law of the other Party or any other non-Party.

ANNEX II
SCHEDULE OF KOREA

Sector: All Sectors

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Performance Requirements (Article 1.8)

Description: 1. Korea reserves the right to adopt, with respect to the establishment or acquisition of an investment, any measure that is necessary for the maintenance of public order pursuant to Article 4 of the *Foreign Investment Promotion Act* (2014) and Article 5 of the *Enforcement Decree of the Foreign Investment Promotion Act* (2014), provided that Korea promptly provides written notice to Turkey that it has adopted such a measure and that the measure:

- (a) is applied in accordance with the procedural requirements set out in the *Foreign Investment Promotion Act* (2014), *Enforcement Decree of the Foreign Investment Promotion Act* (2014), and other applicable law;
- (b) is adopted or maintained only where the investment poses a genuine and sufficiently serious threat to the fundamental interests of society;
- (c) is not applied in an arbitrary or unjustifiable manner;
- (d) does not constitute a disguised restriction on investment; and
- (e) is proportional to the objective it seeks to achieve.

2. Without prejudice to any claim that may be submitted to arbitration pursuant to Article 1.17 (Investor-State Dispute Settlement), a claimant may submit to arbitration under Section C (Settlement of Disputes between an Investor and the Disputing Party) of the Agreement on Investment a claim that:

- (a) Korea has adopted a measure for which it has provided notice pursuant to paragraph 1; and
- (b) the claimant or, as the case may be, an enterprise of Korea that is a juridical person that the claimant owns or controls directly or indirectly,

has incurred loss or damage by reason of, or arising out of, the measure.

In the event of such a claim, Section C (Settlement of Disputes between an Investor and the Disputing Party) of the Agreement on Investment shall apply, *mutatis mutandis*, and all references in Section C (Settlement of Disputes between an Investor and the Disputing Party) of the Agreement on Investment to a breach, or to an alleged breach, of an obligation under Section B(Investment) of the Agreement on Investment shall be understood to refer to the measure, which would constitute a breach of an obligation under Section B (Investment) of the Agreement on Investment but for this entry. However, no award may be made in favor of the claimant, if Korea establishes to the satisfaction of the tribunal that the measure satisfies all the conditions listed in subparagraphs (a) through (e) of paragraph 1.

Existing Measures:

Foreign Investment Promotion Act (Law No. 12225, January 10, 2014), Article 4

Enforcement Decree of the Foreign Investment Promotion Act (Presidential Decree No. 25249, March 11, 2014), Article 5

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	<p>Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the defense industry.</p> <p>Foreign investors (stipulated in Article 2 of the <i>Foreign Investment Promotion Act</i>) who intend to acquire the outstanding shares of a defense industry company (enterprises stipulated in Article 3 of the <i>Defense Acquisition Program Act</i>) other than the newly issued ones shall obtain a prior permission from the Minister of Trade, Industry and Energy.</p>
Existing Measures:	<p><i>Foreign Investment Promotion Act</i> (Law No. 12225, January 10, 2014), Article 6</p> <p><i>Defense Acquisition Program Act</i> (Law No. 12748, June 11, 2014), Article 35</p>

Sector: All Sectors

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the transfer or disposition of equity interests or assets held by state enterprises or governmental authorities.

Such a measure shall be implemented in accordance with the provisions of Chapter 4 (Transparency) of the Framework Agreement.

This entry does not apply to former private enterprises that are owned by the state as a result of corporate reorganization processes.

For purposes of this entry:

A state enterprise shall include any enterprise created for the sole purpose of selling or disposing of equity interests or assets of state enterprise or governmental authorities.

Without prejudice to Korea's commitments undertaken in Annex I and Annex II, Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the transfer to the private sector of all or any portion of services provided in the exercise of governmental authority.

Existing Measures: *Financial Investment Services and Capital Markets Act* (Law No. 12383, January 28, 2014), Article 168

Sector: Acquisition of Land

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)

Description: Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the acquisition of land by foreign persons, except that a juridical person shall continue to be permitted to acquire land where the juridical person:

1. is not deemed foreign under Article 2 of the *Foreigner's Land Acquisition Act*, or
2. is deemed foreign under the *Foreigner's Land Acquisition Act* or is a branch of a foreign juridical person subject to approval or notification in accordance with the *Foreigner's Land Acquisition Act*, if the land is to be used for any of the following legitimate business purposes:
  - (a) land used for ordinary business activities;
  - (b) land used for housing for senior management; or
  - (c) land used for fulfilling land-holding requirements stipulated by pertinent laws.

Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the acquisition of farmland by foreign persons.

Existing Measures: *Foreigner's Land Acquisition Act* (Law No. 12591, May 20, 2014), Articles 2 through 6

Farmland Act (Law No. 11998, August 6, 2013), Article 6

Sector:	Firearms, Swords, Explosives, and Similar Items
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the firearms, swords, explosives, gas sprays, electric shocks, and crossbows sector, including the manufacture, use, sale, storage, transport, import, export, and possession of firearms, swords, explosives, gas sprays, electric shocks, and crossbows.

Sector:	Disadvantaged Groups
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Korea reserves the right to adopt or maintain any measure that accords rights or preferences to socially or economically disadvantaged groups, such as the disabled, persons who have rendered distinguished services to the state, and ethnic minorities.

Sector: All Sectors

Obligations Concerned: Most-Favored-Nation Treatment (Article I.5)

Description: Korea reserves the right to adopt or maintain any measure that accords differential treatment to countries under any bilateral or multilateral international agreement in force or signed prior to the date of entry into force of this Agreement.

Korea reserves the right to adopt or maintain any measure that accords differential treatment to countries under any bilateral or multilateral international agreement in force or signed after the date of entry into force of this Agreement involving:

- (a) aviation;
- (b) fisheries; or
- (c) maritime matters, including salvage.

Sector: All Manufacturing Sectors

Obligations Concerned: Performance Requirements (Article 1.8)

Description: Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the following measures: the obligation to recycle products and packaging materials; the submission of recycling performance plans and results; payment of applicable recycling levies.

Manufacturers who are under recycling duties and those to whom such manufacturers have entrusted their recycling duties shall follow the recycling standards for their products and packaging materials prescribed by the Minister of Environment.

Furthermore, the above persons shall submit the recycling duty performance plans and result reports each year, and shall pay the recycling levy in case of failure to satisfy the amounts of the prescribed recycling duty.

Existing Measures: *Act on the Promotion of Saving and Recycling of Resources* (Law No. 12319, January 21, 2014), Articles 16, 17, 18, 19 and 27

Act for Resource Recycling of Electrical and Electronic Equipment and Vehicle (Law No. 11913, July 16, 2013), Articles 15, 16, 16-2, 16-3, 16-4, 17, 18, 18-2, 18-3 and 21

Sector:	Low-emission Motor Vehicles
Obligations Concerned:	Performance Requirements (Article 1.8)
Description:	<p>Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the following measures: the obligation to distribute a certain percentage of low-emission motor vehicles; the submission and approval of plans to distribute low-emission motor vehicles.</p> <p>A distributor of motor vehicles shall submit an annual plan to supply low-emission motor vehicles in accordance with the annual popularization standard of low-emission motor vehicle. The distributor shall obtain approval of the plan by the Minister of Environment and report business results to the Minister of Environment.</p>
Existing Measures:	<p><i>Special Act on Metropolitan Air Quality Improvement</i> (Law No. 11909, July 16, 2013), Article 23</p> <p><i>Enforcement Decree of the Special Act on Metropolitan Air Quality Improvement</i> (Presidential Decree No. 25080, January 14, 2014), Article 26</p>

Sector:	Atomic Energy Industry
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the atomic energy industry.

Sector:	Energy Industry - Electric Power
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	<p>Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the electric power industry.</p> <p>Any such measure shall not decrease the level of foreign ownership permitted in the electric power industry as provided by the entry in Korea's Schedule to Annex I related to Energy Industry (electric power).</p> <p>Notwithstanding this entry, Korea shall not adopt or maintain any measure inconsistent with Article 1.8.1(f).</p>

Sector:	Energy Industry - Gas industry
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	<p>Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the gas industry.</p> <p>Any such measure shall not decrease the level of foreign ownership permitted in the gas industry as provided by the entry in Korea's Schedule to Annex I related to Energy Industry (gas industry).</p>

Sector: Fishing

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)

Description: Korea reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to fishing activities in Korea's territorial waters and Exclusive Economic Zone.

ANNEX II
SCHEDULE OF TURKEY

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the transfer or disposition of equity interests or assets held by state enterprises or governmental authorities.

Sector: All Sectors

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain, with respect to the establishment or acquisition of an investment by foreign nationals or foreign enterprise, any measure that is necessary for the maintenance of public order.

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure that accords differential treatment to countries under any bilateral or multilateral international agreement in force or signed prior to the date of entry into force of this Agreement.

Sector:	All Sectors
Obligations Concerned:	Performance Requirements (Article 1.8)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with regard to hazardous chemicals and hazardous waste.
Existing Measures:	<i>Law on Environment</i> (Law No. 2872, as amended by Law No. 5491, April 26, 2006), Article 13

Sector: Acquisition of Immovable Property and Limited *Rights in rem*

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to acquisition of immovable property and limited rights *in rem* over them by foreign persons, and enterprises established in Turkey in which foreign persons have shares.

Maximum size of immovable property and limited rights *in rem* over them that a foreign national²² may acquire is 30 hectares in total within the territory of the Republic of Turkey. Acquisition of immovable property and limited rights *in rem* is subject to the restrictions of the laws and regulations of the Republic of Turkey.

Foreign nationals, in the aggregate, may not acquire more than 10 percent of the total lands available for private possession in a district. (“ilçe”, which is the smallest administrative division)

Foreign companies (“*Kendi Ülkesinin Kanuna Göre Kurulu, Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*”), which are established under laws of its country and has juridical personality, may acquire immovable property and limited rights *in rem* over them solely in accordance with special laws (*Tourism Incentive Law, Turkish Petroleum Law, and Industrial Zones Law*). Other enterprises which are not incorporated in this definition may not acquire immovable property and limited rights *in rem* over them.

Foreign companies (“*Kendi Ülkesinin Kanuna Göre Kurulu, Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*”) must have prior authorization from the Turkish Ministry of Food, Agriculture and Livestock in order to acquire immovable property and limited rights *in rem* over them which are classified as agricultural land according to *Law on Protection of Soil and Use of Land* (Law No.5403).

When it is deemed necessary for national interest or security, Council of Ministers may ban, suspend partially or fully, restrict and/or determine acquisition of immovable property and limited rights *in rem* over them in respect with country, personality, geographical zone, time period, number, proportion, type, qualification, area and/or quantity by foreign persons.

---

²² Only nationals of the countries that are determined by a Cabinet Decree may possess immovable property and limited rights *in rem* over them with in the territory of the Republic of Turkey when deemed necessary with regard to national relations.

Foreign persons shall present the project that they will develop on an immovable property to the consent of the relevant Ministry in two years.

The immovable properties or the limited rights *in rem* over them that are acquired in violation of this Article (*Land Registry Law*, Article 35) or that are determined by the relevant Ministry or authority that they are not used in accordance with the purpose of the acquisition or in case the projects of which are not conducted in given period of time, or not presented to consent of the relevant Ministry or authority, and the immovable properties or the limited rights *in rem* over them that are acquired by inheritance apart from restrictions mentioned in Paragraph 1, will be liquidated; and the value of liquidation will be paid to the owner unless the owner fulfill the liquidation in a certain period of time determined by the Ministry of Finance, and this period shall not be longer than a year.

A company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") which has legal personality and established and registered in conformity with Turkish Laws and registered in Turkey, has right to acquire immovable property and limited rights *in rem* over them only to conduct business activities stated in the articles of incorporation, in case foreign persons have 50 percent or more than 50 percent shares of such company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") or have the right to appoint or remove the majority of people who have management rights.

If such companies directly or indirectly acquire shares of another company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") that is established in Turkey, the latter company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") shall be subject to the same conditions specified in Paragraph 1; provided that the foreign persons acquire or possess 50 percent or more of total shares in such company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") or the shares of foreign persons reach or exceed, directly or indirectly, 50 percent of total shares of a Turkish company ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirket*") which possesses immovable property including in case of transfer of shares.

Without prejudice to *Military Forbidden Zones and Security Zones Law*, acquisition of immovable property and limited rights *in rem* over them by such companies ("*Tüzel Kişiliği Haiz Şirketler*") in military forbidden zones, military security zones or other zones stated in Article 28 of this Law requires permission from the Presidency of General Staff or the Command Office that is authorized by the Presidency of General Staff. Acquisition of immovable property and limited rights *in rem* over them by such companies ("*Tüzel Kişiliği Haiz*

Şirketler”) in the special security zones is subject to permission from the Office of the Province Governor where the land is located.

Utilization purposes of immovable properties that are acquired in accordance with the Article 36 of the *Land Registry Law*, will be monitored by the Office of the Province Governor.

Existing Measures:

Land Registry Law (Law No. 2644, as amended by Law No. 6302, May 3, 2012), Articles 35 and 36

Military Forbidden Zones and Security Zones Law (Law No. 2565, December 22, 1981)

Sector: Firearms, Swords, Explosives, Munitions, War Materials and Similar Items

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the firearms, swords, explosives, munitions or war materials sector, including the manufacture, use, sale, storage, transport, import, export, and possession of firearms, swords, explosives, munitions or war materials.

Sector: Defense Industry

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the defense industry.

Sector:	Manufacturing of Biological Products
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Performance Requirements (Article 1.8)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to manufacturing of blood products.

Sector: Atomic Energy and Nuclear Energy, Atomic Materials, Radioactive materials, Radioactive Waste Management

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the atomic energy and nuclear energy industry including generation and sale of atomic energy and nuclear energy, production of atomic and radioactive materials, and radioactive waste management.

Sector: Aquaculture

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to aquaculture activities in Turkey's internal waters, territorial sea and Exclusive Economic Zone.

Sector:	Manufacturing of Sugar
Obligations Concerned:	Performance Requirements (Article 1.8)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to manufacturing of sugar.
Existing Measures:	<i>Law on Sugar</i> (Law No. 4634, as amended by Law No. 6111, February 13, 2011), Article 5 <i>Regulation on Raw Material and Sugar Prices</i> (June 28, 2002), Articles 4 and 5

Sector:	Manufacturing of Tobacco Products
Obligations Concerned:	Performance Requirements (Article 1.8)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to manufacturing of tobacco products.
Existing Measures:	<i>Law on Organization and Duties of Tobacco and Alcohol Market Regulatory Authority</i> (Law No. 4733, as amended by Law No. 6111 February 13, 2011), Article 8

Sector:	Natural Gas
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to the natural gas industry.

Sector:	Boron, Thorium and Uranium
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to boron, thorium and uranium minerals.
Existing Measures:	<i>Law on the Exploitation of Boron Salts, Trona and Asfaltit Minerals and Nuclear Energy Raw Materials, and Return of Lignite and Iron Fields</i> , (Law No. 2840, June 13, 1983) <i>Law on Mining</i> , (Law No 3213, June 4, 1985), Article 50

Sector:	Electric Power Generation
Obligations Concerned:	National Treatment (Article 1.4) Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5) Performance Requirements (Article 1.8) Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)
Description:	Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure with respect to electric power generation sector.

Sector: Disadvantaged Groups

Obligations Concerned: National Treatment (Article 1.4)
Most-Favored-Nation Treatment (Article 1.5)
Performance Requirements (Article 1.8)
Senior Management and Boards of Directors (Article 1.9)

Description: Turkey reserves the right to adopt or maintain any measure that accords rights or preferences to socially or economically disadvantaged groups, such as the disabled, and persons who have rendered distinguished services to the state.